DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 154. SZÁM. Debrecen, 1939 július 9 vasárnap ÁRA: 24 FILLÉR

A.M.N. MÚZEUM HÍRLAPOSZTÁLYA

A lengyel kormány hajlandó tárgyalni Berlinnel

Gazdasági és szociális átrendezés

Már egy évtizeddel ezelőtt az egész magyar sajtóban szinte egyetlenek voltunk, kik hangoztattuk, hogy **a magyar mezőgazdaság, ipar és kereskedelem felemelkedésének egyetlen módja a tömegek életszínvonalának emelése, a fogyasztóképesség növekedése.** Azóta sem szüntünk meg ezt a célt szolgálni, hangoztatván, hogy a **szociális kérdések megoldását is** ezek révén **érjük el.**

Örömmel látjuk, hogy **manapság ezek a célkitűzések nemcsak kormányzati programot képeznek, hanem szinte minden gazdasági szervnek egyetértésével találkoznak,** sőt a legutóbbi képviselőválasztásokon is nagy szerepet játszott ezeknek a kérdéseknek a fejtegetése.

Maga a kormányzat egész sereg javaslatra készül ezen a síkon, **elsősorban a földbirtokpolitika** terén. Ezeknek a célkitűzéseknek megvalósításával kapcsolatos az **ipari munkabéreknek az egész vonalon való méltányos és szociális megállapítása.** Előtérben áll a **tisztviselői fizetések megjavítása, illetve a régi fizetések visszaállítása,** nem maradhat el a **nyugdíjcsökkentések megszüntetése főleg az alsóbb és a középkategóriákban.** Mindezek célravezető eszközök az általános életszínvonal emelésére, merthisz jelentős rétegek fogyasztóképességét emelik.

Mégis azonban legnagyobb jelentőségű a **földreform** kérdése, melynek **helyes megoldásától függ a szociális béke megóvása és az egész ország nyugodt fejlődése.** A tervezett kisbérleti rendszer, a párhuzamosan folyó parcellázások, a telepítési akció folytatása tömegesen fog új existenciákat teremteni, ami idővel a fogyasztásra kedvező kihatással lesz. Azonban **mindez lassú folyamat.** Bár minden érdek a gyors megoldást követeli, **nem valószínű, hogy az átalakulás olyan kívánatos tempóban történne, hogy ez mindjárt magával hozná a fogyasztóképesség és az általános fellendülés bekövetkeztét.**

Éppen ezért nem felesleges, sőt közérdekű **olyan módok és eszközök útját keresni, amely alkalmas az általános jólét biztosítására és emelésére minél előbb.**

Agrárország vagyunk, tehát elsősorban is a mezőgazdasági vonatkozásokra kell gondolnunk. A kisbérleti rendszer bevezetése és a telepítés mellett, annak folytatása mellett **olyan intézkedések szüksége merül fel, melyek az általános jólét, a tömegfogyasztás emelésére azonnali hatállyal alkalmasak.**

Itt van mindjárt a **lisztadó** kérdése, melynek **antiszociális** voltát számtalanszor kimutattuk, melyről ugyanezt állapították meg az illetékesek, csak nemrégiben a miniszterelnök is eltörlendőnek minősítette. A lisztadóból befolyó összegeket tudvalevően a kincstár a kivitelnél használja fel, vagyis a búza belföldi árának fenntartására fordítja, lévén nagy különbség a külföldön elhelyezett búzáért kapott ár és a belföldön megállapított ár között. A differenciára mennek el a lisztadóból befolyó súlyos milliók.

Hogy ez a megoldás antiszociális, azt senki sem tagadja. **Mennyivel inkább igazságosabb lenne olyan rendszer beiktatása, amely a belföldi forgalmat teljesen különválasztaná az exporttól.** A külföldi eladásra kerülő terményeket minden birtokos **azon az áron adná le a beiktatott szerveknek, amilyen áron tényleg külföldre értékesítésre kerül, de természetes érvényesíttetnék a gazda, vagyis az eladó javára a valutáris előny is.** Ez az ár természetesen még így is alacsonyabb lenne a jelenlegi búzaárnál, de **mégsem érné a gazdát károsodás, mert ugyanakkor a belföldi forgalomba kerülő búza árát 30—35 pengőben lehetne megállapítani.** A fogyasztóra ez a búzaár nem jelentene újabb megterhelést, mert a **lisztadó eltörlésével kiegyenlítődnék a mostani és az új ár közötti különbség, vagyis a liszt és a kenyér ára maradna a mostani színvonalon, sőt a harmincpengős búzaár mellett lisztadó nélkül még néhány fillérrel olcsóbb is lenne.** A mult példája is igazolja ezt az állítást. Régebben harmincpengős búzaár mellett sem volt drágább a kenyér és a liszt, mert nem volt lisztadó, míg most a húszpengős búzaár mellett lisztadóval megterhelve ugyanolyan szinten mozog a liszt és kenyér ára.

Az állatárak hullámzása is súlyos kérdés. A **levágásra kerülő marha és sertések árát a belsőforgalomban megfelelően szabályozni kellene.** Az árkormánybiztosság hatáskörének kiterjesztésével a belső árak stabilizálódását lehetne elérni. A különböző szempontok és jogos haszon mérlegelésével a megállapított árak nem sujtanák a városi lakosságot, a fogyasztó rétegeket, hiszen az árak körülbelül a mai színvonalon maradnának, de a gazdát nem érné sokszor külső behatások következtében előidézett veszteség. Hasonlóképpen **lehetne minimalizálni főbb termények árát.** De ugyanakkor **ugyancsak az árkormánybiztos közbeiktatásával maximálni kellene mindazon ipari és egyébb cikkek árát, melyekre a gazdának szüksége van.**

Itt van a bortermés kérdése is. A szeszgyártás állami szabályozása révén mód kínálkozik a bor árának szabályozására is. **A gyengébb borok szeszgyártásra lennének felhasználandók,** miáltal mentesülne a borpiac nagy tételektől, másrészről jelentős mennyiségű burgonya felszabadulna fogyasztás céljaira.

Természetesen ezek csak odavetett példák. Általánosságban és elvileg: **nagyszabású és átfogó árrendezésre lenne szükség, melynek révén a fogyasztóréteget megterhelése nélkül a gazda jövedelme felfokozható lenne, teljesen rentábilisabbá válna a mezőgazdálkodás,** tehát megerősíttetne a nemzet szempontjából oly fontos gazdaréteg.

De ugyanakkor az így megerősített gazdaréteg képessé válnék arra, hogy a szociális terheket elbírja. **Mert a közösség érdeke megköveteli, hogy a földi javakból ki-ki annyi részt vegyen magának, amennyi őt jogosan megilleti.** Ez a szociális gondolkodás alapja. Tehát ugyanakkor **mikor a nagyjában jelzett intézkedésekkel, a nagy árrendezés kapcsán a gazda helyzete megjavulna, kötelezni kellene őket arra, hogy a kommenciós szerződéseket úgy változtassák át, hogy a legtöbbször nagycsaládú cselédek életszínvonala emelkedjék.** Így egészséges körforgás állana elő, melyben megtalálná a maga boldogulását a gazda és a cselédség is.

Példa is van erre. A **zirci apátság birtokán érvényben levő kommenciós szerződések olyan egészséges alapra vannak állítva, hogy a környéken eladó földeket kivétel nélkül az apátság szolgálatában álló cselédek vásárolják meg,** úgyhogy lassanként mindnyájan törpe és kisbirtokossá válnak. Ha a zirci apátság olyan szociális helyzetet tud teremteni, nem vitás, hogy más birtokosok is megcsinálhatják ugyanezt és akkor megindul egy olyan egészséges folyamat, hogy a gazdasági cselédből idővel törpebirtokos válik.

Általában a **mezőgazdaságban a munkabéreket olyan arányban kellene emelni, mint amilyen arányban emelkedik a gazda jövedelme.** A magyar gazda szívesen fizet, ha van miből. És itt érvényesíteni kellene a szociális szempontokat abban a tekintetben is, hogy a gazdaságban foglalkoztatott családfő emelkedő bért kapna. A gazdának nem jelentene új terhet, hiszen fedezetet nyerne az említett árrendezés folytán beálló biztos bevételből.

Közel ötmillió lelket érintenének hazánkban ilyen intézkedések, melyek általában magasabb életszínvonalat jelentenének és aminek kedvező hatását érezné az ipar és a kereskedelem is. Hiszen tudvalevő, hogy a mezőgazdasági munkásság **mai életszínvonala mellett vajmi kis mértékben vesz részt a fogyasztásban.** Alig tud valamit költeni ruhára, ipari cikkekre. Ellenben életszínvonalának emelése az iparra nézve új, nagyobb méretű fogyasztó réteget jelentene. **A felvevőképesség emelkedése az ipar fejlődésére döntő hatást gyakorolna,** ami megint azzal járna, hogy a mezőgazdaságban munkát nem találó rétegek elhelyezkedhetnének, munkát találnának az ipari pályákon.

És nem utolsó sorban, mint fontos nemzeti érdek, megoldódna az **egyke kérdése** is. A magasabb életszínvonal, a jobb kereseti lehetőség mellett nem képezne terhet a szegény családok számára a sok gyerek. Boldogság költözne a kis házakba. Hisz tudjuk, hogy a mezőgazdaságban már 12 éves korától kezdve foglalkoztatni tudják a gyermeket és ha van foglalkozási lehetőség, már a 12—14 éves gyermek munkatársa a földművelő embernek. De ha az apának sincs kenyere, keresete, akkor a gyermekkel sem tud mihez kezdeni, az ilyenek serdülő korban betódulnak a városokba és növelik a proletárok, a munkanélküliek számát.

Bátor kezdeményezésre, azonnali átfogó intézkedésekre int az idő, melynek szavát meg kell érteni. A földbirtokpolitikai kér-

dések megoldásának a dolog természeténél fogva lassúb folyamatával párhuzamosan azonnali programra van szükség, mely a tömegek életszínvonalát emeli, a belső fogyasztást növeli, minden termelő rétegnek megélhetését biztosítja és egyensúlyba hozza a gazdasági erőket, a munka értékét pedig növeli. Nagy kiegyenlítődés kell a magyar gazdasági életbe, mert csak így lesz erős a nemzet és boldog minden tagja.

Igazságügyi előléptetések és kinevezések

Budapest, júl. 8. A kormányzó a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére dr Borbély Gyula sátoraljaújhelyi kir. törvényszéki tanácselnököt a debreceni kir. ítélőtáblához bíróvá, dr Bata Imre a kir. ítélőbírák és kir. ügyészek részére megállapított 2. fiz. csoport jellegével felruházott debreceni kir. törvényszéki bírót a debreceni törvényszékhez tanácselnökké, dr Kádár István a kir. ítélőbírák és kir. ügyész részére megállapított 2. fiz. csoport jellegével felruházott debreceni kir. ügyészt a debreceni kir. főügyészséghez főügyészhelyettessé, dr Kováts Béla Arthur debreceni gyakorló ügyvédet a nyirbátori járásbírósághoz járásbíróvá kinevezte, dr Barcsay László berettyóújfalui vezető járásbírónak a járásbírósági elnöki címet adományozta; Vásárhelyi József debreceni kir. törvényszéki irodafőtisztet az irodaigazgatói, Karátsonyi András kir. járásbírósági irodafőtisztnek szintén az irodaigazgatói címet és jelleget adományozta, dr vitéz Nagy Iván miniszteri titkárnak a miniszteri o. tanácsosi címet adományozta.

Az igazságügyminiszter dr Csapó László kir. törvényszéki, dr Somogyi Sándor kir. törvényszéki, dr Pócsi János kir. törvényszéki jegyzőket jelenlegi alkalmazásuk helyén bírósági titkárokká kinevezte.

Az igazságügyminiszter dr Balogh György járásbírósági, dr Szabó György törvényszéki, dr Hegyvári Lajos járásbírósági, dr Nagy Albert törvényszéki, dr vitéz Makády Béla törvényszéki, dr Lakatos Ambrus hajdúböszörményi járásbírósági, dr Szabó Zoltán, dr Blaskovits Zoltán, dr Ujlaky Béla, dr Szabó Márton járásbírósági, dr Deák Gyula püspökladányi járásbírósági, dr Bán István törvényszéki aljegyzőket jelenlegi alkalmazásuk helyén, dr Révész Sándor debreceni ügyvédeGt a miskolci törvényszékhez bírósági jegyzőkké kinevezte.

Az igazságügyminiszter dr Szeszich Gyula járásbírósági, dr Szinthey Kálmán bújfalui járásbírósági, dr Sámy László, dr Hangel István, dr Kiss Gábor törvényszéki, dr Jeney György, dr Jankovich László járásbírósági joggyakornokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén bírósági aljegyzőkké kinevezte.

Az igazságügyminiszter dr Szögyéni Lajos Gyula búujfalui járásbírósági joggyakorlatra bocsátottat j elenlegi alkalmazási helyén, továbbá dr Sarkady Sándor ügyvédet a miskolci kir. törvényszékhez bírósági joggyakornokká kinevezte.

Az igazságügyminiszter Balogh Imre VIII. fiz. o. jellegével felruházott debreceni., Takács István a VIII. fiz. o. jellegével felruházott jelenlegi alkalmazásuk helyén a VIII. fiz. o.-ba sorozott telekkönyvvezetőkké kinevezte.

Az igazságügyminiszter Szemerédy Szilárd irodafőtiszti címmel és jelleggel felruházott járásbírósági irodatisztet jelenlegi alkalmazása helyén irodafőtisztté, Mile Ferencné, Benyó József ügyészségi kezelőket jelenlegi alkalmazásuk helyén irodasegédtisztekké, Keresztes Károly főügyészségi díjnokot jelenlegi alkalmazása helyén segédhivatali gyakornokká, Boruzs Imréné debreceni, Lisztes Jánosné berettyóújfalui, Szücs Károly hajdúszoboszlói járásbírósági, Bartallis Árpádné ügyészségi, Kis-Keőmüves Klára debreceni járásbírósági ideiglenes minőségű kisegítő díjnokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén ideiglenes minőségű kezelőkké, Nagy Imre hajdúszoboszlói járásbírósági II. oszt. altisztet jelenlegi alkalmazási helyén I. oszt. altisztté, Lukács Géza debreceni táblai kezelőt a miskolci járásbírósághoz a X. fiz. osztályba sorozott telekkönyvvezetővé, Tóth Ernő debreceni lakost a püspökladányi kir. járásbírósághoz végrehajtóvá kinevezte.

Tanügyi előléptetések és kinevezések

A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére dr Kiss Zsigmond debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetemi tanácsjegyzőnek a VI. fiz. oszt. jellegét, dr Nyireő István, a debreceni Tisza István tudományegyetem könyvtárigazgatójának az V. fiz. oszt. jellegét adományozta, dr Jausz Béla állami gyakorló gimnáziumi megbízott igazgatót gimnáziumi igazgatóvá a VII. fiz. osztályba kinevezte, dr Szondy György debreceni m. kir. középiskolai tanárképzőintézeti gyakorló gimnáziumi tanárnak a gimnáziumigazgatói címet, Fux Antal debreceni társulati fiú felső kereskedelmi iskolai igazgatónak a tanügyi főtanácsos, felső kereskedelmi iskolai igazgatói címet adományozta.

A kultuszminiszter dr Kriesch Gábor tnügyi segédfogalmazót a IX. fiz. osztályba tanügyi fogalmazóvá, a tudományos és műszaki segédszemélyzet státusában dr Fazekas József ideiglenesen foglalkoztatott főiskolai képesítésű munkaerőt a Tisza István tudományegyetem könyvtárához könyvtári segédtisztté a XI. fiz. osztályba, dr Berényi Dénes egyetemi magántanár, tanársegédet a Tisza István tudományegyetem bölcsészeti karán a földrajzi tanszék mellé intézeti tanárrá a VIII. fiz. osztályba kinevezte.

A kultuszminiszter a Tisza István tudomány gazdasági hivatalához dr Legeza Iréneusz napidíjast gazdasági hivatali segédtisztté a XI. fiz. osztályba, dr Kutassy Tibort és Sarkady Ida napidíjasokat, továbbá Scherfel László, dr Fejér Rezső és Szomolány Béla irodai kisegítő alkalmazottakat gazdasági hivatali gyakornokokká ideiglenes minőségben kinevezte.

A kultuszminiszter dr Vargha Lászlót, a debreceni m. kir. tanárképző intézethez szolgálattételre beosztott áll. gimn. h. tanárt az áll. gimnáziumi tanárok létszámába rendes tanárrá, dr Fejes Andor debreceni m. kir. középiskolai tanárképző intézethez szolgálattételre beosztott állami gimn. r. tanárt az állami gyakorló gimn. tanárok létszámába gyakorló gimn. tanárrá kinevezte.

A kultuszminiszter Zsilákné Kajos Erzsébet hajdúszoboszlói, Molnár Mária debreceni állami h. gazdasági szaktanítókat állami gazdasági szaktanítókká kinevezte.

A kultuszminiszter Suta Gyula, Pálffy Lajos, Balogh Antal (Hajdúhadház) állami elemi iskolai tanítókat a VII. fiz. osztály 3. fokozatába kinevezte.

A kultuszminiszter Pálffy János derecskei ref., Nagy Miklós kabai ref., Bocskor Mihály nádudvari ref., Póta Gyula debreceni r. k., Szendy István debreceni ref., Ormós Lajos debreceni ref., Benesik András debreceni ref. nem állami elemi iskolai tanítókat a VII. fiz. osztály 3. fokozatába előléptette, Somogyi László debreceni segédtanítót rendes tanítóvá, Kovács Pál debreceni, Papp József hajdúnánási állami elemi iskolai h. tanítókat segédtanítókká kinevezte.

— Akinek a bélműködése és gyomoremésztése rossz s ezért kedvetlen, levert, végül pedig munkára teljesen képtelen, az használja rendszeresen a már emberöltők óta ismeretes, tisztán természetes Ferenc József keserűvizet, reggelenként felkeléskor egy fél esetleg egy egész pohárral. Kérdezze meg orvosát.

Nyaralás előtt
bőröndöt,
útitáskát,
retikült
bizalommal
Tóthfalussy
bőröndös szaküzletéből
Piac-u. 40.

Orvosi kinevezések

A m. kir. belügyminiszter dr Kulin László egyetemi magántanárt, klinikai tanársegédet az állami gyermekmenhelyek orvosi létszámába a VIII. fiz. oszt. 3. fokozatába igazgató-főorvossá kinevezte és szolgálattételre a debreceni m. kir. állami gyermekmenhelyre osztotta be.

A belügyminiszter az OTI-nál dr Szabó László egyetemi tanársegédet a főiskolai minősítéshez kötött állami gyakornokok részére megállapított illetményekkel ideiglenes minőségi intézeti orvosgyakornokká kinevezte.

A belügyminiszter az 1939. évi június 27-én kelt 175.807—1939. B. M. sz. rendeletével Debrecen sz. kir. városhoz dr Hollósi András és Paulai Gyula orvosokat városi orvosokká kinevezte, az 1939. évi június 30-án kelt 177.298—1939. B. M. XIV. sz. rendeletével pedig Hajdúszoboszló városhoz dr Csomor Benő józsai községi orvost városi orvossá kinevezte.

A honvédvezérkar főnöke megszemlélte a német erődvonalat

Berlin, július 8. (MTI.) *Werth Henrik* gyalogsági tábornok, a honvédvezérkar főnöke, aki *Brauchitz* vezérezredesnek, a német hadsereg főparancsnokának meghívására Németországban tartózkodik, péntek délben résztvett az Altengrabov környékén tartott katonai bemutató gyakorlatokon. A vezérkar főnöke szombaton délelőtt megszemlélte a német birodalmi nyugati erődítmény vonalát, majd délután félhétkor a majnai Frankfurtban vonatra szállt és elutazott Magyarországba. Werth Henrik gyalogsági tábornok vasárnap délben 12.20 órakor érkezik Bécs felől Budapestre.

25 szovjetgépet megint lelőttek a japánok

Tokió, júl. 8. Ötven szovjetorosz és mongol repülőgép ma délután átrepülte a Buir tavat. A japán repülőgépek azonnal a levegőbe emelkedtek és visszaverték a támadókat. 25 szovjetorosz gépet lelőttek, a japán repülők valamennyien sértetlenül visszatértek kiindulási helyükre.

Itélet a veszprémi menhelyi panama ügyében

Veszprém, júl. 8. A veszprémi kir. törvényszék Jankovich Ferenc menhelyi gondnokot közokirathamisítás, csalás és sikkasztás miatt 5 évi és hathónapi fegyházra, Thor János dr pénztári ellenőrt közokirathamisítás, csalás és sikkasztás miatt 4 évi fegyházra, Kiss Sándor díjnokot közokirathamisítás miatt két évi fegyházra, Danzinger Erzsébetet pedig tíz havi börtönre ítélte. Az elítélteket az ügyészség azzal vádolta, hogy a **veszprémi menhelyen nem lakó személyek után utaltak ki tartásdíjat, amelyen azután osztozkodkodtak.** Ezenkívül özv. Baracskay Gáborné csalás címén 200 pengő pénzbüntetést kapott. Az ítélet nem jogerős.

Vigszínház
Csak 16 éven felülieknek!
Rendkívül érdekes, merész témájú francia filmremek:
Veszedelmes életkor
Kellemes hűvös nézőtér!
Előadások: vasárnap 3, 5, 7, 9, hétfőn: 5, 7, 9 órakor

Hajdu,
Bihar,
Szabolcs,
Szatmár
kerékpárért Földeshez jár
Földes Sándor
Debrecen, Püspöki palota

A lengyel—német viszály nyugvóponton

A lengyel kormány hajlandó tárgyalni Berlinnel

Varsó, júl. 8. **(Stefani.)** A lengyel sajtó szerint a lengyel-német viszály nyugvópontra jutott. A Curier Polski bizonyos hirek visszhangjaként azt állitja, hogy a lengyel kormány hajlandó lenne tárgyalni Berlinnel azon feltétellel, hogy a lengyel érdekeket Danzigban tiszteletben tartják és a szabadvárost lefegyverzik. Az ellenzéki lapok eleve visszautasitanak minden esetleges tárgyalást.

London, júl. 8. Delawarr lord nemzetnevelésügyi miniszter Delhyben tartott beszédében kijelentette, hogy a legutóbbi hónapokban a brit közvélemény érzületében a türelem szelleme a szilárd eltökéltségnek adott helyet. A német kormány szerint Danzig nem ér meg egy háborút. Ha Danzig miatt világháború törne ki, ez azért történnék, mert a szabadváros a lengyel függetlenség egyik szigete és a szabad Lengyelország bástya Európa uralom alá hajtásával szemben. Ha két fél szükséges az összecsapáshoz, két félre van szükség ahhoz is, hogy kiegyezés jöjjön létre. Mi kitartunk azoknak a nemzeteknek az oldalán, melyekért kezeskedtünk, Nagybritannia nemcsak tud, hanem kész is megütközni a támadóval. Csak izzó békevágy mellett jöhet létre olyan kiegyezés, amely maradandó békére vezet.

Német üzletemberek érkeztek Moszkvába

Moszkva, júl. 8. Külföldön úgy tudják, hogy két hivatalos német kereskedelmi kiküldött érkezett Moszkvába tárgyalásokra. A német nagykövetség szerint azonban nem érkezett hivatalos megbízott, bár megengedik, hogy a hír szárnyrakelésének oka az lehet, hogy német üzletemberek érkeztek magánügyben Moszkvába, ami elég gyakran megtörténik.

Angol részről azt remélik, hogy ha sikerül az egyezmény megkötése, az angol-szovjetorosz kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésére is kedvező feltételek alakulnak ki. Mint emlékezetes, a Hudson-bizottság moszkvai útjának következtében elhatározták, hogy a két ország közt új kereskedelmi szerződést kötnek. Nem tudni, menynyire jutottak az erre vonatkozó tárgyalások.

Oroszország erődítéseket épit az észt határon

Riga, júl. 8. Hír szerint Szovjetoroszország nagy erődítési munkálatokat hajt végre alig egy kilométerre az észt határtól is.

Közben Laidoner tábornok szemlét tart valamennyi északésztországi és Peipus-tavi erődítések fölött.

Megerősitik a Szuez csatornát

Róma, júl. 8. Mint a lapok jelentik, az angol hatóságok a Szuezi Csatorna védelmének megerősítésére felszólitották a Szuezi Csatorna Társaságot, hogy járuljon hozzá a munkálatok költségeihez. **Ebben a hírben Rómában a nyugati hatalmak háborús szándékainak újabb megerősítését látják.**

Uj Azsiát akar Japán

Milánó, július 8. A *Corriere della Sera* közli tokiói tudósitójának Arita japán külügyminiszterrel folytatott beszélgetését. A tudósitás szerint a japán külügyminiszter a következőket jelentette ki:

— *Japán el van tökélve, hogy új rendet épit fel a Távol-Keleten és minden eszközzel szembeszáll harmadik hatalmak akcióival, mert úgy véli, hogy útjába állhatnak az új Ázsia felépitésének.* A Távol-Keleten mindaddig nem lehet megszilárdulást és jólétet teremteni, míg Kina félig-meddig gyarmati életet folytat s míg ezt az állapotot bizonyos nyugati hatalmak fenn akarják tartani.

A tiencini vesztegzár megszüntetése kizárólag a vesztegzár alakulásától függ. *Japán komoly meggondolás tárgyává teszi azt, hogy megszüntesse Kinában a területenkivüliséget.*

Nagy számban futnak be jelentkezések a Nyári Egyetemre

A 13-ik Nyári Egyetemre eddig 17 nemzet fiai jelentkeztek s az idei népesség bizonyára minden eddigit felül fog mulni. Az amerikai magyarság köréből is nagy csoportok vesznek részt. *Telkes László*, a newyorki információs magyar könyvtár igazgatója vállalta magára az amerikai propagandát s közel százezer prospektust bocsátott ki. A világ minden részéből érkeznek érdeklődő levelek s jelentkezések a 13-ik Nyári Egyetemre.

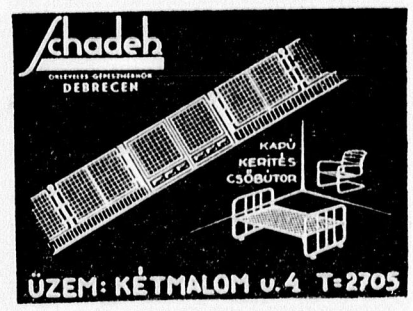

Ujabb tárgyalások Moszkvában

Moszkva, júl. 8. Molotov miniszterelnök és külügyi népbiztos és a francia nagykövet, valamint Strang angol külön megbizott szombati megbeszélése 2 óra hosszat tartott. A megbeszélés eredményéről mindeddig semmit sem hoztak nyilvánosságra.

Páris, július 8. A *Jour* londoni tudósitója fenntartással a következőket közli a moszkvai angol-francia megbizottaknak küldött uj utasitásokról:

1. Franciaország és Nagybritannia beleegyeznek, hogy Svájc és Hollandia ne szerepeljenek a garantált államok jegyzékében, feltéve, ha a szovjet a maga részéről elejti Lengyelország és Törökország kiegészitő garantálására vonatkozó követelését.

2. Abban az esetben, ha Szovjet-Oroszország fenyegetve érezné magát a balti államokban történő belső események által, a három hatalom közös tanácskozásra ül össze, mielőtt katonai intézkedéseket tennének. Az önműködő segélynyujtás tehát csak a balti államok ellen irányuló külső támadás esetén lépne életbe.

3. Amennyiben Molotov fenntartaná követeléseit vagy teljesen új követelésekkel állana elő, úgy Sir William Seeds és Naggiar a szavatossági kérdés ideiglenes elhalasztását és egyszerűen egy hármas kölcsönös segélynyujtási egyezmény aláirását javasolják.

A MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL R. T.
Budapest, XIII., Csata u. 29.
megbízna
DEBRECENI
telephellyel biró, autóeladási és javitási szakmában jártas, elsőrendü céget
Hajdu, Bihar, Szabolcs, Szatmár és Bereg
vármegyék, valamint a
Tiszától délre eső
területekre kiterjedő képviseletével. Javitási műhellyel rendelkezők előnyben részesülnek.
A képviselet iránt érdeklődőket kérjük, hogy ajánlatukat legkésőbb 1939 július 15-ig benyujtani szíveskedjenek.
MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL R. T.

Baló Dezső csendőralezredes Magyarorszag legöregebb csendőrtisztje meghalt

Utolsó éveit Debrecenben élte le, ahová a világháború vihara sodorta. Temetése kedden délután 5 órakor lesz katonai gyászpompával

Nagy halottja van ismét Debrecennek, *Baló Dezső* ny. csendőralezredes, aki csendes visszavonultságban élt évek óta Debrecenben, a nyugállományú magyar csendőrtisztikar legidősebb tagja, szombaton délben az orvosa karjai közt csendesen az örökálomba szenderült. Az aggsággal járó elgyengülés már hónapok óta a lakásához kötötte, de Lorántffy ucca 44. szám alatti lakásának ablakából órák hosszat nézegette a Cegléd ucca mozgalmas életét és fogadta ngyszámú tisztelőinek és ismerőseinek köszöntését, akikkel néha jókedvűen el-elbeszélgetett még a legutolsó napokban is.

Baló Dezső ny. csendőralezredes 1854-ben született Kolozsvárt és 19 éves korában, 1873-ban önként lépett a m. kir. csendőrség kötelékébe mint közlegény. Már altiszt korában kivált társai közül buzgalmával, lelkiismeretességével és ernyedetlen kötelességtudásával. Ezen kiváló személyi tulajdonságai emelték akkor fiatalon a csendőrtisztikarba. Mint szakasz, majd utána mint szárnyparancsnok csaknem negyedszázadon át teljesített szolgálatot Déván, mely Erdélynek legfenyegetettebb pontja volt. Onnan helyezték Brassóba és még a világháború kitörése előtt vonult nyugdíjba mint csendőralezredes.

Mint katona legfőbb erénynek tartotta a szolgálat pontos és lelkiismeretes elvégzését, a jó példával maga járt legelől és minden alantasától ugyanezt megkövetelte. Szerény, komoly, nyugodt kedélyű volt mint ember, tiszta jellemű, pontos és bajtársias érzésű mint tiszt. Előljárói irányában engedelmes és nyílt, alárendeltjeivel szemben jóságos, sőt néha elnéző is apróbb, emberi gyarlóságaikkal szemben. Nem pályázott érdemekre, kötelessége teljesítésében lelte örömét. A középtermetűnél kissé magasabb, erős testalkatú, egészséges szervezetű ember könnyen elviselte a hivatásával járó legnagyobb fáradalmakat is. Hunyad vármegye a maga 85 százalékos oláhságával a legnehezebb területe volt Erdélynek akkoriban, de amíg az ő kezében volt az élet- és vagyonbiztonság mellett a politikai ellenőrzés is, nem volt baj.

Mikor kitört a világháború, mint nyugdíjas csendőralezredes azonnal szolgálattételre jelentkezett és a debreceni megfigyelő katonai állomásparancsnoksághoz nyert beosztást, mint parancsnokhelyettes, majd a négyezerágyas Ferenc Salvátor főherceg nevéről elnevezett 2. számú cs. és kir. tartalékkórház parancsnoka lett. Egész városrésze lett akkor a baraktábor Debrecennek. Kemény kézzel igazgatta, sőt személyesen teljesítette az ellenőrzést is éjjel-nappal. A barakok élére állított nyugdíjas csendőrőrmesterek példássá tették a Salvátor-kórházat az egész Monarchiában. A felsőbbség részéről többízben kapott dicséretet és kitüntetést is.

Mikor a háború végén a hadseregben bomladozni kezdett a fegyelem és Debrecenben is fel kellett állítani a katonai rendőrséget, őt bízták meg annak megszervezésével is. Pár nap alatt már működött is Debrecenben a katonai rendőrség és pár hét mulva az egész Monarchiában híre lett működésének. A debreceni katonai rendőrség leplezte le a prágai, bécsi, lembergi, budapesti és zágrábi katonai okmányhamisító bandákat is.

Itt érte Debrecenben a forradalom, majd az oláh megszállás után ő lett Debrecenben a m. kir. csendőraltisztek igazoló bizottságának az elnöke. A már akkor 42 szolgálati évet eltöltött öreg úr példás ügybuzgósággal tett eleget ezen súlyos és terhes megbízatásnak is: szigorral, de megértéssel és emberszeretettel. Ez volt tényleges szolgálattételének zárótette. Hátralevő éveit családja, gyermekei és unokái körében töltötte.

Debrecenben általános tisztelet és nagyrabecsülés övezte az ország legöregebb csendőrtörzstisztjét, aki nemcsak hosszú szolgálatával, de példás életével becsületet szerzett a kakastollnak!

Kitüntetéseiű jubileumi emlékérem, katonai emlékkereszt, II. osztályú katonai szolgálati jelvény, a Vöröskereszt II. osztályú tiszti díszjelvénye és a cs. és kir. hadügyminiszterium dicsérő okirata. Nem kérte egyiket sem, de kapta pontosan, lelkiismeretesen és ügybuzgósággal végzett szolgálatainak elismeréséül.

Jó katona volt, jó ember, jó családfő, izig-vérig magyar! Emlékét megőrzi a magyar csendőrség történetkönyve!

Temetése kedden délután 5 órakor lesz a köztemető díszravatalozójából katonai gyászpompával.

Nyári Egyetem

keres julius 16-tól

butorozott szobát.

Bejelenteni személyesen, telefonon vagy levelező lapon.

Lengyel cserkészcsapat érkezik hétfőn Debrecenbe

Hétfőn este lengyel cserkészcsapat érkezik Debrecenbe Varsóból. A csapat tagjai varsói egyetemi ifjak és leányok, akik az Angol Királynőben szállnak meg. Kedden este nagy tánc és dalbemutatót tartanak a lengyelek az Angol Királynőben. Lengyel nemzeti viseletben járják el a csapat tagjai a híres lengyel táncokat és nemzeti dalaikból is a legszebbeket mutatják be a debreceni közönségnek.

Debreceni úri társadalma szép fogadtatásban fogja részesíteni a varsói egyetemi hallgatókat.

Danzig hatszázéves története

Érdekes adatok Európa viharsarkáról

A világ érdeklődésének központjában van most Danzig és ettől a kikötő várostól várják, hogy eldöntse, háború vagy béke lesz-e Európában. Danzigban tüntetnek a Német birodalom mellett. Danzig szabad város határában pedig felvonult a lengyel hadsereg, nehéz tűzérség, légelhárítók, hogy megakadályozzák a szabad város beolvadását a Német birodalomba.

Érthető, hogy ilyen feszült és vészesen bizonytalan helyzetben mindenki kíváncsi arra a Danzigra, melyről bizony kevés szó esett eddig. Danzig a Keleti-tenger kikötővárosa, melynek

területe a hozzája tartozó földekkel együtt 1950 négyzetkilométer.

A Visztula deltája körül terül el. Danzig régi, neves város, melynek 600 éves története van.

Danzig jelenleg szabad állam, melyet a szenátus kormányoz, katonasága nincs, csak rendőrsége. Létrehozta a versaillesi szerződés 1920 október 27-én és

megbízták Lengyelországot, hogy vigyázzon a szabad állam szabadságára.

Vigyázzon Danzigra, melynek lakosai 95 százalékig németek.

Régi feljegyzések szerint már a 10. században létesült a halász- és kereskedő városka a Visztula torkolatánál és a 12. században a prágai *Adalbert* azt jelenti, hogy Danzig a lengyel pomorzai vajdaság központja.

A német lovagrend hódításai során birtokba vette a várost 1309-ben,

de önálló jogot adott a kereskedő városnak, természetes, hogy az önállóságot jól meg kellett fizetni és a fizetés behajtásáról gondoskodtak a lovagrend várának őrizői a város felett. A német lovagrend a 15. század közepéig tartotta uralmát Danzig felett. A kereskedő város polgársága a német lovagrend uralmát nem bírta, már 1454-ben és fellázadtak.

Elűzték a lovagokat, várukat elpusztították és kimondották Danzig függetlenségét.

Danzig azonban nem tudott mégsem függetlenül élni, mert a lengyelek védelmét kérte és ezek védőszárnya alatt kereskedett és gazdagodott egészen Lengyelország feloszlatásáig. Danzig jól megfért a lengyelekkel és harcaikban támogatták.

Az oroszok a 18. században Münich tábornok vezetésével elfoglalták a várost és nagyon megsarcolták.

Lengyelország feldarabolása után Danzig csak

szabad város maradt, de most már nem a lengyelek, hanem az oroszok védelme alatt.

A város, melyet nagyon megviseltek a háborúk, 1814-ben teljesen a poroszok fennhatósága alá került. A békés években nagy fejlődésnek indult és a 19. század második felében fontos kikötő, melyet a németek minden erővel támogattak és 1878-tól kezdve a világháború végéig Kelet-Poroszország központja, székhelye volt.

Danzigot a lengyel vámterülethez csatolták a versaillesi szerződésben és Lengyelországot kormányzói biztos képviseli. A város kereskedelmét, kikötőjét vegyes bizottság irányítja semleges elnökkel az élén. A vasúti szolgálatot a lengyelek látják el Danzig szabad államban, de

nem tarthatnak ott katonaságot és kikötőjében hadihajókat.

A hivatalos nyelv a német.

Danzignak 400.000 lakosa van. Lakosai jórészt kereskedelemből, hajózásból, iparból élnek. Földmívelés lényegtelen. A halászat már fontosabb foglalkozás. Danzig élénk tengeri kereskedelmet folytatott és a

kikötőjének a forgalma a világháborúelőtti idők négyszeresét elérí.

Danzig kikötőjének közel hetven tengeri hajója van, de évente 7—8000 idegen tengeri hajó fordul meg a rakpartoknál. Danzigban sok német gyár és vállalat telepedett le, hogy a szabad kikötő előnyeit élvezhesse.

A Keleti-tenger partján elterülő Danzigra, mint már olyan sokszor a történelem során, úgylátszik most is izgalmas napok várnak. Sorsa fordul és ki tudja, hogyan reagál Európa a danzigi kérdés megoldására.

BALATONALMADIBAN az O. R. T. E. üdülőházban elsőrendű penzió kapható elő és utószezonban 4—5 P-ig, főszezonban 4·80—6 P-ig.

Hőhullám Amerikában 68 halottal

Péntek óta az Egyesült Államoknak kanadai és középnyugati, valamint keleti államait elérték az első nagy idei hőhullámok. Eddig 68 ember esett áldozatul a hőségnek.

— **Az arcbőr célszerű ápolásához mindenekelőtt az szükséges, hogy bélműködésünket reggelenként éhgyomorra egy pohár természetes Ferenc József keserűvízzel megfelelően elrendezzük. Kérdezze meg orvosát!**

Hungária filmszinház

Ma, VASÁRNAP délután 3, 6, 9 órától — HÉTFŐN délután 6 és 9 órától

a 2 nagy sláger FOLYTATÓLAG!

1. Az utolsó Katalin

Hunyady Sándor novellája

GAÁL FRANCISKA és FRANCHOT TONE főszereplésével és

2. A világhírű Cronin regény:

Réztábla a kapu alatt

Fősz.: ROBERT DONAT és ROSALIND RUSSEL

Jön: a NAGYKERINGŐ!

Az Apollóban

Ma, VASÁRNAP délután 3, 5, 7, 9 órakor — HÉTFŐN délután 5, 7, 9 órakor utoljára

a vidám és mulatságos

Bors István

PÁGER ANTAL és TOLNAY KLÁRI főszereplésével!

NÉZZE MEG EZ UTOLSÓ NAPOKON!

EXPRESSO = a legtökéletesebb kávéfőzőgép a kávét tökéletes zamattal adja, az így főzött kávé a hőségben üdít, a fáradt idegeket megyugtatja.

A Páll vendéglőben Expresso kávét adnak a vendégeknek.

A debreceni református gimnázium telepítő diákjai hazatértek

Zengővárkonyban és Drávafokon építettek házakat sokgyermekes családoknak. — Egy földbirtokos házat adott a telepítés céljára.

A református főgimnázium hetedikes tanulói a nyári kényelmes vakáció helyett, mint már megírtuk, azt határozták el, hogy azoknak a sokgyermekes magyar családoknak, akiket a dunántúli egykés vidékre telepítenek, házat építenek és gazdasági épületeket.

Jó aratás után

Jó kerékpárt.

Soltésznál - Kálvin-tér 2.

Erre a munkavállalásra azért volt szükség, mert az összegyűlt pénz már nem volt elegendő ahhoz, hogy megépítsék, átalakítsák a vásárolt telkeken lévő épületeket. A gyüjtő diákok nem engedhették, hogy az ócska és a követelményeknek meg nem felelő épületekben verjenek tanyát a sokgyermekes családok és ezért határozták el, hogy megépítik ők ingyen a házakat.

A drávafoki házépítésről már beszámoltunk, most a zengővárkonyi házépítésről adunk beszámolót. Ez volt a nehezebb munka, mert

két házat kellett a 23 debreceni diáknak teljesen átépíteni a gazdasági épületekkel együtt.

A diákok elvégezték a munkát és a jól végzett munka boldog érzésével érkeztek most vissza Debrecenbe. A diákok egy egész életre szóló élményt szereztek a munkatáborban és

két kezük munkájával, verejtékes arcukkal tettek bizonyságot arról, hogy ők nemcsak beszélnek a magyarság égető bajairól, hanem lelkiismeretes orvos módjára gyógyítanak, ahogy érejük, két kezük munkája engedte.

Dr *Czuna Ferenc* főgimnáziumi tanár, aki két tanártársával dolgozott a diákokkal a munkatáborban, elmondotta most a legutóbbi házépítésekkel kapcsolatban történteket.

— Most két debreceni családnak építettünk házat — kezdte dr Czuna Ferenc. — Drávafokról átmentünk Zengővárkonyba, ahol két debreceni családnak vettünk a gyüjtésből telkesházat. A hétgyermekes *Fiu Ferenc* és az ötgyermekes *Nagy István* házatáját hoztuk rendbe. A fiúk igen szorgalmasan

dolgoztak reggel hat órától - este félhét óráig.

Fáradhatatlanok voltak és ugyancsak bámulták a magyar fiúk szorgalmát, a gyorsan épülő házat a falu sváb lakosai. A dolgos magyar fiúkkal jól összebarátkoztak. Tetszett nekik a kemény munka és a gyorsaság, melyet a nagy meleg napokon is kifejtettek a debreceni fiúk. Zengővárkony Pécsvárad mellett fekszik, igen régi település, az ásatások során becses régiségek kerülnek felszínre. Fiú Ferenceéknek magas ötméteres szobát és ötméteres konyhát építettünk a régi házból, melynek falát feljebb raktuk, tetejét, még az istálló tetejét is cserepeztük. A legnagyobb dicsérettel kell említeni a fiúkat, akik nem válogattak a munkában. Versenyre keltek volna a sártapasztó cigányokkal és bizonyára legyőzték volna őket, ha cigányoknak is adták volna padlástapasztásokat, de nem adták ki,

maguk verték a sarat és hordták fel a tapasztáshoz.

Vígan ment a munka, sok tréfával, nótaszóval. Esténként tábortűz mellett dalolgattak, de bizony nem sokáig, mert a munkában elfáradt fiúkat elnyomta az álom.

— Az egyik épület régi malom volt, melyet teljesen átépítettek. Dombon épült a malom, hatalmas nagy pincével. Az átalakítás igen jól sikerült.

a malomból tágas, levegős lakóház lett. A nagy pincéből istálló.

Ezt könnyű volt megoldani, mert a dombra épült malom pincéjét csak megnyitni kellett a domboldalon és kényelmes, tágas bejárást kaptak az állatok.

— A munka végeztével kirándulást tett a társaság a Zengőre, átmentek Pécsváradra is, ahol az alispán jelenlétében nagy gyermeknapot tartottak. A debreceni fiúknak nagy sikerük volt az ünnepélyen. Megismerkedtek a pécsváradiakkal, akik dicsérték a Debrecenből kiindult akciót és sokan Zengővárkonyba mentek, hogy tanui legyenek a debreceni diákok munkájának. A fiúk munkájának híre eljutott Pécsre is és onnan is érkeztek vendégek a kis faluba, hogy szemtanui legyenek annak, hogyan épül fel a szeretet és lelkesedés igaz lángjától fűtött fiúk munkájával a két ház.

A jó példa követésre is talált már, mert Zengővárkony közelében dr *Karácsonyi Géza* menekült erdélyi földbirtokos, akinek ott van gyümölcsöse,

megszemlélte a diákok munkáját, magával ragadta a lelkesedés és jelentette, hogy egy sokgyermekes családnak ad házat és munkát.

Így tehát a telepítés tovább folyik, utat kapott a debreceni mozgalom az emberek szívéhez.

— Az akciót különben az ősszel tovább folytatjuk, tovább folyik a telepítés és az eddigi munkáról, annak eredményéről beszámolót is tartunk, melynek keretében

a közönség elé kerülnek a vetített képek, melyeken láthatják a sokgyermekes telepeseket, házaikat és a hetedikeseket munkában, mint téglahordókat, sártapasztókat, gerendacipelőket.

— A zengővárkonyi munkatábort lelkes hangulatú ünnepséggel zártuk le, melyen dr Csorba András tanár mondott beszédet, ismertetve a telepítési akció történetét. A búcsúünnepélyen egy egyszerű zengővárkonyi ember is szót kért és keresetlen szavakkal köszönte meg

a példamutató munkát, melyből megláttak, hogyan kell igazán szeretni, segíteni magyart a magyarnak.

— A munkatáboros fiúk Zengővárkonyból Bajára mentek és onnan hajóval Budapestre, ahonnan vonaton tértek vissza Debrecenbe. A fiúk kitűnő hangulatban tértek meg. Nem volt beteg senki a soraikból. A munka az egészségnek is használt, még a nátha is elkerülte a nemes munkában serénykedőket.

Jidac befőzőhártya

a kék tasakban közismert márka.
Csak ez az eredeti befőzősidac

Előnyei: különlegesen preparálva!

Üvegátlátszó, börerős kiadós, légmentesen zár, hygienikus.

Vezérképviselet:

HUSZÁR LAJOS

BUDAPEST, VII., Klauzál-tér 6. TEL.: 141-63G.

Dauer vegyi úton! Gép és villany mellőzésével. Készíti a legujabb divat szerint **Adám.** Renez üzlet, Kossuth u. 4. sz. Városház épület.

Mi mindenre bukkanhat az ember „őskeresés“ közben

Van eset, amikor nincs anyja a leszármazottnak — Nem példátlan, hogy se híre, se hamva a beírásnak. — Válasz nélkül maradt levelek — Rendet, de hogyan? — kérdezi az áldozat

Óh, huszadik század, de mindenre megtanítottad a mai embert. Igy első sorban arra, hogy tiszteld és kutasd őseidet, hogy hosszú bosszúságod legyen a földön, amíg már e siralom völgye a szállásod...

Régen, igen, régen másképpen volt. Megszületett az ember, felnőtt, itt, ott a család hagyományaival megismertették, sok legendát, hagyományt beszélt hol nagyapa, hol nagyanya, aztán eljöttek a korosodás esztendei, az egyből, kis leányból nagyszülő lett és ő ból, kis leányból naygszülő lett és ő mondta tovább azt, amit hatvan, hetven esztendővel azelőtt a nagyszülőktől hallott.

Nem egy esetben azonban már aligha tudta volna megmondani, hogy ki volt a szépapja, szépanyja, még a családi névre se tudott volna válaszolni, mert ugyan kit érdekelt ez akkor, amikor a születés, halál nagy kérdései teljesen kitöltötték az ember „életterét“.

Nem ritkán éppen a tanultabb osztálynál volt szertelenül elhanyagolt a mult, a család története. A szegény ember szerette mindig hangoztatni gyermeke előtt, hogy tudod, Kovács-nagyanyád, vagy Szabó-nagyapád ezt, vagy azt mondta. A középosztály nem egy esetben elkerült a szülőföldről, más városban telepedett le, mint tanár, orvos, ügyvéd, vagy köztisztviselő, aztán elfelejtett csapot, papot s bizony ha megkérdezték, hogy hívták anyai nagyanyád, nem tudta megmondani...

Ma azonban más a helyzet.

Ma mindenki keresi, kutatja az őseit, hogy azok szegények nem egyszer bizony akár foroghatnak a távoli és közeli sírokban. Keresik, kutatják a régi írásokat, leveleket, szeretnék felhánytorgatni azt az ezredévet, melyet kínban, vérben, verejtékben taposott végig ez a nemzet...

Hogy miért van e láz, mindenki tudja.

A zsidónak életkérdés, a kereszténynek se közömbös ma már, hogy a „családfán“ ekkor, vagy akkor milyen hangzású nevet és vallást akasztott fel egy, egy meggondolatlan „ős“.

A korral és korszellemmel vitába nem szállunk.

A tények előtt meghajlunk, de a nagyon divatos, sőt életbevágóan fontos új foglalkozás, az őskeresés nehéz munkája mellett még se mehetünk el némán.

Nagyon sok olyan eset adódik, mely érdekesség szempontjából minden mas eseménynél érdekesebb.

Itt van mindjárt egy nagyon mai eset.

Fent a fővárosban a kitűnő nevű fiatal írónő beszélte, hogy szerette volna összeállítani ősei családfáját, kíváncsi volt a származására, hogy tudja, nincs semmi hiba a származás körül. Nosza, elkezdett házalni a rokonságnál s egyik ezt, másik azt mondta es egy hét alatt rájött, hogy anyai ágon Csík megyéből származik. Pontosan tudta, hogy az ős mikor került ki onnan, ezen az alapon aztán írt a plébánosnak, hogy ilyen, meg ilyen nevű valakiről szóló keresztlevelet küldje el, sőt visszamenőleg minden felmenő ősnek a keresztlevelét, a költségeket azonnal küldi. Példátlan eset, de egy hét mulva már válasz, sőt keresztlevelek sora érkezett.

Az ős valóban onnan származik, de elképzelhetetlenül merész körülmények között, amire még a világtörténelemben eddig példa nem volt.

A legrégibb időkből származó keresztlevél az 1760-as esztendőkből való s ez a kivonat nem a katolikus plébánia, de a református paróchia anyakönyvéből íródott ki imigyen: Anno Domini 1760, most jön a születési hely, aztán a gyermek neve: János, a gyermek atyja Kováts János. Anyja: nincs.

Vagyis itt megtörtént az a csoda, hogy a gyermeknek csak atyja volt...

Az írónő azt hitte, hogy ez csak tévedés lehet, menten írt egy köszönő levelet a plébánosnak, egyben gyengéden figyelmeztette a tévedésre, mert ez szerinte lehetetlen. Nosza, a plébános ismét válaszolt egy héten belül, — ami szintén példátlan eset a megszállott területi postajáratok miként jét ismervén, — és ebben a levélben azt írja az idős pap:

Tévedésről szó sincs. Ez a valóság, én a reformáta egyház anyakönyvéből írattam ki lelkésztársammal a kivonatot s ott bizony nyoma sincs az anyaősnek. Hogy ez lehetséges, arra másik példát hozok fel. Ugyanebben az anyakönyvben találtuk a következő beírást is: Anno Domini 1760 szeptember havának 19-ik napján született egy fiam, Sándor. Se több, se kevesebb.

És most a jónevű írónő törheti a fejét, hogy ki is volt az anyai legősibb őse, viszont ez még mindig szerencsésebb helyzet, mintha az apai ősét kellene keresnie. Mert a latin közmondás és jogielv szerint „certa est mater“, de a magyar felfogás szerint mégis csak szerencsésebb ese az, ha az ős is biztos.

Ennél a fenti esetnél sokkal, de sokkal kellemetlenebb esetek azok, melyek abból származnak, hogy a falusi és községi lelkészek között, különösen a megszállott területen, de sajnálatosan itt, csonka hazánkban is, sokan vannak, akik még ajánlott levelek sorára se válaszolnak,

már pedig tudvalevő, hogy az állami anyakönyvezés ideje őskeresésnél szóba se jöhet, az ősök az egyházi anyakönyvekben kezdődnek.

A lelkészek megkapják a keresztlevél kivonatot kérő levelet, elolvassák, talán fel is ütik, — tisztessék adassék a kevés kivételnek, — megnevezett évszámnál s ha nincs ott, tovább nem is kuttajak. Nem tartják fontosnak azt, ami itt esetleg egy családnak egész sorsát jelentheti. Legutóbb történt meg a familiában, hogy végre is ügyvédet kellett küldeni, hogy megtudjuk, valóban ott született a nagyanya, vagy máshol.

Három ajánlott levélre se jött válasz, mert a lelkész egyszerűen azt mondta az ügyvédnek: ugyan kérem, kit érdekel az, hogy az a régen meghalt öregasszony hol, hogyan, milyen körülmények között született. Mire az ügyvéd szeliden megjegyezte: a többi között annak az elhunyt öregasszonynak a kis unokáját első sorban, aki most szeretne katonaiskolába menni és ott ettől is függ a felvétele...

Nagyon sokan vannak, akiknek halálozási anyakönyvi kivonatát semmi szín alatt sem lehet megtalálni.

Egyet, kettőt hosszas kutatás után sikerült a következő úton, módon kivadászni. Azt már tudták, hogy hol született az illető, azt is, hogy meghalt, sőt biztosan, dátum szerint a halálnapját, ellenben hónapok hosszú munkája után se sikerült megszerezni a halotti anyakönyvi kivonatot. Mindent megpróbáltak, semmi se sikerült.

Hamerli kesztyü
új üzlethelyisége
Piac u. 26. **Gambrinus átjáró.**

Végre egy nagyon idős asszony emlékezett arra, hogy az ős köszvényes volt, sokat szenvedett, aztán kocsival vitette magát Debrecenből Nagyváradra, de útközben meghalt valahol Vértes táján.

Nosza, ujabb hajsza indult meg, de se híre, se hamva a beírásnak ott se. Ellenben annyit megálltpíthattak, hogy Vértesen, ahol a temetés történt, akkor még zsidó egyházközség nem volt, így temető se, valahol a temető közelében árkolták el a halottat és a nagyváradi rabbinátus anyakönyvelte el. Ujabb hajsza, levelezés, végre sikerült előkeríteni a halotti levelet, melyet egy köszvény és váratlan fürdőút ített ilyen bonyolulttá.

Mondják, hogy az egyik előkelő református egyház anyakönyvét két helyen rágta ki az egér a hosszú, hosszú évtized alatt. Egyik helyen a keresztneveknél, másik helyen a vezeték, családneveknél. Csaknem száz esztendőre visszamenőleg tehát egy sereg embernek nincs keresztneve, ez még hagyján, de másik helyen nincs vezetéknevük, ami egyenlő a semmivel...

Vannak aztán még cifrább esetek is az őskeresés terén. Azokban az időkben, amikor az ősök családot alapítottak, eszük ágában se jutott, hogy minden családnál az a természetes és önmagától értetődő szokás, hogy otthon, a háznál is be kell írni valahová a születést, esketést és halált. Senki se gondolt sok családnál arra, hogy milyen nagy könnyebbség lesz ez 1939-ben az utódoknak, ha mindjárt kéznél van a pontos felírás a nagy családi eseményről.

Van azonban sok olyan család, ahol öreg, sárgult lapu imakönyvek, zsoltárok, vén Bibliák első és hátsó lapján egész genealógiákat talál az ember.

Itt-ott elkoptak a könyvek a használatban, a nemzedékről nemzedékre szolgáló áhítatban és bizony a gubacstinta se tartja mindig az iramot az idővel, mert akkor házilag ki jól, ki rosszul csinálta a tintáját s a halvány írást nem lehet olvasni.

Plébániákon, paróchiákon is találunk olyan öreg anyakönyveket, hogy a gubacstinta eltünt s halvány nyoma is alig látszik. Ilyen elhalványult gubacstintás esete volt egyik jeles gyermekorvosunknak, aki pályázati ügyben kereste őseit. Az egyik felvidéki plébiánál kötött ki. Levelezés, írás, semmi eredmény. A plébánia néma maradt, holott a doktor tudta, hogy ősei egyik ága onnan való.

Az ügy sürgős lévén, embert fogadott, aki csekély nyolcvan pengős költséggel odautazott, ahol azzal fogadta a plébános, hogy semmit se lehet elolvasni abból az időből az anyakönyvből, azért nem válaszolt.

A vendég azonban kérte az anyakönyvet, hogy megnézhesse és ekkor a napvilág felé, az ablakhoz lépett a könyv lapjával, átnézett rajta és a gubacstinta elfakult nyoma átnézéssel nagyszerűen olvashatóvá vált és pár pillanat alatt elkészült a nagyon sürgős kivonat...

És ki tudná még mind, mind szerbe, számba szedni, ami az őskereséssel együtt jár úgy is, mint érdekesség, úgy is, mint bosszúság. Az még a legegyszerűbb eset, mint a többi között nálam is, hogy más az én anyakönyvi lapomon a név, más az apámén, más a nagyapámén, más a szépapámén. Én Rácz vagyok, az apám Rálz, a nagyapám Raátz, a szépapám Ráácz, tovább már nem mertem keresgélni a régi írások között, hiszen elég ennyi is a földi idvességre.

Minden pap másképpen írta be, gusztusa szerint, de éppen ezért nem egyezik anyakönyvi kivonatom mindenben már az apáméval se, csak kiejtés szerint, arról már nem is jó beszélni, hogy a családi legendák szerint hogy lett egyszerűen Rácz ezek szerint a Pongrátz névből...

Egy bizonyos: az elődök és ősök nem gondoltak akkor, családalapításnál arra, hogy valamikor hánytorgatják viselt dolgaikat, neveiket, születésüket és halálukat. Ők már ebben is szerencsésebbek voltak, viszont mi kései utódok olyan buzgón kezdjük előrángatni egykori viselkedésüket, mintha bizony az ő érdemük, vagy bűneik alapján akarnnánk ezutná berendezni az életünket, holott az igazság mégis csak az; senki se válogathatta meg őseit és eleit, mert ha ez igy lehetett volna, bizony nagyon kevesen volnánk, akik szent emlékű eleinkkel minden tekintetben büszkén dicsekedhetnénk...

sz. r. l.

KÖZERDEKÜ LEVELEK

Levelet kaptunk, melynek írója szerint a város Dobozi bérházában a lakók panaszkodnak, mert a város a bérház fürdőit lezáratta és most a bérházban a lakók, akik eddig a 20 filléy lefizetése ellenében használhatták az emeleti fürdőket, nem juthatnak a bérházban fürdőhöz. Nem lehet megérteni, hogy ha már felszerelték a fürdőket a bérházban, akkor miért állítják le azok használatát. Nem hisszük hogy az egészség ügy nagyobb szolgálata vezette volna az intézkedőket, ha más oka van a fürdők lezárásának, azon segíteni kell, de nem lehet elzárni a bérház lakóit az eddig jól bevált fürdőmegoldástól.

A munkapiac helyzete Debrecenben

A hatósági munkaközvetítői hivatal június hónapban 592 munkahelyet és 649 munkakeresőt tartott nyilván. — Közvetítve lett 541. Száz munkahelyre 109 munkakereső jutott. A munkahelyek közül 155 férfiak, 437 nők és tanulók részére jelentetett be.

A munkapiac szakmunkásokra közepes, segédmunkásokra kedvező volt. Foglalkozási ágak szerint kedvezően alakult a munkapiac a vas- és fémiparban és a ruházati iparban, további a segédmunkások terén. Elhelyeztek 106 férfit és 435 nőt. Az elhelyezettek közül 511 helyben, 30 a kerületben kapott munkát.

A háztartási alkalmazottak iránt a kereslet élénk volt. Elhelyeztek 435 háztartási alkalmazottat.

A június havi munkabérek a következőképen alakultak: kerékgyártó heti bére ellátással 7—8 pengő, kovács heti bére ellátással 6—8 pengő, borbély heti bére 6—7 pengő, napszámos napibére 2—2.50 pengő. Háztartási alkalmazott havi bére 6—25 pengő.

MEGHOSSZABBITJA életét, ha a nagyerdei strandot látogatja.

BIZTOSAN

Kerekes Teri
(Gálfy Marika)
és
Tahy Károly
(Selley Lajos)
házasságot kötöttek.
Minden külön értesítés helyett.

ilyen esküvői hirrel kezdődött az a mókás, mulatságos bonyodalom, amelyen hétfőn este az egész város nevetni fog.

Méltóságos asszony Komédia Kamara Színház

Ma lesz a Nemzeti Munkaközpont debreceni nagygyűlése

A Nemzeti Munkaközpont debreceni szervezete ma délelőtt fél 11 órakor rendezi debreceni nagygyűlését. Reggel a Kossuth-szobrot megkoszorúzza a központ nevében vitéz *Marton Béla* országgyűlési képviselő. A nagygyűlés a vármegyeháza díszermében fél 11 órakor kezdődik. A gyűlést a Nemzeti Hiszekegy elénekelése után megnyitja dr *Szabó Sándor* főorvos, törvényhatósági tag, a NMK debreceni szervezetének elnöke. Előadást tart *Luncher János*, *Blattner Béla*, a NMK debreceni szervezetének jegyzője, dr *Eigner Tivadarné*, *Rákóczy Béla* tanár, *Seres István*, *Ritter László* és *Lévai Imre*. A Nemzeti Munkaközpont szerepe a magyar munkásmozgalomban címen beszédet mond vitéz *Marton Béla* országgyűlési képviselő. Délben fél 2 órakor ünnepi ebéd.

Bejelentette levélben az öngyilkosságát

Megírta a klinikán betegen fekvő feleségének Barmos Sándor 50 éves h.-bagosi fodrász: öngyilkosságra szánta el magát és felakasztja magát az udvaron lévő fára. A levelet az asszony megkapta a klinikára, azonnal intézkedett, hogy a község elöljárósága tudomást szerezzen férje szándékáról és még idejében megakaddályozzák. Barmoson azonban már nem tudtak segíteni, mert reggel hét órakor követte el az öngyilkosságot és mire kimentek a házhoz, már csak a holttestét találták meg. A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Megmérgezett nőt szállították a debreceni klinikára

Reinhardt Tódorné karcagi lakost tegnap reggel súlyos állapotban, eszméletlenül szállították a debreceni belgyógyászati klinikára. Megállapították, hogy nagymennyiségű lumináltól szenvedett mérgezést. Állapota súlyos s nem tért eszméletre, így nem lehetett megállapítani, hogy öngyilkossági kísérlet történt-e, vagy véletlen szerencsétlenség?

Legolcsóbban kifogástalanul
fest, tisztít
Weisz Arany János-u 29
1 férfiruha tisztítás és vasalás 3 P.

Javuló terméskilátásokról számol be a vetésjelentés

A hivatalos termésjelentés hangoztatja, hogy az időjárás igen kedvező volt az utóbbi hetekben a veteményekre és ezért a terméskilátások javulásáról kell beszámolni.

A gabonafélék aratását már megkezdték mindenfelé és a cséplések eredménye szerint búzából az országos átlag jó, a rozs már nem mindenütt sikerült jól a zivatarokban megdőlt vetésekben vékony maradt a szem. Az árpa szép, minősége kitűnő. A tavaszi árpa aratása most folyik, jó közepes termés várható. A zab is hasonlóan jó közepes.

A tengeri az egész országban kitűnő, üde, zöld, a korai fajták már a címerüket hányják, jó termés várható a tengeriből, de jó termés várható a késői burgonyákból is.

A cukorrépa, kertvetemények és a gyümölcs, szőlő is szépen fejlődik, a már beérett gyümölcsök is jól fizettek, különösen a barack.

A budapesti zsidó kivándorlókat nem engedték Uruguayban partra szállni

Montevideóból jelentik, hogy a *Mar del Plata* hajón sok középeurópai utas érkezett meg, köztük sok budapesti zsidó kivándorló, akik szabályszerű paraguayai beutazási engedélyt kaptak. Az uruguayai hatóságok a Montevideóba érkező utasoktól megtagadták a partraszállást, arra hivatkozva, hogy a paraguayai kormány letiltotta az utasok bevándorlását. A kivándorlókat a hajóstársaság visszaviszi a kiindulási kikötőbe.

A nyári idényvégi kiárusítás Debrecenben

Közöljük tagjainkkal, hogy a kereskedelmi és iparkamara az idényvégi leltári árusítást 1939. évben másodszor 1939 augusztus 5—12 között hirdeti meg. Az idényvégi leltári árusítás csak és kizárólag a következő szakmákra vonatkozik, rőfös, rövidáru, férfi- és nőidivat, posztó és készruha szakmákar. Ezen időpont alatt jogosultak az említett szakmák kereskedői és iparosai, idényüket, divatját mult, raktáron maradt, kiselejtezett áruikat alkalmi árusítás céljaira megállapított idő első napjától az utolsó napjáig hirdethetik. Az utolsó nap elteltével a szezonvégi kiárusításra vonatkozó összes hirdetéseket el kell távolítani, illetőleg azok közzétételét meg kell szüntetni.

Kétezer embert hozott juniusban Debrecen idegenforgalma

Június hónapban Debrecenben bejelentettek 571 külföldi igenet és 1412 belföldi vendéget. A város egyhónapi idegenforgalma tehát 1983 személy. A vámsorompókon összesen 71 külföldi és 2426 belföldi idegen járműkerülethez tartozó gépkocsi haladt át. A város idegenforgalmi hivatala 157 prospektust küldött egy hónap alatt. A júniusi idegenforgalom kiemelkedő eseményei voltak Frick német belügyminiszter látogatása, a müncheni botanikai intézet hallgatóinak, a hivatásos külföldi laptudósítóknak, a Ludovika Akadémia hallgatóinak, finn diákoknak és a pilótapiknik résztvevőinek látogatása.

Elsikkasztott két kilométeres vasutat

Budapesten elfogták Klein Kalmár Nándor nyiregyházi vaskereskedőt, aki ellen azért emeltek vádat, mert elsikkasztotta egy kisvasút egész felszerelését.

A kereskedő megbízást kapott arra, hogy 1937-ben a sóbányai telepen két kilométeres kis vasútat épít s azt üzemben tartja két évig. A kisvasút anyagát a mátészalkai állami hivataltól vette bérbe. Felszerelte a síneket, talpfákat, de két év múlva, amikor a bányatelepen leszerelték a kisvasútat, nem adta vissza a felszerlést az állami hivatalnak, hanem egyrészét elhelyezte orgazdáknál, másik részét pedig eladta 20.000 pengőért óceska vasnak.

3202 kilométeres utat futottak be a mentők emberek megmentéséért

Június hónapban összesen 704 esetben avatkoztak be a mentők mentési esetekben. Az esetek közül 14 öngyilkosság fordult elő, ebből hét eset mérgezés. A mentőkocsik 1078 kilométer utat, a mentőautók 2124 kilométert futottak be.

14 ezer pengő érték hamvadt el egy hónap alatt Debrecenben

Debrecen város területén júniusban egy tető, egy pékműhely, egy istálló, egy kátránytetőégés tűzeset volt. A kár értéke 14.000 pengő, amelyből biztosítás révén mintegy 12.000 pengő térült meg.

ZÜNDAPP
motorkerékpárok képviselete:
Hungária Üzemfelszerelési és Árukereskedelmi Részvénytársaság
Debrecen, Hunyadi u. 11. Telefon 19-87

ÁRA EGY PENGŐ

A német tüzérség új, óriás-ágyúkat tartogat háboru esetére

A német »Wehrmacht« című képes folyóirat most közöl először fényképeket a német tüzérség legnehezebb ágyúiról. A képen vasúton szállított óriási ágyút mutat be a lap, amelyet Diesel-mozdony visz a lőállásba, a másik kép pedig a hatalmas löveget lőállásban ábrázolja. A lap megjegyzi a szenzációs képekhez, hogy ezeken a nehéz ágyukon kívül a német hadsereg motoros nehézüteggel is rendelkezik és ezek az ágyuk, ha szükség lesz rájuk, ugyanolyan meglepetést okoznak majd a világnak, mint a háborúban a »Kövér Berta«, a 42-es mozsár és a »Hosszú Miksa«, a Párist lövő messzehordó ágyu.

Kitünően sikerült a Templomegyesület összejövetele a Nagyerdőn

A Kálvinisták Templomegyesülete nagyszerűen sikerült vacsorát rendezett tegnap este a polgári lövöldében a leány- és fiúcserkészcsapata táborozásának megsegítésére. Az összejövetelen előkelő közönség gyült össze, élén dr *Kölcsey Sándor* polgármesterrel és *Rásó István* alispánnal.

Siposs Imre lelkipásztor, az egyesület titkára üdvözölte a vendégeket és megköszönte, hogy felekezeti szempontokra tekintet nélkül jöttek össze a cserkészet ügyének szolgálatára. Elmondta, milyen szép felekezeti összefogást jelentett, amikor pár nappal ezelőtt Rozsnyóra felvitték a Templomegyesület zászlóját s azt az ottani plébános nagy szeretettel vette át, azzal az ígérettel, hogy eljön Debrecenbe és viszonozza a kálvinisták szeretetét. (Lelkes éljenzés.)

Dr *Balogh Gyula* szólalt még fel, aki a felekezeti összefogásról beszélt, amely a nemzeti együttműködés jegyében igen szép működést fejthet ki. A nemzetiszínű zászló alatt minden magyar, akármelyik felekezethez tartozzék is, elfér és jelen is kell lennie.

Az illusztris társaság sokáig jóhangulatban maradt együtt és az összejövetel tekintélyes összeget juttatott a Templomegyesület két cserkészcsapatának.

Olaj, olajkrém pakolásos, villany és villany nélküli dauert garanciával készit **Ádám.** Rencz üzlet, Kossuth u. 4. Városház épület.

Termény betakarítás után ne maradjon egyetlen gazda sem biztosítás nélkül

Fillérekért biztosíthatja összes épületeit, terményeit, állatállományát és gazdasági eszközeit átalány biztosítás keretében

Nincsen borzalmasabb esemény, mint amikor falu helyen aratási időben a férfiak, asszonyok kint vannak a földeken a legnagyobb munkában és

egyszerre csak félreverik a harangokat. Hozza a szél ilyenkor a szaggatott segélykiáltást és percek alatt, mielőtt felocsúdnának az emberek a rémülettől, már száll az ég felé a hatalmas füst.

Hiába hagyják ott az aratást, rohannak haza oltani a tüzet, mire beérnek, már nemcsak a kigyulladt ház ég, hanem a kánikulai hőségben terjed a tűz, mintha csak lába volna.

Egyik ház a másik után lesz a tűz martaléka.

Néha kis gyermekek vigyázatlan játszadozása idézi elő a szerencsétlenséget, máskor villámcsapás okozza a tüzet és

ebben az esztendőben tömegesen fordultak elő tűzkáresetek, amelyet villámcsapás okozott és óriási vagyonok váltak a láng martalékává

és ezek között sajnos még mindig számtalan olyan érték pusztult el tűzeset folytán, amely biztosítva nem volt.

Sokszor azt hiszi a gazda, hogyha cseréppel fedte az épületeit, már nincsen szüksége biztosításra és

csak a tűzkárnál látja, hogy még menthetetlenebb így az épülete, mert az átforrósodott cserép pattogzik és nem tudnak hozzáférni az oltással.

A villámcsapás nem igen nézi, hogy milyen tetővel van fedve az épület. **Hiszen egymás után égtek le a folyó évben villámcsapás folytán cserepes épületek, istállók, amelyekben a marhaállomány is bennpusztult.**

A cseréptető csak arra jó, hogy

a gazda olcsóbb díj mellett biztosíthat,

mert hiszen az ilyen épületeknek a biztosítási díja alig néhány fillérbe kerül. Igazán nem lehet áldozatnak nevezni azt a csekély összeget, melyért a **gazda nemcsak épületeit, hanem összes gazdasági eszközeit és állatállományát, valamint terményeit a tűzkár ellen biztosíthatja.**

Erre való a biztosító intézetek által bevezetett átalánybiztosítás.

Ezt kell a gazdatársadalomnak igénybe venni, nem pedig az asztagbiztosítást. Hiszen

majdnem azért az összegért amellyel csak az asztagját egy pár hónapra biztosítja, már átalány keretében biztosíthatja épületeit, összes terményeit és állatállományát, valamint gazdasági eszközeit is tűzkár ellen.

Magyarországon

sok millióra rug az a kár, amelyet a gazdatársadalom szenved

az által, hogy nem veszi kellőleg igénybe a biztosításnak ezt a kiváló formáját, amelyet az átalánybiztosítás nyujt. Ez pedig nemcsak egyeseknek a kára, hanem

nemzetgazdasági szempontból is óriási veszteség.

Ezért van az, hogy egyes országokban kötelezik a gazdákat az ilyen biztosításra.

De hányszor találkozunk könyöradományt gyüjtőkkel, akik a tűzkár folytán tönkrement falvak felsegélyezésére gyüjtenek, holott egy kis gondossággal a tönkremenéstől mentheti meg magát a gazda, akj előrelátólag minden néven nevezendő épületeit, terményeit, ingóságait és állatállományát átalánybiztosítás keretében biztosítja.

Meg kell tanulni a magyar gazdának, hogy ne a maga kárán tanuljon, hanem tanuljon azoknak a sokaknak a kárán, akiket sokszor a tönk szélére juttatott egy-egy tűzkár eset. Az átalánybiztosításnál a terménycek már akkor biztosítva vannak, amikor a kaszát belevágták a termésbe, míg az úgynevezett asztagbiztosításnál csak akkor kezdődik a biztosítás, amikor azt összerakták és megszűnik a biztosítás, amely pillanatban a cséplés megtörtént, holott még a magtárban is eléri a tűzkatasztrófa a terményeket, különösen nálunk, ahol nagyon sok helyen még padlásra rakják a készleteket.

Akiknek nincs tűzbiztosítása, azok sürgősen keressék a biztosítási képviselőkkel az összeköttetést, lehetőleg általános biztosításra kérjenek ajánlatot és meg fognak győződni arról, hogy azt a csekély összeget, amelybe az átalánybiztosítás részükre kerül, megéri már csak azért is, mert

a jól kötött átalánybiztosítás esetén nyugodtan hajthatják álomra fejüket.

Bemutatták a mezőgazdasági ipari kongresszus kiállítását

Szombaton délelőtt a budapesti műegyetemen bemutatták a sajtó képviselőinek a mezőgazdasági ipari kongresszus kiállítását, melyen láthatják a szemlélők a magyar mezőgazdasági iparok egyesített statisztikáját. A kongresszus egyébként hétfőn délelőtt 10 órakor kezdődik és résztvesz benne a megnyitáson a kormányzó fia is.

A mezőgazdasági ipari kiállításon 24 csoportban mutatják be a fontosabb mezőgazdasági, ipari és kémiai termékeket.

Abbázia Hotel Auguszt

Elsőrangu szálló és pensio. Kitünő magyar konyha és személyzet

Felvilágositást nyujt Auguszt cukrászda, Bpest, I. Krisztina tér 3. Délután 4—7 óráig.

A Biztosító intézetek fiókfőnökei küldöttség útján üdvözölték Gebhardt Domonkost a BIOSz elnökét

A küldöttségek tagjai voltak dr. Kövendy Lajos, az Adria biztosító helyi főnöke és dr. Rácz Lajos, a Gazdák Biztosító Intézetének főnöke. Dr. Kövendy Lajos meleg szavakkal köszönte meg azt az érdeklődést, amelyet Gebhardt Domonkos, a BIOSz elnöke a biztosítási tisztviselőkkel szemben mutat és egyben kérte, hogy a Biztosítás Tudományi Társaság őszi nagygyűlését DOebrecenben tartsa. Gebhardt Domonkos a BIOSz elnöke az üdvözlésre ugyancsak meleg hangon válaszolt, kifejtette, hogy mennyire fontosnak tartja, hogy a biztosító intézetek fiókfőnökei mielőbb szervezkedjenek. Rámutatott arra, hogy még a folyó esztendőben szeretné, ha megtartható lenne a fiókfőnökök kongresszusa, amelyen igen sok olyan dolog volna megtárgyaható, amelyek nemcsak a biztosító tisztviselők érdekei, hanem egyben a biztosító intézeteknek is elsőrendű érdekét képviseli. Hangoztatta, hogy a biztosítási ügyet ki kell emelni abból a stagnálásból, amiben most van és azt a hatalmas erőt, mely ebben a közgazdasági intézményben rejlik, be kell állítani a nemzet szolgálatába. Különösképen rámutatott arra, hogy milyen nagy jelentősége van országos szempontból annak a tőkeképződésnek, amely a biztosító intézetek eredményes működésének következményeként jelentkezik. Egyben igéretet tett arra, hogy a Biztosítás Tudományi Társaság őszi nagy gyülését, amely kb. folyó évi szeptember 23-án lenne, Deberecenben fogják megtartani.

Azután a küldöttség tagjaival barátságosan elbeszélgetett a BIOSz elnöke, sok olyan kérdést vetvén fel ez alkalommal, amely a biztcsítás fejlődésének előnyére válhat. Egyébként a BIFFA elnöke dr. Kövendy Lajos ezekről a kérdésekről az Asztaltársaságnak folyó hó 10-én este 9 órakor a Bikaéttermében tartandó barátságos összejövetelen részletesen be fog számolni.

VASÁRNAPI TÜKÖR

Irja: HEGYALJAI KISS GÉZA

Aratási versek

Első elemibe jártam és az Abécémből ragadt rám *Petőfi* verse:

Érik a gabona,
Melegek a napok,
Hétfőn virradóra
Aratásba kapok.

Petőfinek azonkívül is sok gyönyörű verssorát ismerjük az aranykalásszal ékes rónaságról.

Arany János a szénakaszálás utáni hangulatban mutatja be a fiatal Toldit, amint: szörnyü vendégoldal rengraszos vállán.

Minden magyar költő tudja, mi a különbség a kaszálás és az aratás között. Kaszálják azt, amiből a takarmány lesz. Vagyis: a füvet, a sarjút, a zöldzabot, a csalamádét. Aratják, sarlózzák, takarják azt, amiből az élet, az élelem lesz, tehát a kenyérnek a magvát.

Nagy költőinknél sorban megjelenik az aratás leírása valamilyen formában. Meg kell azonban jegyezni, hogy a szüretről általában többet írtak a költők.

Arany szépen mondja az Alföld népéhez c. versében:

Ti, kikért teremnek a búzakeresztek
S rózsává pirított fehér cipót esztek,
Ti a gazdag Alföld édes gyermekei!
A Felföldre is jó néha tekinteni...

Ugyanő a Bajusz című versében így ír az aratásról:

Kivált most, hogy az idő
S alkalom oly kedvező:
Ripeg-ropog
A sarló-fog,
Munkától ég a mező,
Nincsen otthon
Csak az asszony,
Hogy megfőzzön
Vagy dagasszon.

Szépen írja le Arany, hogy munka közben milyen jóhatású a lélekre a nótázás:

De, ha nehéz munka testét legörnyeszti
Fölemeli lelkét egy magasztos ének,
Mellyel bizodalmát táplálja, éleszti,
Könyörög s hálát ad a jó Istenének.
(Az első lopás)

Tompa, a természet költője, sok szép természeti leírása közben az aratásról így szól:

Takartak a mezőn javába'
Száz szorgos, napsütötte kéz
Kötött s rakott szemtől nehéz
Kévéket a kereszt-rakásba.
S már bevivé a koszorút,
Melyet kalászokból kötöt'
Színes szalaggal ékesen
A munkás ünnepélyesen,
Zsoltári háladal között.
(Sűlyedés).

Kölcsey a Hymnus-ban Istennek mondja:

Értünk Kunság mezején
Ért kalászt lengettél...

Vajda János, aki annyira ismeri a magyar határ jelenségeit, az aratásról is tudja, hogy az a legnehezebb munka. Még az év végén is visszagondol az ember az aratási fáradalmakra. Erről mondja Vajda:

Vége van az esztendőnek,
Nehéz, munkás nyárnak, ősznek,
Kiállották fáradalmát,
Most veszik el a jutalmát.
(Őszi eső)

Másik versében az Isten munkáját hasonlítja aratáshoz;

Az életet, az Úr vetését,
Halál szolgája learatja.
Ugarrá vál a nagy mindenség
E — nekünk végtelen — darabja.
(Nyári éjjel)

Garay János mélyen ismeri a magyar életet. Szeresd magyar hazádat! kezdetű versében tíz-magos termésről beszél:

Tekints körül! hegy és völgy
Mily gazdagon virít!
Melyet mint hajdan édent,
Négy nagy folyam hasít,
Rónád aranykalásza
Tíz magot szaporít!

Szabolcska Mihály idegenből száll haza lelkével a szülőföldjere. Aratáskor című versében így ír:

Most folyik vidáman a mi kis falunkba
S száz határon szét, az aratási munka.
Rengő búzakalász-tengerek ledűlnek,
Keresztekbe gyülnek.
Én nem lehetek ott részes-aratónak.
Csak a lelkem jár ott, bús sereghajlónak,
S nézem a rendekbe dűlő gabonákban:
Mennyi vadvirág van.
S egy-egy marokverő mikor munkaközbe'
Kék búzavirágból bokrétát köt össze:
Közös születésünk, közös álmunk révén,
Én vagyok az, én, én!

Szegény

debreceniek — szokták mondani — mit csináljanak meleg nyári délután, hová küldje szórakozni a kis-

lányt

a mama, vagy hova menjen a délutánt jól eltölteni a familia.

nem

nehéz dolog ma ezt a problémát megoldani, mert a kellemes, hűvös színházban játszik a Komédia Kamaraszinház remek darabokat, nagyszerű művészekkel. Persze nem mindig ?

lehet

jegyet kapni, ezért jó előre megváltani. Ha pedig elfogyott a jegy, nem kell szomorkodni, vagy haragudni, nem lehet senki kedvéért

elvenni

mástól a jegyet. Egy darabot többször is játszanak, el kell menni a második vagy harmadik előadásra.

Zászló-átadás Rozsnyón

Mióta Rozsnyó — a Felvidék gyöngye —, hazatért, az anyaország gyermekei felnőttek és ifjak vágyó szeretettel sietnek üdvözlésére. Rozsnyón minden nap ünnepnap van, mindig ünnepelnek. Ünnepségeinek sorozatában magasztosan megható volt a július 3-iki és 4-iki zászlóátadás.

Július 3-án az alkonyi órákban ünnepély keretében adta át azt a szépséges nemzetiszínű cserkész selyemzászlót *Sipos Imre* lelkipásztor, melyet a Kálvinisták Templomegyesülete, mint cserkészcsapatszervező testület, ajándékozott a rozsnyói leánycserkészcsapatnak.

Bájos jelenet volt a két csapat első találkozása, testvéri ölelkezése a vasúti állomáson, mely a két »vezető testvér«, *Kovács Julia* és *Flütsch Rózsika* lelkes tevékenységének, munkájának érdeme. A rozsnyói cserkészleányok a régi magyaros vendégszeretettel fogadták a debrecenieket. Előzékenyen, szeretettel mint testvéreiket vitték kedves otthonukba s látták terített asztalnál vendégül. Úgyszintén Flütsch Rózsika vezető testvér Kovács Juliát és a csapat elmaradhatatlan kísérőjét, Irén nénit: dr *Boér Károlynét* látta vendégül szép otthonában nagy örömmel, boldogan.

A rozsnyói »Nagyasszonyunk« leánycserkészcsapat nevében a zászlót dr *Priciczky Gyula* plébános vette át, mint a szervezőtestület elnöke. A fenkölt lelkű, melegszívű főpap krisztusi szeretetet hirdető szép beszédben ígérte a nemzetiszínű cserkészzászló megőrzését. Igazi felebaráti szeretettel üdvözölte s hajolt a mosolygó gyermekarcok felé. Boldogságtól dobogott a sok ifjú szív, hangos volt örömteljes dalaiktól a rozsnyói köves, tiszta ucca, amerre jártak-keltek.

Felejthetetlenül sok szépet tapasztaltak, láttak és nagyon megszerették Rozsnyót, a rozsnyóiakat. Ha a jó gondviselő Atya is úgy akarja, jövő nyáron Rozsnyón táboroznak a leányok, odaviszi őket a kölcsönös szeretet.

Július 4-én v. Papp Váry Elemérné Sziklay Szeréna, a »Nemzeti Hiszekegy« költőjének és Rozsnyó város felszabadulásának emlékére ajándékozott zászlót adta át *Törőné Korpássy Mária* írónő, melyet a debreceni írónők társaságának áldozatos szívű tagjai készíttettek. A hatalmas, két méter hosszú, nemzetiszínű nehéz selyemzászló a rozsnyói MANSz tulajdona lett, mely most, június 29-én alakult még csak. A zászlóátadás fényes ünnepély keretében történt, mely után irodalmi estélyt tartottak.

Törőné Korpássy Mária édesapja, Korpássy Dániel, rozsnyói születésű volt, így családi kötelékek fűzik őt Rozsnyó városához s gyermekkori kedves emlékek; a jó nagyszülők emléke s az öreg kert, mely most is olyan mint régen volt!

A zászlót *Pohl Károlyné* MANSz elnöknő vette át, megható szavakkal mondott köszönetet érte. Beszédében kifejtette: kétszeresen boldog, mint első elnöke a MANSznak, hogy máris nemzetiszínű zászlóval indulhatnak el a munka, a cél megvalósításának nehéz, de nagyon érdemes útján.

Dr *Boér Károly* Papp Váry Elemérné irodalmi munkásságát ismertette. Az emlékezet útján visszaszált a multba, a költő nagyasszony szavait, gondolatait idézve beszélt a »Nemzeti Hiszekegy« halhatatlan szerzőjéről. Nem halott az, kinek emlékét az utókor őrzi! S asszonyok szíve áll őrként sírja felett, hol porrészei pihennek.

Az irodalmi est előadói: *Veressné Főző Erzsébet, Gayné Edit, K. Diószeghy Ilona* és *Kovács Julia* írónők munkájuk gyöngyszemeit adták át az ünneplő lelkes közönségnek, nagy tetszést, sok tapsot aratva. Helyi szereplők tették még értékesebbé, szebbé az izzó hazaszeretet jegyében ragyogó ünnepélyt. *Posch Eszter* polgári iskolai tanárnő — az utolsó, ma is élő magyar polgármester leánya — felvidéki költők verseiből szavalt művészi tökéletességgel. Úgyszintén egy fiúcska, *Soltész Andor. Oravec Olga* cserkészleányka a debreceni írónők verseiből szavalt ügyesen, magyaros, hibátlan kiejtéssel.

T. Korpássy Mária Szendy Tihamér által zenésített verseiből énekelt *Puskás Márta* cserkészleány, cigánykísérettel és még egy magyarruhás kisleány énekelt magyar nótákat.

Siposs Imre lelkipásztor szavai és a Rozsnyói Dalkör gyönyörű énekei zárták be a minden tekintetben jól sikerült fényes ünnepélyt.

Július 4-én délelőtt volt Papp Váry Elemérné Sziklay Szeréna emlékére a polgári iskola falán elhelyezett márványtáblának leleplezése is. Ő rozsnyói születésű és itt járt iskolába is, ezért örökítették meg emlékét halhatatlanul, márványba vésve nevét az utókor számára. (—)

Az ERŐ Cserkészcsapat uzsoki tábora

Néhány napja, vasárnap reggel, vídám, nótás cserkészcsapat utazott el a debreceni nagyállomásról. A 172. sz. »Erő« cserkészek indultak háromhetes uzsoki nagytáborukba. Jókedvüket még az sem zavarta meg a nagyszerű és hangulatos utazás végén, hogy szakadó esőben kezdték meg a berakodást a hajasdi állomáson a pirosra festett G. H.-kocsikból.

Történelmi helyre indultak el ezek a fiúk. Dalos, tréfás kedvvel kapaszkodtak felfelé a hegynek, hogy Uzsok község határában nem is olyan messze a lengyel határtól, az erdőludasi völgyben tábort üssenek.

Javában folyik a sátorverés, amikor egy hatalmas szélroham jön a már felvert, de még nem teljesen kész sátor a levegőbe emelkedik s hatalmas csattanással a táborparancsnok úr nyakába. Irtózatos zivatar indul. A bennünket körülvevő hegyek csúcsait eltakarják az alacsonyan rohanó fellegek. Az eső pedig szakad.

Nemsokára azonban készen állnak a sátrak. Gyönyörű a táborhelyünk. Rohanó hegyipatak folyja körül és meredek fenyves hegyoldal védi északról. Egy kis forrás pedig, amely a tábor közepén csörgedez, az ivővizet szolgáltatja.

A következő napban teljes erővel folyik a tábor építése és csinosítása. A háromszínű zászló is felkúszik az árbocra és a napostiszt jelentheti: »Táborparancsnok úr! Tisztelettel jelentem, a tábor készen áll!«

*

Táborozásunk harmadik napján gyönyörű kirándulást rendeztünk az uzsoki hágóra, a magyar-lengyel határra. Az első, ami megállásra késztetett bennünket, a hősi temető volt. Hat magyar és hat orosz tiszt, háromszázötvenegy világháborús hős alussza itt dicső, örök álmát. Rögtönöztünk egy kis ünnepélyt. Kornya Sándor táborparancsnok úr megkoszorúzta az emlékművet, majd Hracsák János ruszin g. kat. esperes mond magyar nyelven rövid beszédet: »Mi itt ezen a szent helyen fogadjuk, ha hí magyar hazánk, megyünk, mint ahogyan a »gens fidelissima« ment és vérünket áldozzuk érte, ha kell!«

*

Néhány lépéssel odébb hazánk legigazibb barátjának, Lengyelországnak mosolygó katonái állták a vártát az annyi idő óta újra közös lengyel-magyar határon. Nemsokára (az ebéd után) elintézve a határátlépést, gyalogmenetbe igyekeztünk a határtól kb 4 km-re fekvő lengyel faluba, Siankiba. Megérkezve, megindult az emlékek, levelezőlapok vásárlása. Megtekintettük a g. kat. templomot, majd sétálva hazafelé indultunk. Igazán nagy volt az a szeretet, amelylyel a lengyelek fogadtak bennünket és kellemes meglepetést keltett, hogy a kis lengyel gyerekek hangos »jónapot«-tal köszöntek ránk. Felejthetetlen nap volt ez. Mindnyájunk lelkében mély nyomokat hagyott.

Az uzsoki hágón pedig a kis ruszin gyerekek lelkesen és kifogástalan magyarsággal énekelték a magyar himnuszt.

Jánossy Zoltán.

A MAGYAR FÖLD MUNKÁSA

most aratja egész évi munkájának kalászát. Kora hajnaltól napszállatig folyik a verítékes munka.

Jó erőben tartja ilyenkor a megfeszített munkától ernyedt testet, ha esténként lepihenés előtt, vagy hajnalban munkakezdéskor bedörzsöljük hátunkat, kar- és lábizmainkat egy tenyérnyi valódi

Diana sósborszesszel

Az egész szervezet feléled, a vér felpezsdül, az izmok megfeszülnek, az idegek megnyugszanak. Vigyen magával munkahelyére egy üveg Diana-sósborszeszt, ára megtérül a nagyobb munkateljesítményben és a megvédett egészségben.

Próbapalack 64 fillér Közép palack 3.20 pengő
Kis palack 1.10 pengő Nagy palack 5.90 pengő

Mindenütt kapható!

A Fa és fémipari Szakiskola értesítője

A Debreceni Állami Fa- és Fémipari Szakiskola értesítője most jelent meg Kiszely Árpád igazgató szerkesztésében. Az iskola értékes gyakorlati tanítást végez. Az év folyamán 138 tanulót vettek fel, 45 faiparost és 84 fémiparost. Záróvizsgát tett és végbizonyítványt nyert 9 faiparos és 27 fémiparos tanuló. Jelentőségteljes az iskola munkája a felnőttek számára is, a mult évben tíz ipari továbbképző tanfolyamot tartottak 248 hallgató részére, akik 755 elméleti és 42 gyakorlati órán vettek részt. Sok kedvezményt és támogatást adott az iskola a szegény tanulóknak is úgy a menzán, mint az internátusban, sőt ösztöndíjban is. Beszámol az értesítő az önképzőkör, a cserkészcsapat, a sportkör, a aerókör által végzett szép munkákról. Támogatta az iskola a kisiparosokat is tervek, folyóiratok kölcsönzésével. Kitűnő eredménnyel végeztek: Balogh Imre és Haránt Mihály II. fém. A végbizonyítványt kapottak közül kitűnőek faipari szakon: Jakab Gyula, Jakab László, fémipari szakon: Horváth Lajos, Kerekes Géza, Lámfalusi Mihály, Mocsár Gábor, Nagy Sándor, Simon János, Szabó István, Szabó Lajos, Vasgyura János. Az építőipari téli tagozatban kitűnőek: Bakos István, Szücs Lajos, Tóth Ferenc, Vigh Sándor.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH
Magyar Gépgyári művek R. T. gépeinek eladása
Ráhmer Sándornénál
Debrecen, Deák Ferenc-utca 11 szám. (Szemben a Törvényszékkel.)
Telefon 29—62. Olcsó árak. Kényelmes fizetési feltételek.

A gyermekkori álmok tündérkertjében, Debrecenben jubilál Zilahy Pál

25 esztendő a magyar színészet szolgálatában.

A magyar színjátszás nagy Zsüljének fia azon a színpadon jubilál, ahol édesapja 25 és 50 éves jubileumát ünnepelte.

Az ember sorsa visszakanyarodik bizonyos pontokra... Ennek a tételnek igazsága jut eszünkbe, amikor a Magyar Komédia Kamaraszínház színészei Debrecenben ünnepelik meg a társulat egyik legnépszerűbb tagjának, a debreceni színházlátogató publikum régi kedvencének, Zilahy Pálnak 25 éves jubileumát.

Zilahy Pál sorsa mélyen összefügg Debrecennel. Itt töltötte gyermekkorát édesapjának, a magyar színjátszás nagy Zsüljének debreceni igazgatósága idején. Ma is annyi ismerőse van a városban, hogy mint kedves, meleg humorával mondja, ha a Csokonai színháztól lakására indul, pontosan másfél óra alatt jut el a Kossuth utca sarkára, annyi ismerős állítja meg útközben azzal, hogy:

— Nézd csak... a Zilahy Pali...

Ez a mosolygós arcú, remek magyar színész hány felejthetetlenül szép este művészi élményével ajándékozta meg a debreceni közönséget. Elég Pagnol Fanny-jában játszott Pannisse mester szerepére utalnunk, aminél mélyebben emberi, szebb, művészibb alakítást azóta sem láttunk. Valami különös, egyéni báj ömlik el Zilahy Pál minden alakításán az istenáldotta, ösztönös tehetség kisugárzása és valami áradó mély és finom humor... humorá tisz ult életismeret...

— Hogy jutottál arra a gondolatra, hogy Debrecenben jubilálj? — kérdezzük Zilahy Pált.

— Hát tudod — mondja arcán azzal az örök, meleg mosollyal, amit csak művészek és gyermekek arcán láthat az ember — erre csak egy magyarázatot hozhatok fel: azt, hogy nagyon szeretem Debrecent. Ez nálunk, a vitéz Bánky társulatánál nem újság. Mi egész éven át Debrecennel fekszünk és kelünk... ha valahol nagyon roszszul megy, azzal biztatjuk magunkat, hogy „nem baj... ezt kibírjuk, aztán majd Debrecen..." és már nevetünk is, mert ha Debrecenre gondolunk, erre a tiszta, szép, igazán magyar városra, mely olyan szeretettel ölel minket keblére, egyszerre csupa sugárzó mosolygás az élet és megszépül minden, még a nyomoruság is... Szóval mi mindnyájan szeretjük ezt a várost, de talán nem szerénytelenség részemről, ha azt mondom, hogy valamennyiünk közül én szeretem a legjobban... Nem csoda ez... itt voltam gyermek és az csak egyszer lehet az ember életébe... Aztán itt jubilált édesapám 25 és 50 éves színészi munkásságának állomásán... És engemet még ezen kivül is ide köt valami, amit nem lehet megmagyarázni, de nem is kell, mintahogy a szeretetet és minden nagy érzést kár szavakba rontani.

Elgondolkozik a szép, hosszú szál fiú, finom arcán ábrándos vonás suhan át.

— Most harmadszor vagyok itt, mint színész. Először Kardoss Gézánál játszottam, aztán most két évben egymásután vitéz Bánky Róbert jöttem vissza. De voltam én Szegeden, még házi kezelés idején három, Miskolcon öt évig, Pécsett is és én csak itt akartam játszani, amikor egy tapintatlan színész társam rádöbbentett, hogy annyira megöregedtem, hogy már megjubilálhatjuk a negyedszázados munkásságomat.

— Mikor lesz a jubiláris előadás? — kérdezzük.

— Még nincs pontos dátum megállapítva, de eddigi tervek szerint július 18 és 22 között.

— És melyik darabban?

— Az **Elnémult harangok**-ban. Rákosi Viktor és Malonyay remek darabja rázta meg először a közönséget, hogy veszély van Erdélyben... A pópa szerepét játszom benne, leghíresebb szerepemet...

Zilahy Pálnak, akit a vidék nagy városaiban a „kis Csortos" névvel tisztelt meg a publikum, valóban nem lehet jobb szerepet találni ennél a megrázó erejű alakításánál.

— Életemben annyi pópát ismertem, mint erdélyi születésű ember, hogy jól megfigyelhettem őket az életben is. Azonkivül erdélyi ezredben szolgáltam, mint katona. Nagyon szeretném, ha a debreceni közönség számára felejthetetlenné tehetném ezt az estét...

Azok, akik ismerik Zilahy Pál ragyogó művészetét, jól tudják, hogy ez nem lesz nehéz...

Most már a debreceni közönségen a sor, hogy ők is felejthetetlenné tegyék a magyar színjátszás nagyszerű művészének, Zilahy Pálnak számára a negyedszázados színészmunka jelentős, szép állomását.

Zilahy Pál.

Pópa az Elnémult harangok-ból.

Süt a nap-ból Pongé juhász.

Brazovics az Aranyember-ben.

Báró Ipoly az Aranykilincs-ben.

A debreceni

Szűcs mesterek

felhívják a hölgyek figyelmét, hogy szőrmebundáikat és szűcsmunkáikat most alakittassák a nyár folyamán, mivel szeptember 1-től a munkabérek magasabbak és igy a közönség olcsóbban elvégeztetheti szűcsmunkáit.

Tisztelettel:

Altmann Jenő Miklós utca 2.

Erdélyi Erzsébet, Piac-u. Gambrinus átjáró.

Hagymási József, Piac u. 63. udvarban.

Ilyés Sándor Piac u. 42. udvarba.

Jakab Antal, Kossuth u. 25. udvarba.

Jámbor Lajos, Batthyány u. 2.

Katona Vilmos, Simonffy u. 2.

Katz Lívia, Piac u. 79.

Kőváry Miklós, Püspöki palota.

Nagy József, Szent Anna u. 3.

Szabó Béla, Piac u 75.

A „Debreczen" ankét-sorozata

Vitéz Bánky Róbert a magyar színjátszás jövőjéről

A háborúutáni negyedszázad művészeti problémái között a legsúlyosabb s leggyakrabban visszatérő volt a színjátszás kérdése. A dráma válsága nemcsak nálunk kísértet, hanem világjelenséggé vált. Abban a szakadékosan új korszakban, mely a világégést követte, nem volt meg többé az a kontaktus a színpad és nézőtér között, mely átforrósítja a játékot és áhitatos élménnyé teszi az előadást. A színház könnyű szórakozóhellyé vált, mosolyinjekciókkal, vic-dózisokkal, a hamis és hazug romantika műaranyozott hintáján elringatással igyekezett elfelejtetni a kor embereivel azt a másik, szörnyű, vérmeleg tragédiát, amit a nappal világában az élet játszott neki. Valami különös, rikoltó kontraszt van abban, hogy ez a korszak, mely görnyed az izzó tragédiáktól, keserű szatíráktól, nem tudta színpadon megteremteni a maga drámáját. Ennek a századnak nem volt igazi drámaírója. A nagy bálványdöngető Shaw, a valóságot és álmot elkeverő Pirandello, a lidércesen nehéz képeket, a mai ember lázálmait, félrebeszéléseit, a tudatalatti élet csatornáit feltáró amerikai O'Neil csak közelebb értek a célhoz, az útra, mely a ma színpadjához vezet. Ők sem jutottak el, a hangot, mely félreismer-

vitéz Bánky Róbert.

helctlenül a kor hangja lett volna, ők sem tudták megszólaltatni a szép hazugságok azurkékbe és bengáli biborba borított világában.

A mélyebb, spirituális problémákhoz reálisak is hozzánőttek és súlyosbították a válságot, elmélyítették a bajt. Jött a technikai művészetek súlyos versenye az eleven életet lehelő színpaddal: a film és rádió konkurrenciája. Jött a gazdasági válság, mely éppen azokat a filléreket nyeste le a középosztály jövedelméből, ami a színházra fordítható lett volna. A színház pedig nem tehetett mást, egyrészt behódolt a közönség ízlésének, nagyot pukkedlizett Korszellem nagyságos úr felé s mint szolid és kevésbé szolid szórakoztató nagyipar igyekezett kielégíteni olykor tuiontúl is a közönség ízlését, a másik rész pedig reménytelenül küzdött, a művészet elhalványodó arcára szegezve tekintetét és megkísérelve nem behódolni a változott ízlésnek, hanem egészségesebb irányba fordítani azt...

Ilyen körülmények között, negyedszázad után, mintha valami derengés mutatkozna s talán az ebből támadó fényben a színjátszás, a magyar színjátszás is rátalál a maga útjára.

Erre vonatkozólag a »Debreczen« anketja során elsősorban vitéz Bánky Róbert színigazgatót szólaltattuk meg, aki nemes példaadással járta a művészetnek, ennek a vérrel keresztelt szent nyomorúságnak útját és csodálatosan szép eredményeket ért el hat év alatt.

Vitéz *Bánky* Róbert igazgató állította össze azt a tervezetet, mely a vidéki magyar színjátszást megkísérli visszavezetni a régi tradíciókhoz s egészséges reformokat hoz a művészet eme nagyszerű katonáinak, a színészeknek számára is.

Vitéz Bánky Róbert, aki kidolgozta azt a tervezetet, mely a vidéki színészet reneszánszát jelenti a stuggione-rendszer alapján, a következőkben ismertette ezt az elgondolást a »Debreczen« munkatársa előtt:

— Az elgondolásom, mely tervezetbe öntve úgy a Színészkamaránál, mint a kultuszminisztériumban bent fekszik, abból indul ki, hogy az egyes darabok betanulásához, előkészítéséhez idő kell. Meg kell szüntetni a színésznek azt a szörnyű robotmunkáját, mely az utóbbi idők elfajult állapotában előállt, amikor hetenként két darabot tanult be a színész, ami óriási embernyövő teljesítmény, amellett művészileg is természetszerűleg kívánni valót hagy hátra. Hiszen az igazi művészi teljesítmény, mint az ábor, lassan érik, hosszú próbák sorozata alatt új ötletek rakodnak rá, friss elgondolások ragyogják be az alakítást. Az én tervezetem az évi darabtermést négy részre osztja, úgy, hogy mind a négy egyetemi városba az év folyamán négy társulat megy be. A társulatok az évi kb. hatvan darabnak negyedét, legfeljebb 16-ot tanulnak be, ami azt jelenti, hogy egy színész, mivel minden darabban egyetlen színész sem játszik, évente 10—12 szerepet tanul be, vagyis szinte minden szerepére egy hónap jut. Ez természetesen emelni fogja a nívót, elmélyíti a művészi törekvéseket és a vidéki színészetet világvárosi nívóra emelheti, hiszen a fővárosi színpadokon sincsen több idő próbára. A staggionok egyike prózára, másik operettre specializálná magát s még ezen belül is egyik a zenés vígjátékot, másik a kimondott operettet kultiválná. A jelenlegi helyzettel szemben tehát a tervezet alapján Debrecenben, mondjuk, megkezdené a szezont a szegedi társulat, utána jönne a debreceni, majd a kassai és végül a pécsi színházi együttes egy és fél és két és fél hónapos szezonokkal. Nemes versengés mellett az ujdonság varázsa is egész éven át erősen ébren tartaná a közönség érdeklődését.

— Anyagi szempontból is jobban járnának az igazgatók, mert 50—60 díszlet helyett csak 16-ot kell elkészíttetni, ami egyrészt gazdagabb kiállítást enged meg, másrészt megtakarítást is jelent. A díszletekre vonatkozólag egyébként esetleg számításba vehető alapul beterjesztettem az én saját el gondolásom szerint elkészíttetett szétszedhető s rendkívül könnyen szállítható és kezelhető díszleteimnek tervrajzát, mint esetleges kiindulópontot.

— A sok utazás nem drágítja meg ezzel szemben esetleg a színház költségeit s van-e remény arra, hogy a magyar színjátszás az eddiginél nagyobb utazási és szállítási kedvezményt, esetleg teljes utazási díjmentességet kap, mint a magyar kultúra munkásgárdája? — kérdeztük.

— Az utazás csak igen kevéssel lesz több, mint eddig volt, hiszen például a debreceni, vagy szegedi társulat is négy-öt helyre utazott nyári állomásaival a szezonban. Most alig egy-két utazással többről lehet szó.

— Remény van aztán arra is, hogy valóban nagyobb utazási kedvezményben részesül a színészet.

— Minden társulat köteles lesz az elosztott évi darabtermésen kívül egy-két eredeti bemutatót is tartani.

— A megindításhoz azonban szükséges némi támogatás?

— Kilátásba helyeztek nagyobb állami támogatást az illetékes körök.

— Az az elgondolás nem merült fel, hogy valamennyi színház játszon közös kasszára, mondjuk a Színészkamara kasszájára, ezt minden társulatnál a Kamara egy megbízottja kezelje s a Színészkamara adja a fizetést a színészeknek s igazgatóknak egyaránt. Iymódon ki lenne küszöbölve az az esetleges méltánytalanság, hogy egyik társulat darabjainak nagyrésze siker, míg a másiknak szintén nagyrésze gyengébb eredményű darab lenne, ami a szétosztásnál előre nem állapítható meg, hiszen a darab sorsát nem kizárólag a benne rejlő kvalitások, hanem nem kis részben a közönség szeszélye dönti el.

— Szóba került ez a megoldás is, de sok nehéz oldala van s így ez nem lett felvéve a tervezetbe.

Ezeket mondotta a magyar színjátszás jövendő útjáról vitéz Bánky Róbert. A hétfői és keddi gyűlés eldönti e kérdést és pedig előreláthatólag vitéz Bánky tervezete alapján. A magyar színjátszás több, mint negyedszázados katonája, akinek nagyszerű tehetsége a háború pokolból, az orosz fogság léleknyövő napjaiból tért vissza a lángoló, csupa szín magyar életbe, hogy tovább hirdesse a magyar színi kultúra nagyszerűségét, ezen az úton látja a kibontakozást... És valószínű, hogy neki van igaza.

(Kiss)

Időszerü olcsóságok!

Női fürdődressz szép fasonokban	4·20	3·75	**3·00**
Férfi fürdőnadrág minden szinben	3·95	3·60	**1·98**
Női sport sokni pastel szinekben	0·68	0·48	**0·30**
Női short harisnya vékonyszálu vagy matt	2·15	1·58	**1·28**
Férfi kötött ing rövid ujjal	3·20	2·90	**1·70**
Férfi selyem ing raye csikos műselyemből	5·50	4·80	**3·30**
Férfi sport ing puplin vagy puplinettből	5·80	5·20	**3·90**
Cserkész takaró praktikus sötét szinben		4·80	**3·80**
Flanell takaró virágos és kockás	5·90	5·20	**4·50**
Piké takaró fehér vagy szines kockás		8·50	**7·50**

CSILLAG TESTVÉREK

Piac- és Simonffy-utca sarok

A film világából

AZ ÁLTALUNK már hetekkel ezelőtt közölt változások az Ufánál bekövetkeztek. A napokban Budapesten járt a vállalat egyik elnöke Theobald Krone vezérigazgatóval és úgyszólván egyik pereről a másikra váltotta le az Ufa itteni igazgatóját, Hubrich Virgilt, akinek távozásáról először akkor adtunk hírt, amikor — mint külföldi állampolgárt — nem vették fel a Filmkamarába és így valószínűnek látszott, hogy miután nem tagja a Kamarának, nem lehet filmvállalat vezetője. Ugy látszik azonban, hogy távozásának más okai vannak, mert hiszen az Ufa ismét egy idegen vezetőt hoz külföldről, miután azok a hírek, mintha Renard Bélát nevezték volna ki Hubrich utódjául, nem felelnek meg a valóságnak. Valószínű, hogy az Ufa budapesti vezetője a feloszlatott varsói fiók vezetője lesz. Tekintettel arra, hogy Lengyelországban most sem játszanak német filmeket, az Ufa onnan kivonul és a fiók eddigi vezetőjét el kell helyezniök. Más verziók szerint viszont a központnál már hónapok óta ki van szemelve az új igazgató, aki azóta már tanul is magyarul. Hubrich viszont, ha nem is volt magyar, annak vallotta magát, hiszen fivére a magyar hadseregben volt aktiv tiszt, mielőtt egy londoni filmvállalat vezetője lett. Éppen ezért Hubrich igyekezett is bizonyos magyar szempontokat érvényesíteni és forszírozta, hogy a magyarországi Ufa vállalat támogassa a magyar filmgyártást és magyar filmeket is hozzon forgalomba. Igaz, hogy ezek a kisérletei ráfizetéssel végződtek, viszont erősen népszerüsitették az Ufát a magyarországi mozgószinházak körében. Most is a legtöbb differencia e körül a kérdés körül támadt. Mint erről már a multkoriban hírt adtunk, egy magyar filmgyártó cég alakul Délibáb Film Kft. céggel, amely éppen az Ufa számára akarta éppen a napokban elkezdeni Békefy István a Miniszter barátja c. darabjának filmváltozatát. — Hubrich távozásával egyidejüleg az Ufa lefujta ezt a tervet, úgy, hogy a gyártók a film forgatásának megkezdése előtt néhány nappal szereztek tudomást arról, hogy a szükséges anyagi eszközöket nem bocsátják rendelkezésükre. — Az Ufa ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem hoz többet magyar filmet forgalomba, mert arra ráfizet. És ha az amerikai filmgyárak itteni képviseletei le tudják bonyolitani üzletüket anélkül, hogy a magyar filmért áldozatot hozzanak, —de ami eléggé helytelen— akkor ezt az Ufa is megteheti. — A rossz példa ragadós.

*

A DÉLIBÁB Film Kft., ennek dacára meg fogja találni a lehetőséget, hogy a filmet egy más kölcsönző vállalatnak készítse el, legfeljebb halasztást szenved a film elkészítése. Ugy látszik, Matolay Géza ügyessége megtörte az ellenállást, mert keresztülvitte, hogy 3 hónapos szünet után újra élet van a Hunniában. Készül új filmje, a Karosszék. Most már — úgy látszik — gyors egymásutánban készülnek el a már előkészített magyar filmek. Sorrendben valószínüleg a Takács-film Kiss Ferenc filmje, a Hat hét boldogság következik, ezt követi majd Bajusz Péter vállalkozásában az Álmában is hazudik, a Mester-film vígjátéka: Az asszony ninesen fából, amelyet Kalmár László irt és rendez, azután a két Jókai-film: Egy magyar nábob és Kárpáthy Zoltán és a többi filmterv, amelyekről már a multban megemlékeztünk.

*

A MAGYAR filmgyártás megindult anélkül azonban, hogy a fennálló problémák megoldása érdekében bármi történt volna.

Az illetékes minisztériumokban még most is garmadával fekszenek a tervek, amelyek alkalmasak arra, hogy a magyar filmgyártást alátámasszák. Egyenlőre azonban az a helyzet, hogy minden ott tart ahol három hónappal ezelőtt tartott. Ha tehát akkor le kellett állítatni a gyártást, úgy most sem szabad, vagy lehetne folytatni. Ha pedig lehet így folytatni, akkor miért kellett ez a három havi szünet? Időközben ugyanis semmi más nem történt, csak az, hogy Teleki Pál miniszterelnök átmeneti segélyként 80.000 pengőt kiutaltatott.

Hogy azonban mégis történjék valami a filmgyártással kapcsolatban álló nyolc szakma (gyártók, kölcsönzők, laboratóriumi munkásság stb.) reprezentánsai Szalontai Kiss Miklós és dr Barla László kezdeményezésére kérvénnyel fordultak a Kabonetiroda útján a Kormányzó Urhoz és ebben a magyar filmszakma megsegítését kérték.

*

Lassanként az összes magyar filmnaivák férjhez mennek. A fiataloknál általában az a hiedelem, hogy nem nagyon használ, ha a közönség tudja, hogy feleségek s épen ezért — amig lehet — titokban tartják a házasságot. A naivafronton ma már nyiltan beszélik, hogy Szeleczky Zita férjhez megy, Szörényi Éva menyasszony s most kiderült Simor Erzsiről is, hogy a feleség-társadalom tagja. Szepes Lia nemrég ment férjhez s ma már egyetlen naivánk sincs pártában, hiszen a legnépszerübb filmnaiva, Turay Ida már régen Békefy István felesége.

FILLÉREKÉRT a legszebb helyen a legegészségesebb sport a nagyerdei csónakázás.

Nyelvünk védelme

Ha elfogadjuk, nemcsak a szánkon hordozzuk azt a közkeletű igazságot, hogy „nyelvében él a nemzet", akkor nyelvünk minden részének, szavainak, szólásainak, szerkezetének megőrzése ép oly hazafiúi kötelességünk, mint hazánk minden talpalatnyi darabjának, területének megvédése.

Ember és ember, nemzet és nemzet közt valóban a nyelv tesz első sorban különbséget. Ha elindulsz Amszterdam, Lipcse, Nápoly, Krakkó, Zimony vagy Thesszalonika utcáin, egy-egy ritkán felbukkanó népviseleten kívül egészen azonos emberi lényekkel találkozol, még talán ismerős arcokat is vélsz felfedezni. Csak, midőn megszólalnak, akkor tűnik ki, hogy hollandusok, németek, olaszok, lengyelek, rácok avagy görögök. Egyébként ugyanolyan két lábuk, két szemük van, mint neked.

Azt kérdezhetné valaki: hát a XVIII. századbeli régi jó táblabirák milyen magyarok voltak, ha mindig latinul beszéltek? Sinay Miklós még azzal állott ellene a nemzeti nyelven való tanításnak, hogy az „via ad barbariem" (az elvadulás útja). Abban a korban azonban a latin nyelv az egész művelt világ közös érintkezési eszköze volt, az európai nyelvek közös anyja, amelyet egyenlő gyermeki alázattal vett szájára minden nemzet. De sem önként, sem kényszerből nem vette fel a magával egyenrangúnak vélt szomszédja nyelvét. A magyar főúri osztály magyartalanságát akkor is az elnémetesedés jelezte. Javíthatatlan utánzóik ma a német nevelőnőt tartó családok. István király országának népei közös megegyezéssel használták az országgyülésen a latin nyelvet, mert azt mindenik értette s nem érezte sérelemnek nyelve mellőzését.

Egy hosszú és izgalmas nyelvújítást harc lezajlása után ma nyelvünk olyan gazdag és hajlékony, hogy egyik európai nyelv mellett sincs oka szégyenkezni. Az államok életében pedig a nemzeti elv uralkodik. Mindenképp indokolt tehát nyelvünk állapotára is gondot fordítanunk.

Az elszakított területeken a bitorlók azzal kezdték hódító munkájukat, hogy eltiltották a magyar nyelv használatát iskolában, közigazgatásban, mindenütt. A népszámlálást olyan hamisítással végezték, hogy minél kevesebb helységben kelljen engedélyezni a kisebbségi magyar nyelv használatát.

De odáig sohasem merészkedtek, hogy szabadnak maradt csonka hazánkban is korlátokat szabjanak a magunk nyelve használatában. Mégis mit látunk? Az utóbbi években széltére lábra kaptak hirlapjainkban ilyen idegen szavak: jugoszláv, slovak, Rusinsko, Szlovenszko, stb.

Oláh szomszédunk abból a feltevésből kiindulva, hogy ők a rómaiak leszármazói, románnak nevezik magukat. Otthon hadd nevezzék! Semmi beleszólásunk. De nekik se legyen a mi házi ügyünkbe! Külügyi kormányzatunknak lenne kötelesége hivatalos közleményei mellett magyarázatát adni, hogy az „oláh" megnevezés nem kisebbítési vagy sértő szándékból történik, hanem nyelvünk szabad használatának jogán. Utóbbi hetekben a kormány ujságjai eddigi szokásuktól eltérően oláhokat emlegetnek. Most, mikor velük a viszonyunk feszült, nem a legjobbkor kezdték el s amennyiben magyarázatát nem adják, igazat adnak gyanujoknak, hogy kihívó szándékkal, bántó mellékértelemmel emlegetik. Hiszen a többi szomszédot nem merik magyar néven emlegetni.

Déli szomszédaink semmi sértőt nem találhatnak a rác, Rácország neveken, amelyeknek irodalmunkban jó hangzása van. Igaz, hogy a horvátok, bosnyákok, montenegróiak nem azonosak a szerbekkel, akiket mi rácoknak nevezünk. De ma egy országnak testvérfajú népei. A francia nyelv egy régi germán törzs nevével jelöli ma is az összes németeket alemannoknak. — Nagybritanniának vannak skót, ír lakói. Még sem vétkezünk, mikor Angliát mondunk. Ha a nagy német, lengyel és olasz nemzet nem parancsolt meg reánk, hogy csak deutschot, italianot meg polskát szabad mondanunk, talán kisebb szomszédaink is megengedhetik itthon saját szavaink használatát.

A csecsemő korát élő tót nemzetnek meg éppen nincs oka érzékenykedni a nyelvünkben minden sértés nélkül használatos tót elnevezés miatt. De nem is léphet fel velünk szemben hódítóként, aki térdre kényszerít és diktál nekünk a magunk országán belül. Az előzékenységnek is van határa: saját nyelvem szavait nem dobom el senki parancsára, mint ahogy a rajtam való ruhámat is csak útonálló vetheti le rólam. Tiszta magyar beszédben, ujságban, könyvben nincs helye idegen földön termett szónak, mint amilyen aszlovák, jugoszláv, Ruszinszkó, Szlovenszkó. Éppen így bántja a magyar fület az ízléstelen kores Szlovákia szó, tót szótőhöz ragasztott latin képzőjével.

Nyujtsunk kezet emelt fővel szomszédainknak, de bátran és barátságosan nevezzük őket a magunk nyelvén rácoknak, tótoknak, oláhoknak, földjüket pedig Rácországnak, Tótföldnek, Oláhországnak és Kárpátaljának!

Szeremley Béla.

Kitünően sikerült a gázfőzőverseny bemutatója

Huszonhat perc alatt 13.2 fillérért 4 személyes 4 fogásos ebédet főztek. — Ezután a kölesöndij fejében magántulajdonba kerülnek a gázberendezési tárgyak

Nagy érdeklődés előzi meg a Világítási Vállalat mostani gázfőző bemutatóját, amelyet főzőversennyel és kiállítással kapcsolnak egybe. Igy gyakorlatban, szemléltetően mutatják be a gáz sok előnyét.

A versenynek és kiállításnak szombaton volt a sajtóbemutatója, amelyen számos előkelőség jelent meg. Ott voltak dr. **Kölesey** Sándorné polgármesterné, **Dömsödy** Imre tanácsnok, dr. **Balogh** Gyula igazgató, vitéz **Fejér** István, **Galamb** Ferenc, vitéz **Boeskó** Béla, dr. **Oláh** Tibor tb. főügyész és sok más előkelőség. Budapestről itt voltak **Edinger** Zsiga a Prometheus gyártól és **Bergl** Gyula igazgató a Gáz Izzó Fény Gyár képviseletében.

Vitéz Szegedi Gyula igazgató részletesen ismertette azokat a kedvezményeket, amelyeket a Világítási Vállalat nyujt a gázt használóknak. Kedvezményesen kapcsolják be a gázt, **ingyen létesítenek csatlakozást, olcsó áron adnak kis részletekben való törlesztésre belső berendezéseket, tűzhelyeket stb.**

Különösen nagy meglepetést keltett az igazgatónak az a bejelentése, hogy a gázfogyasztóknak ezután saját tulajdonukba adják az általuk használatra kikölcsönzött tűzhelyeket, vagy más berendezéseket, azonban mégsem kell többet fizetni havonként, mint amennyit eddig fizettek kölcsöndíjban.

Ilyen feltételek mellett sütőt, tűzhelyet, fürdőszobai vízmelegítőt, kokszkályhát adnak ki. Az egyévi kölcsönbért be is számítják fizetésként a vételárba.

Elmondta vitéz **Szegedi** igazgató azt is, hogy a gyár most már 100 kiló szénből 43 köbméter gázt termel és összesen évi 2.100.000 köbméter az évi gáztermelés, amihez 600.000 köbméter földgázt használnak el. Évenként 25—26.000 kiló tiszta benzolt állítanak elő. **Tervezik benzolgyár létesítését is, mert három év alatt kifizeti magát.** A végcél azonban — amint kellő mennyiségü földgázt állíthatnak elő, — hogy **teljesen áttérjenek a csak földgáz használatára.**

Ujításként bevezette a Világítási Vállalat a **gázhűtőszekrények elhelyezését is.** Kisebb háztartásokban is nagy szolgálatot tesz, mert üzemköltsége úgyszólván minimális. A kánikulában **napi 22 fillért, egyébként napi 6 fillér gázt fogyaszt,** tehát egy féltábla jég árát sem. ezzel szemben még jeget is termel a gép, amelyet szintén **nagyon olcsó áron és egészen kis részletekre lehet megvenni.** Érdekes, hogy olyan gázláng ég benne, mint **egy gyufaszál lángja**, elképzelhető, hogy **ez alig fogyaszt valamit.**

Közben míg az igazgató beszélt, bemutató főzést rendeztek. **A gázórát a közönség ellenőrizte, hogy mennyit fogyaszt.** Négy személynek való négyfogásos ebédet főztek meg **26 perc alatt, elhasználtak 600 liter gázt, aminek az ára mindössze 13.2 fillér.**

Csak most látták a jelenlévő házi-asszonyok, milyen olcsón lehet gázzal főzni, **csak tudni kell vele bánni. Erre viszont bárkit szívesen megtanítanak — ingyen, csak jelentkezzék a minden hónapban a régi postaépületben levő helyiségben tartandó előadásokon.** Bemutatták a budapesti gázgyárat filmfelvételekben. Majd ismertették, hányféle kitünő használhatósága van a gáznak, úgy a háztartásban, mint az iparban.

Nagy jelentősége van annak is, hogy dr. **Jósa** Ödönné úrasszonyt sikerült a vállalatnak megnyerni arra, hogy **havonként ismétlődő gázfőzési tanításokat vezesse.**

Bartha István mérnök tartott ezután szép és értékes előadást a gázfőzésről, olcsóságáról és előnyeiről.

A bemutatóért dr. **Balogh** Gyula mondott köszönetet és gratulálta az új rendszerhez, hogy a kölesöndíj fejében a jövőben magántulajdonba kerülnek a tűzhelyek és berendezési tárgyak.

Végül a megjelenteket a gáztűzhelyen készült süteményekkel — melyeket Jász Zoltánné vállalati tisztviselő felesége készített — vendégelték meg.

Délután tartották meg az úrasszonyok gázfőző versenyét, melynek eredménye a következő lett:

Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor az úrleányok gázfőzőversenyét és délután 5 órakor a háztartási alkalmazottak főzőversenyét bonyolítják le. Vasárnap egész nap nyitva a kiállítás, egész nap folyik a tanítás is, amint összejön egy-egy kis érdeklődő csoport.

Képek a főzőversenyről.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA július 8-tól július 15-ig: »Megváltó«, Piac u. 18. Telefon: 14-69. — »Tisza«, Magoss György tér 9. Telefon: Telefon: 24-52. — »II. Rákóczy«, Külsővásártér és Miklós u. sarok. Telefon: 23—43. — »Sztankay«, Szent Anna u. 64. Telefon: 25-58.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Dr Kulcsár Bertalan postafőigazgató

Méltó és igaz elismerés érte a debreceni postaigazgatóság vezetőjét, dr Kulcsár Bertalant. Kormányzó Ur Őfőméltósága — mint már arról megemlékeztünk — eddigi érdemei elismeréséül részére a postafőigazgatói címet és jelleget adományozta.

Az új főigazgató mindössze egy éve áll a debreceni postaigazgatóság élén, melynek területe a Kárpátaljával ma már a lengyel határig terjed s e rövid idő alatt — a legnehezebb körülmények között kerülete újjászervezésében és fejlesztésében messzeágazó nagyon értékes tevékenységet fejtett ki.

Szinte hihetetlen az az akarat, törhetetlen munkabírás és erő, amellyel Kulcsár főigazgató nagy felelősséggel járó munkájához látott. A változott viszonyoknak megfelelően frissen pezsgő vért, lüktető új életet vitt a debreceni posta közigazgatásába. Szocáilis megértéssel, lelket, tartalmat ad minden munkájának, igazán az új idők új embere.

Kulcsár főigazgató magas helyről érkezett kitüntetésének Debrecen város társadalma osztatlan szívből örül, gratulációk tömegével árasztották el a kiváló főigazgatót és melegszívű embert új méltóságában.

Dr M. F.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Révész Imre, délután 5 órakor Szenes László. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Szenes László, 11 órakor dr Bartha Tibor, délután 6 órakor dr Farkas Pál. Károli G. téri templomban délelőtt 10 órakor dr Farkas Pál, d. u. 5 órakor dr Bartha Tibor. Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Siposs Imre, 5 órakor Kulcsár Dezső. Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor dr Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 órakor Szabó László. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 6 órakor Pentős Kálmán. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután fél 6 órakor Mezey Béla. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Kiss Lajos, délután 3 órakor Vándor Ernő. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kurucz József, délután 5 órakor Kurucz József. Nyulasi áll. iskolában délelőtt 10 órakor Ács Mihály. Téglaskerti áll. iskolában délelőtt 10 órakor Kulcsár Dezső. Egyeken délután 3 órakor Bagdy Dániel. Téglavetői gyül. házban 3 órakor Kováts Árpád. Wolaffka-telepi olvasókörben délután 3 órakor Szilágyi László. **Tanyai istentiszteletek:** Hortobágyon délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. Nagymacson délelőtt 10 órakor Erdei Mihály. Kismacson délután 2 órakor Erdei Mihály. Pallagon délelőtt 9 órakor Kováts Árpád. Bánkon délelőtt fél 10 órakor László L. Elek. Diószegi úton délelőtt 11 órakor László L. Elek. Szepesen délelőtt 9 órakor Papp Géza. Hosszúpályi úton délután 2 órakor Papp Géza.

— **Istentisztelet az evangélikus templomban** július 9-én. Délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet. Oltári szolgálatot végzi: Poput Viktor ev. lelkész, prédikál Szenes Béla.

— **Római katolikus miserend a Szent Anna uccai plébániatemplomban és kápolnákban.** Rendes miserend kezdetek reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart és szentbeszédet mond Láng Pál pápai kamarás. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. A kertségekben a szokásos időben lesznek misék.

— **Istentiszteletek a gör. kat. templomban.** Délelőtt fél 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diák- és katonamise együtt, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet ifj. Papp Gyula segédlelkész mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, délután fél 4 órakor rózsafűzérájtatosság, 4 órakor vecsernye és szentségimádás.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos uccai imaházban vasárnap délelőtt fél 9—fél 10 óráig imaáhítat, fél 10—fél 11 óráig prédikáció, 11—12 óráig vasárnapi iskola, délután 6—8 óráig vallásosestély, vegyeskar és zeneszámokkal. — Szerdán este fél 8—fél 9 óráig bibliaóra. — Pénteken este fél 8—fél 9 óráig imaóra.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Peleskey** Sándor nagydobosi ref. lelkész tanácsbírót, **mint a vármegye egyik legkiválóbb népművelőjét,** a szatmárvármegyei iskolánkívüli népművelési bizottság rendes tagjává kinevezte.

x **Dr Gyergyói János** belklinikai orvos rendelőjét Jókai u. 5. szám alatt megnyitotta. Rendel d. u. 2—4-ig. Telefon 30—99.

— **A m. kir. debreceni VI. honvéd hadtest Hadbiztossága** 4510/H.—1939. szám alatt kb. 44.900 métermázsa, azaz Negyvennégyezerkilenczáz métermázsa hazai kockaszén szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. A versenytárgyalást 1939. évi július hó 25-én 9 órakor a m. kir. debreceni 6. sz. honvéd élelmező raktárnál Debrecen, Hajnal u. 2. szám fogják megtartani. A szállításra vonatkozó »Hirdetmény« a fenti élelmező raktárnál és az összes hadtest hadbiztosságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

x **Dr Békésy Jenő** kir. közjegyző julius hó 15-én közjegyzői irodáját Debrecenben, Szent Anna u. 7. sz. alatt megnyitja.

x **HAJFESTÉS? TARTÓS HULLÁM ARCÁPOLÁS? bizalommal forduljon Debrecen legrégibb szaküzletéhez. Komárominé, — Bikabérház, telefon: 19-56 szám. — „Inectó" lerakat.**

— **A Szárnyaskerék kugliversenye.** A Szárnyaskerék kettes kuglipályáján f. hó 15-én, szombaton délután 4 órától és 16-án, vasárnap reggel 9 órától folytatólag házi kugliversenyt rendez, amelyre a Szárnyaskerék tagjait és azok vendégeit tisztelettel meghívja a Rendezőség.

x **Svábot, poloskát öl!** „Szektin" rovarírtó doboz 1.20. Kapható Jósa és Jóna utóda, Somogyi drogéria.

Közmunkák Debrecenben

Debrecen város műszaki ügyosztályának kimutatása szerint junius hónapban Debrecenben a következő közmunkák folytak: Közvágóhidi új hűtőház építése 400.923 pengővel, városi épületek karbantartására 60 ezer pengővel, gazdasági építkezések 70.000 pengővel, erdőgazdasági építkezések 11.325 pengővel, hortobágyi építkezések 10.000 pengővel, tüdőbeteggondozó 36.000 pengővel, közkutak 400 pengővel, víz, csatornavezeték építése 760 pengővel, nyilt árokásás 100 pengővel, zuhanyfürdők 100 pengővel, közvágóhidi iroda átalakítás 700 pengővel, városi méntelep 77 pengővel, szülésznői lakások 304 pengővel.

A június hónapban kifizetett vállalati összeg 7508 pengő volt.

— **A praktikus és takarékos háziasszony** tudja már, hogy a Sidac befőzőhártya a kék tasakban milyen rendkívüli előnyöket nyujt a befőzésnél. Különlegesen van preparálva, bőrerős, kiadós, használata azért olyan gazdaságos. Mindenütt kapható.

X DEBRECEN és H.-SZOBOSZLÓ alkalikus tartalmú strandfürdők vizéhez a legalkalmasabb és legtartósabb fürdőcikkeket a **Benyáts Emil** harisnya- és kötöttárú gyára gyártja. Eladás nagyban és kicsinyben.

— **Felakasztotta magát** Göndör József 74 éves nagyrábéi földműves a padlás ajtóhoz támasztott létrára. Hozzátartozói halva találták meg az öreget, aki azért lett öngyilkos, mert gyomorrákja volt. Kínzó betegsége elől menekült a halálba. A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Órajavítások
pontosan, szakszerüen. Uj órák raktáron
Rácz órásmesternél
Boros Jenővel Kossuth u. 4.
Használt órákat és antik órákat magas áron veszünk.

— **Még mindig sok az állampolgársági ügy.** Június hónapban Debrecen város elsőfokú közigazgatási hatóságához 422 állampolgársági és illetőségi ügydarab érkezett 16 személyt vettek fel, állampolgársági esküt tett két visszahonosított.

— **23 új ipar egy hónap alatt.** Debrecen város ipa[illegible]lva június folyamán 23 ipar[illegible] alott ki. Zárórán túli d[illegible] engedélyt nyert hét cég.

— **Huszonhétezerhatszáztizenhat iratot kézbesített egy hónap alatt az elsőfoku közigazgatási hatóság kézbesítő hivatala.** Ebből a postahivatal által kiadott ajánlott és közönséges levél 2500.

— **Sok az ingyenes temetés.** Június hónapban Debrecenben 139 temetés történt s ebből 61 ingyenes volt. A bezárt felekezeti temetőkben levő holttestek kiásásáról és a Köztemetőben való újra eltemetésére 33 engedélyt adtak ki.

— **Fodrászszakosztályi ülés!** A fodrász és kozmetikus szakosztály f. hó 10-én, azaz hétfőn este fél 8 órai kezdettel az Ipartestület 1. sz. tanácstermében szakosztályi ülést tart. A tagok teljes számú és pontos megjelenését kéri al Elnökség.

— **Versenytárgyalási hirdetmény!** Közöljük az építőiparosokkal, hogy f. hó 13-án és 26-án őket érdeklő versenytárgyalási hirdetmény határideje jár le. A kiírás az Ipartestület hirdetőtábláján megtekinthető.

— **Tököly Popovics Száva** aradmegyei földbirtokos 1838-ban megalapította Budapesten a Thökölianumot, amelyben ellátást és támogatást kaptak tanulmányaikhoz a szerb főiskolai hallgatók. A szerbek most diplomáciai tárgyalásokat kezdenek, hogy a Thökölianumot elvigyék Budapestről. Valószínüleg újvidékre telepitik.

BIZTOS lehet,
hogy jól érzi magát a
Szekeres borozóban
Kiváló uradalmi Borok, frissen csapolt sörök. Kerthelyiség, cigányzene, olcsó polgári árak
Hunyadi-u. 1

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Dancsó Imre városi kocsis Mikepércsi út 7. leány Ilona. Tözsér László fm. Torockó u. 42. fiú Sándor. Molnár Mihály fényező Szerencs, fiú Béla. Horváth János tanító Kunhegyes, leány Judith. Rozenberg Ignácz egyházfi Pásti u. 4. fiú Ervin. Kovács Sándor npsz. Pósa u. 17. leány Margit. Király Béla kereskedősegéd, Bezerédi u. 39. fiú Tibor. Harangi Péter npsz. Bellegelő 546. leány Margit. Nagy József kőművessegéd Meszena u. 5. sz. leány Juliánna. Takács Jenő városi tisztviselő Bornemisza u. 11. leány Gabriella. Kubinyi Pál könyvkötősegéd Budai Ézsaiás u. 36. leány Ágnes. Koperda Imre erdőtelepítő Halap 43. sz. leány Erzsébet. Szabó Sándor fm. Bellegelő 80. leány Margit.

Házasságok: Gyarmati Ferenc csizmadiaesgéd Nyil u. 140—Deák Irén Zrinyi u. 12. Sári László máv. állomásfelvigyázó Nyíregyháza—Gyulai Erzsébet Bujdosó u. 1. Vitéz Gaál Lajos villanyszerelő Petőfi tér 5.—Fux Margit Huszár G. u. 36. Papp József lakatossegéd Hajnal u. 2.—Nagy Zsófia Simonffy u. 2. Sipos Ferenc máv. asztalos Dobó u. 33.—Tőkés Erzsébet Böszörményi út 10. Dr. Tatár József egyetemi tanársegéd, Szemklinika—Demeter Erzsébet Perényi u. 1. Gyarmati János kőművessegéd, Pozsonyit út 19. János kőművessegéd Pozsonyi ut 19.—Ferenc kereskedősegéd, Kut u. 128.—Kökényesi Erzsébet Kandia u. 7. Mórós István jogosított földmérő Derecske—Székely Emma Hadházi u. 26-c. Petri János m. kir. erdőmérnök Németmokra—Horvay Kronstein Livia Rothermere u. 61. sz. Kelemen Géza gyógypedagógiai tanár Keleti sor 11—Jakab Anna Kandia u. 6.

Halálozások: Özv Orosz Jánosné ref. 70 éves, Gépész u. 17-b. Herczeg Dezső máv. nyugbéres ref. Batthyány u. u. 1. Özv. Láng Adolfné izr. 79 éves, Rákóczi u. 6. Rosenberg Zsuzsánna izr. 4 hónapos, Aran yJános u. 59. Farkas Dánielné ref. 66 éves, Homok u. 34. Révész Róza női szabósegéd r. kat. 27 éves, Eötvös u. 34. Nikolics Istvánné hth. r. k. 75 éves, Szent Anna u. 43.

GYÓGYIT, üdít, frissit a nagyerdei strandfürdő.

Hogyan lehetne megvalósítani a Kálvin-házat

A Péterfia elején levő egyházi telkeken nagyszerű épülettömb létesítésének tervét veti fel Jakucs István a kollégiumi jubileumi építkezésekkel kapcsolatban

A »Debreceni Protestáns Lap« legújabb számában igen érdekes, nagyszabású és könnyen kivitelő építkezési tervet vet fel Jakucs István a kollégiumi igazgató, a kollégiumi jubileumi építkezésekkel kapcsolatban. Érdekesnek tartjuk Jakucs István cikkének főbb részleteit ismertetni a következőkben:

A Kollégium jubileuma alkalmából az állam, az egyházkerület, a debreceni református egyház és Debrecen városa 1,600.000 pengőt szavazott meg tíz évre elosztva egyházi intézmények és alkotások, a kollégiumi Nagykönyvtár, a theologus internátus és gimnázium céljaira.

Ezen alkotások közül a már elkészült Diakonissza-székházra 361 ezer pengő jutott, a már tető alatt lévő egyetemi templomra 508.875 pengő. Az évenként kiutalt összegek 1941 közepéig az egyetemi templomra vannak lekötve. — A theologiai internátusra 1941—42. években 177.000 pengő, a gimnáziumi internátusra 1942—44. években 221.250 pengő jutna, végül a református Múzeumra 1945—46-ban kerülne a sor 265.500 pengő költséggel.

Az egyházkerülethez azonban kölcsönajánlat érkezett, amelynek segítségével a hátralévő alkotások megvalósulhatnának.

Ezért időszerű ezek tervezéséről és elhelyezésükről szólani.

*

A jelenlegi tervezetek szerint a theologiai internátus a Kollégium hátsó udvarán a Rothermere utca felőli részen épülne, a Múzeum ugyanazon az oldalon a Baltazár Dezső uccai részen. A gimnáziumi internátus a Kálvin tér 11. szám alatti ház udvarán, a gimnázium mellett, úgyhogy kertnek és udvarnak semmi sem maradna.

Mikor ilyen évszázadokra szóló alkotásokról van szó, azt hiszem, mindent meg kell fontolni és mindenkinek teljes jóakarattal a lehető legjobbnak látott megoldást kell kiválasztani. Azért szabad legyen egy már kb. egy évvel ezelőtt az intézőtanács által a Kollégium fejlesztésére kiküldött bizottság tagjaihoz megküldött tervemet ismertetni.

A Kollégium hátsó udvarának mindkét oldalon való beépítése ellen már a kollégiumi tanárok sokszor szót emeltek. A Kollégium elvesztette a fűvészkertet, ahol az ifjak tanulni szoktak, maradt a két udvar, az első tornaórákra és játszótérre alkalmas, a hátsó udvar most alig ad helyet a fűtéshez szükséges fának elhelyezésekor már játszótérnek is; ha a központi fűtés valaha megvalósulna, oda befásítást tervezgetünk. A beépítés után azonban alig maradna hely, az épületek elfognák a szélen lévő tantermek ablakai elől a fényt s a dísztermi északi front szép építészeti kiképzését is tönkre tennék.

A gimnáziumi internátus, amelyet jelenlegi formájában a felügyelet már kb. tíz év óta, mint az egyházkerület legprimitívebb bentlakását emlegeti, semmit sem nyerne az előbb említett udvar közepén, ahol jobbról-balról alig néhány méter maradna térnek, nagyon kicsit lenne különb a mainál és nem lenne méltó a kerület első, nagymultú iskolájához. Gondoljunk csak a sárospataki internátusok gyönyörű parkbau való egyszerű elhelyezésére.

Ezen akar segíteni az alább közölt tervem.

A református gimnázium mellett a Kálvin téren, a Csokonai-szobor mögött két telek a Kollégiumé, két telek az egyházé. Ezek területe 1690.48 négyszögöl s a szabályozási vonal miatt levágandó rész levonása után is kb. 1400 négyszögöl marad. Ezen a telken gyönyörű épülettömböt lehetne emelni, mevalósulna a Kálvin-ház, a legszebb helyen. A Nagytemplom, a Kollégium, a gimnázium s az egyházi bérpalota gyönyörű négyszögű teret zárna be, amelynek egyik oldalán ott áll a Baltazár—Amerikai-alap háromemeletes háza is. Ide kellene kivinni a gimnáziumi internátust, a református tanárképzőt, amelynek mai elhelyezése úgyis ideiglenesen volt tervezve, oda lehetne építeni a református múzeumhoz tervezett nagy előadótermet is, akkor a theologus ifjúságnak külön internátus nem kell, mert a theologusok elhelyezhetők lennének az egyetemi internátusban. Az internátusban ugyanis kb. 160 hely van, amelyből 75 helyet ma is theologusok foglalnak el; ha a tanárképző kimenne onnan, akkor a könyvtárszobák is felszabadulnának s kb. 38 hely ürülne, tehát 110 theologus már elhelyezést nyerhetne. Borsos József ny. műszaki tanácsos szerint a mai egyetemi internátus közepére rá lehetne még építeni 50—60.000 pengő költséggel harmadik emeletet s akkor a 120—130-ra tehető theologusok elkülönítve is mind elhelyezhetők volnának. Így a Kollégium a már meglévő, szép, modernül berendezett épületét adná át a theologiai internátusnak s akkor a 177.000 pengőből a többi alkotásokra 110—120.000 pengő lenne fordítható. Ily módon rendelkezésre állana a gimnáziumi internátusra szánt 221.250 pengő és mivel a kollégiumi második emelet egy része kiürülne, ott volna elhelyezhető a református múzeum, s akkor 265.000 pengő nagy része felszabadulna, hozzávetve a theologus internátusra szánt 177.000 pengőből 110—120.000 pengő, összesen kb. 600.000 P, hozzáadva a kálvinházra eddig összegyűlt kb. 50.000 pengőt, kb. 650.000 pengő állana rendelkezésre, de egy kis további áldozattal ki lehetne vinni a tanítóképző-akadémiát is, amelyre úgyis kell újabb áldozatot hozni.

Ez a megoldás azért is jó lenne, hogy a mostani Kollégium udvarát nem építenék jobban be, nem lenne a kaszárnyarendszer tovább fejlesztve, légvédelmi szempontból is jobb lenne decentralizálni az épületet, a mai hátsó udvar befásítható volna a központi fűtés bevezetése után, amikor a tüzelőfa felraktározására nem kell annyi hely.

Így a Kollégiumban maradna hely a Nagykönyvtár fejlődésére, a líceum és a tanítóképző-internátusára, a polgári iskolának és a levéltárnak fejlődésére. Vagy ha a tanítóképző-akadémia bent maradna, akkor ki lehetne vinni az egyházkerület levéltárát, amely az 1938. év egyházkerületi közgyülésén jelentette be, hogy nincs elég helye. Ha ezeket a szép nagy telken felépítenénk, még mindig maradna kertnek is elég terület. Mezőtúr a két internátus nagy telkéhez éppen a mult évben vásárolt egy nagyobb telket, úgyhogy most tenniszpályákat és játszótereket is tud létesíteni kb. másfélholdas telkéu.

Megemlítem még, hogy városfejlesztés szempontjából is sokat jelentene a református gimnázium mellett a Csokonai-szobor hátamögött egy hatalmas, szép két-három emeletes épület.

A fent jelzett tervek alapján minden cél kielégítést nyerne és pedig szerintem alkalmasabb módon, mint az eddigi tervezgetések alapján. Szóba jöhet még a négy ház mai évi jövedelmének (kb. 5000 pengőnek) elvesztés. Erre Borsos József ny. műszaki tanácsos úrtól nyert gondolatot közlöm, hogy az így tervezett ház uccai földszintjén lehet olyan üzleteket elhelyezni, amelyekből az internátus céljaira szolgáló udvarra kijárás sem lenne s amelyek bérjövedelme fedezné a házbérjövedelem elvesztését.

Ma van a Méliusz cserkészcsapat Kerti ünnepelye

Ma délután 4órakor lesz a cserkészcsónakázó tónál (MÁV pályaudvar mögött) az a kiváló műsorú cserkészünnepély, melyet óriási érdeklődés előz meg. A kitűnő műsor, melyen a kiscserkészek ügyesebbnél-ügyesebb számai, gyermek népi játékok, a sok sikert aratott kis pendolin művészek, a Karlovics testvérek műsorszámai, mind kelleme sés jó szórakozást fognak nyujtani. A kiscserkészek igéretételei, a nagycserkészek fogadalomtételi ünnepélyének fényét emelni fogja **Zsigó Károly kerületi ellenőrzőtiszt szereplése,** aki az avatást fogja végezni Az este nyolc órakor kezdődő tábortűznek egészen újszerű formája lesz a szabadtéri színpad, melyen a 49 számú „Tisza Ilona" leánycserkészcsapat és a „Méliusz" csapat tagjai egy nagyon szép zenés népi játékot fognak előadni. Ugyancsak itt ismerteti a csapat az elmúlt évi táborozásának érdekes és értékes eseményeit, melyet dalokkal fognak színezni. Ezenkivül úgy a délutáni, mint az esti műsoron sok szép cserkésznóta is szavalat is szerepel.

A délután 4 órától este 10 óráig tartó kiváló műsor, Debrecen egyik pompás kiránduló helyén, feledhetetlenül kedves szórakozást fog mindenkinek biztosítani. A cserkészszülők által összeadott gazdag buffet, tésztákkal, fagyilttal, hűsítőkkel, olcsón áll a közönség rendelkezésére. A vacsora szünetében a belépésre jogosító 50 filléres virsli jegy ellenében egy pár frissen főtt Böde-féle virslit kenyérrel és mustárral fognak a cserkészek felszolgálni.

Aki csak az esti tábortűzi műsoron tud résztvenni, 30 filléres tábortűzi jegygyel élvezheti az esti műsort. Az ünnepély bevétele a csapat szegény tagjainak rahói táborozásának segélyezését szolgálja. Minden érdeklődőt szíveesn hív a csapat parancsnoksága.

— Hirtelen halál az orvosi rendelőben. Karcagról jelentik: Tegnap délben Guthi József karcagi bérkocsitulajdonos felesége felkereste rendelőjében orvosát, aki hoszabb idő óta kezelte. Az asszony betegsége ellen injekciókat kapott. A rendelőbe való érkezése után alig néhány perccel hirtelen rosszullét fogta el. Az orvos hiába próbálta élesztgetni, a rendelőben meghalt.

AZ EVEZÉS minden izmát megmozgatja, étvágyát fokozza,

Hűség

A hűség, szeretet és a barátság oly szép, emberi tulajdonságok, hogy illik elismerni annak, akire vonatkozik.

A Szit szappangyár elismeri vevői hűségét és éppen ezért minden darab Szit szappan bal sarkába egy színes kőből készített Laci-pénzt tesz. A takarékos háziasszony összegyüjti ezeket a „Laci"-kat, mert 10 drb Laci pénzért már 1 darab ½ kg-os, illetve 1 darab ¼ kg-os Szit-szappant kap hűsége jutalmaként fűszeresétől.

Ime, így lesz a hűség elismeréséből okos, takarékosság.

Családi értesítés:

Dr. Tatár József
szemorvos, klinikai tanársegéd
Demeter Erzsébet
f. hó 8-án házasságot kötött.

VEGYI DAUERT express készíttessen Rammingernél Szent Anna u. 10—12.

— Besurranó tolvaj pénzt lopott. — Laczkó Lajos cipőfelsőrészkészítő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki Széchenyi ucca 3. sz. alatt levő lakására besurranva asztalfiókjából tíz pengőt ellopott. A rendőrség a károsult feljelentésére megindította a nyomozást.

FAMEGMUNKÁLÓGÉPEKET veszek. 800-as szalag'ürész, 500-as vastagságu eladó. KUPFER, József kir. herceg ucca 23. szám.

— Augusztus 13-án leánykonferencia kezdődik Debrecenben, Mezey Béla ref. lelkipásztor már elküldte a meghívókat, mint a konferencia rendezője A leánykörök nyári konferenciája a pallagi Akadémia területén lesz, aug. 13—20-ig. A konferencia kezdő- és záróvarsárnapján úrvacsoraosztás. Jelentkezés július 21-ig Debrecen, Nyilas telep, ref. lelkészi hivatal címén. — A napi ellátás dija 1 pengő, jelentkezési díj 20 fillér.

IRÓGÉPEK kölcsönzése HURAY, Iparkamara T: 17-93

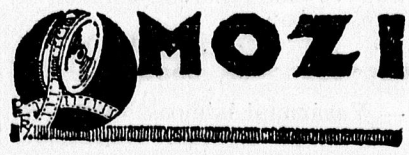

Vígszínház

VESZEDELMES ÉLETKOR

Egy becsületesen elkészített, nem egészen erkölcsös francia film, melynek a valóságíze olyan erős, hogy itt lehetetlen meghatottság nélkül vele gondolkozni a darab meséjével. Az asszony, akinek már férfivá serdült fiai vannak, veszedelmesen beleszeret egy nálánál jóval fiatalabb, mármár tacskókorú fiúba s ez a nagy szerelem elválasztja a családjától, feláldoz mindent, hogy néhány hónapig a feltalált nagy és mindent elsodró szerelemnek éljen. Pár hónap mulva jön rá, hogy tévedett, a szerelem lobbanékony, múlékony tűz, aztán szépen félre áll és keserű sorsban, míg visszza nem sirja magát fiai kegyébe, — majd unokáján keresztül a családba, de a férje, az soha sem tudja megbocsátani a hűtlenséget, a megszégyenítést.

Ez a mese, melyet igen szép kiállításban, nagyon rendes feldolgozásban hozott ki a francia filmkészités. Különösen a második rész az, amely megbocsáttatja az első rész nagyon is franciaizű meséjét.

A kép tetszett, a kisérő műsor friss híradója érdekes volt.

SZÍNHÁZ

Az elcserélt ember

Bányi Adorján háromfelvonásos színműve mindig tud olyan érdeklődést kelteni, hogy elmondhatjuk róla, nem lehet elégszer megnézni. A vendégszíntársulat két kitűnő vendégjátékossal újította fel a darabot és olyan előadásban gyönyörködhettünk, ami mindentekintetben dicséretet érdemel.

Könyves-Tóth Erzsi a könnyesen özvegyi sorsban élő szenvedő asszonyból szemünk előtt alakult át boldog, elégedett hitvessé, aki az érzelmek egész skáláját felvonultatta. A visszafojtott érzelmektől a kitörő örömig megmutatta az alakítóművészet nemes iskoláját. Vitéz **Zemplény Zoltán** az elcserélt ember bonyolulttá lett életét szólaltatta meg annyira emberi átéléssel, hogy minden szava ,minden mozdúlata, hangjának minden rezdülete élményszerűleg sugározta a kicserélt ember háborgó lelkét, majd önmagára talált nagy-nagy vergődését. Pompásan tud beszélni s a szavaknak olyan szint ad, ami külön kincse az előadásnak. **Botond Mária,** a fiára talált anya szerepében mutatta meg, hogy az érzelmeken keresztül teremtett művészet az, melynek szava lebet a színpadon. Élt és szavain keresztül egy egész világ tárult ki. — **Buday Tusi** szenvedőleges, sorsát megnyugvással viselő örök asszonyi alakját szólaltatta meg a háború sokezer meg ezer anyáinak sorából, éppen azt, akinek látszólag hazakerült a fia és ez teljes megnyugvást adott maradék életére. **Tábor Erzsébetnek** bemutatkozó alakítása kitűnő volt a kikapós menyecske, aki a múltból kamatot akar szedni, még akkor is, ha a közelgő boldogsága kerül pusztúlásra. Vitéz **Bánky Róbert,** jó étvágyú, kevés szerencséjű, de az életet mindig és mindenben víg oldaláról néző öreg Tamása, nem egyszer nyiltszini tapsot kapott, mert annyi humorral, kedvvel és derűvel töltötte meg ezt az epizód figurát, hogy valahányszor a színpadon láttuk, tele volt alakító művészetével a színpad. **Gáspár Amália** férjhez ment özvegye, aki uralkodik, házsártoskodik, nagyon találó alakítás volt. **Bánky Elemér** komoly, jól felfogott és kihangsúlyozott bakája, egyéni ízével, zamatával egyik legjobb alakítása volt az előadásnak. **Szántó Ernő, Sorr Jenő, Szigethy Edit** egésztette még ki a pompás együttest és **Gaál Éva** ennivaló bájjal játszotta a gyerek pompás szerepét.

*

Szinházi iroda hírei:

Vasárnap délután 4 órakor olcsó helyárakkal, Zágon Istvánnak **„Szegény lányt nem lehet elvenni"** c kacagtató vígjátéka van műsoron, melynek főszerepeit Botond Mária, Gálffy Marika, Bánky Elemér, Zilahy Pál, Bakos Gyula, Selley Lajos, v. Bánky Róbert és Sorr Jenő játsszák.

Vasárnap este félkilenc órakor Könyves-Tóth Erzsi, a Nemzeti Szinház kiváló művésznőjének felléptével, Veszary János **„Ketten egyedüll"** c. kacagtató bohózatát ismétli meg a társulat, csak felnőttek részére. Ennek a három órán át tartó kacagtató előadásnak többi szerepeit v. Bánky Róbert, Bánky Elemér, Zilahy Pál és Mihályffy László játsszák a tőlük megszokott elsőrendű alakítással.

A vendégszereplésre való tekintettel a helyárak mértékelten felemeltek és a bérletszelvények csekély ráfizetéssel érvényesek. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyekről már előre gondoskodni.

Hétfőn este félkilenc órai kezdettel az utóbbi évek legsikerültebb vígjátéka, a **„Méltóságos asszony"** kerül ismét szinre olcsó, **(ketten egy jeggyel)** előadásban, melynek főszerepeit Gálfy Marika, Szigethy Edith, Gáspár A., Buday Tusi, Botond Mária, Tábor Erzsi, Selley Lajos, Silahy Pál, Sorr Jenő és Mihályfy László játsszák.

Kedden este ugyancsak ketten egy jeggyel, v. Zemplény Zoltán felléptével A. G. Kercer nagysikerű drámája a „Morfium" kerül szinre.

*

Színes filmkockák

MEG KELLETT ISMÉTELNIE

a Magyar Komédia Kamaraszínháznak a Ketten egyedül előadását, melynek csütörtökön este olyan hatalmas sikere volt, hogy sokan már nem kaptak jegyet a szellemes Vaszary-vígjáték előadására. Könyves Tóth Erzsivel, a Nemzeti Színház kiváló művésznőjével a főszerpben kerül ma este ismét előadásra a darab, melyben parádés szerepe van vitéz Bánky Róbertnek és Bánky Elemérnek is.

MEGKEZDŐDNEK SZALACSY RÁCZ IMRE TÖRTÉNELMI DRÁMÁJÁNAK PRÓBÁI

Dr. Szalacsy Rácz Imre történelmi drámájára, a „Spanyolország"-ra nagy lelkesedéssel készül a Magyar Komédia Kamaraszínház együttese. A remek darabot a legjobb szereposztásban hozták ki s abban a társulatnak úgyszólván valamennyi tagja kitűnő szerephez jut. A XVI. század vége, II. Fülöp udvara megdöbbentő erővel tárul fel ebben az izzó jelenetekben gazdag, mélységes művészi elhivatottsággal írt drámában, mely újszerű hangjával, finom elgondolásaival, remek alakjaival, történelmi levegőjével messze kimagaslik az utóbbi évek történelmi dráma kísérletei sorából.

VITÉZ BÁNKY KAMARASZINHÁZÁNAK

nemes gesztusa nyilvánul meg abban, hogy most, amikor rendes helyárú előadásokon is estéről estére nagyszámú közönség tölti meg a színházat, lehetővé akarja tenni, hogy mindenki láthassa az előadásokat és a hétfői „Méltóságos asszony" előadást ketten egy jeggyel tartja meg. Ilyen módon fillérekért mehet színházba az a közönségréteg is, amelyik eddig még nem láthatta vitéz Bánky Róbert társulatának nagyszerű teljesítményeit. Olyan gesztus ez a Magyar Komédia Kamaraszínház vezetősége részéről, mely minden elismerést megérdemel és mutatja, hogy vitéz Bánky Róbert nem üzleti vállalkozásnak, hanem kulturmissziónak fogja fel a színházat.

A hét folyamán még egy Ketten egy jeggyel előadás lesz pénteken, amikor Zilahy Lajos gyönyörű életképét, a Süt a nap-ot adja elő a társulat.

GÁLFY MARIKA

remek tehetségéről kell még megemlékeznünk a Bánky-társulat debreceni vendégjátékának első hete után. Már tavaly is igazi értéke volt a magyar színjátszásnak ez a friss, harmatos tehetség, aki innen indult ki Debrecenből. Azóta új árnyalatokkal gazdagodott tehetsége, és már az első hét után négy olyan alakítást mutatott be a Csokonai színház deszkáin, melyek legnagyobb ígéreteink sorába helyezik Gálfy Marikát. Játékának ellenállhatatlan szuggesztivitása, kedvessége, ujszerű ötletei, egyénisége, mind olyan nagyszerű képességek, melyek érthetővé teszik, hogy minden szereplése hatalmas sikert jelent és ez a törékeny, finom alakú, bájis kis művésznő ma a debreceni közönség egyik dédelgetett kedvence.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap:
3, 5, 7, 9 órakor!
»RREMIER«
(Zarah Leander).
Rajzfilm. — Híradó.
Szerdán:
»Éjféli keringő« — »Inkognitó.

Kishirdetések

Vásároljon debreceni kereskedőnél, dolgoztasson debreceni iparosnál!

Egyszeri közzétételi díj 2·— pengő.

WERNER
nyári olcsóságai

Szalmakalap 1·80 Nyakkendő 1·20
Rövidujju ing 3·90 Tropikal ing 3·—
Divat öv —·98 Sokni —·68

Saját készítményű nap és
ESERNYŐK
legolcsóbban
Esernyőszalonból
PIAC U. 77.
Javit, athúz, alakit.

Hölgy- és úrifodrászatomat
megnagyobbitva és modernül berendezve **áthelyeztem**
SAS UCCA 2 ALÁ.
Kérem a szives pártfogast
Boczán Sándor fodrász.

Díszzászló
urasztalteritő
magyaros
kézimunka
készités
előrajzolás
csak
Szent Anna u. 10.
Pikó László
kézimunkaipar

48·—P. Rádió
előjegyezhető:
2·-P.részletre
GULYÁS
kerékpár, csillár szaküzletében
Piac u.59. T.:22-19

Finom acéláruk
görkorcsolyák
FRICK Testvéreknél
Ferenc József u. 27.

Füszerek, csemegék
háztartási cikkek
olcsó áron
Volentiknél
Piac u. 38.
villanyerőre berendezett kávépörkölde

Kerékpárok és alkatrészek, horgászati felszerelések, teniszütők és labdák és egyéb sportcikkek
Tóth Gyula
vasüzletében

Golyóscsapágy
Kerékpár
varrógép,motor rádió
legelőnyösebben
Királynál
Royalépület

Irógép irodagépek
MARKOVITS SANDOR
Piac utca 58.

UJ PAPLANT
legszebben, régi paplanvatát legjobban portalanit villanyerőre berendezett gépével
ifj. Püspök Sándorné
Csapó utca 27 szám.

Befőttes üveget
legolcsóbban
Dávid Hatvan u. 15.

Orosz
divat és orthopéd cipész cipői
kényelmes
elegáns formás
Piac utca 40. Hangyapalota.

Festékek, olajok
háztartási cikkek
SAS UTCA 1 SZ.
Nádudvari Lajos

BUTOR
Hálók, ebédlők, uriszobák, jégszekrények, szőnyegek, festmények. Egyes darabok igen olcsón
Butormagazin Széchenyi 6.

Tokajhegyaljai
termelői borpincészetemben
Csapó u. 31. alatt
boraimat olcsón
— árusitom —

Akkumulátor
Dinamó
Gumijavitás
Rétinél
Pannonia udvar.

Tóth Gábor
úriszabósága
Debrecen, Piac u. 89.
Mindig a legujabb vonalu ruhák tökéletes bricsesz nadrágok.

Kézimunka
tervezés és előnyomása, a hozzávaló anyagok olcsó beszerzési forrása
Bessenyei Ilona
kézimunka üzlete VÁR U. 2.

Szliuka
szikvíz üdit
TELEKI U. 100. Telefon 21-11.

ÓRÁKBAN
ékszerekben legolcsóbb
Halász

Figyelem!
Olcsó felvidéki favételemből mig a készlet tart
bükk vágott fa
házhoz szállitva **3·80**
Tűzifatelepen Nap u. 4.

Orvosi müszerész
és orthopéd kellékek üzeme. Ludtalp betétek gipszminta után.
Szabó István
Piac u. 42. Pannonia udvar.

Néprádió, kerékpár
részletre
Neumannál
Piac és Simonffy ucca sarok

Boroshordók!
(új és használt) minden nagyságban eladók **Br. Györffy** hordógyártási telepén **Nap ucca 4.**, ugyanott javitások gyorsan készü nek Tel. 12-83.

Kérje minden üzletben
Klein Géza
jó izü
kenyerét

FOTÓKÓPIÁT
készittessen okmányairól.
Müszaki Fotó
Hangya palota
Ferenc J. út 40.

AUTÓGUMIK futófelületezése és minden e szakmába való javitás garanciával
Tóth Gumiüzem
Hunyadi u. 2.
Telefon hivó 12-35.

Amatőr felvételeit
kidolgozza, fényképezőgépet eladj, vesz, cserél
Berzéki fotószaküzlet.
Ferenc J. u. 38. beat az udvarban.

Spórolni akar?
Minden rötösszükségletét szerezze be a
Maradéküzletben.
Dégenfeld tér 11.
HÁSZAPALOTA.

Varrógépet, kerékpárt
felelősséggel javitok.
Vétel, csere, kölcsönzés.
EISENBERGER
Csapó u. 101.

Villanymotorok,
villanygépek és készülékek javitását, tekercselését átalakitását szakszerüen végzi
Kovács Lajos elektrőüzeme Miklós u. 9.

„LELA" zománctűzhely legtökéletesebben süt, főz.
Készíti:
LEVENCSIK,
Csanó u. 87.

Szekeres borozó
Hunyadi u. 1.
Kellemes szórakozóhely. Kerthelyiség, külön termek, tiszta, olcsó szobák.
Cigányzene. Polgári árak.

GYÁSZ ROVAT

Baló Rezső nyug. m. kir. csendőralezredes 85-ik évében elhunyt. Temetése kedden öt órakor lesz a Köztemető díszravatalozóteréből. **Gebauer cég rendezi.**

Özv. rudnai Nikolics Istvánné temetése szerdán délután lesz. **Gebauer cég rendezi.**

Özv. Farkas Dánielné, Szabó Juliánna 66 éves korában elhunyt. Temetése (vasárnap helyett) hétfőn délután 5 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Homok u. 34. — **Pusztai** temetkezési intézet.

Dobi József fuvaros 51. évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető III. sz. ravatalozójából. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

Kányási László 18. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető III. sz. ravatalozójából. Lakás: Péterfia-dülő 49. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

Lőrinczy István Máv. nyugalmazott segédtiszt 71. évében elhunyt. Temetése ma délután félnégy órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából a Szentanna temetőből átszállított családtagjai mellé. Lakás: Oláh Károly ucca 40. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

Révész Rózsika 24. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető III. sz. ravatalozójából. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

Szurovi Józsefné, szabómester neje elhunyt. Temetése hétfőn délután fél 5 órakor lesz a II. á. teremből. Lakás: Vasvári ucca 20. Gyászolják férje Szurovi József és nővére Kriszte Ilona. **Csurka** tem. vállalat végzi.

Engesztelő szentmise. Istenben boldogult ürmösi Lázár Mihályné romerstetter Romfeld Eliz lelkiüdvéért az engesztelő szentmise hétfőn reggel 9 órakor lesz megtartva a Szent Anna uccai róm. kat. templomban.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejthetetlen jó apánk: id. Kaszás Sándor elhunytával nagy bánatunkban velünk együtt éreztek, ravatalára koszorúkat, virágokat küldtek, hálás köszönetet mondunk. **A gyászoló család.**

— **Elájult a hőségtől.** Özv. Nagy Istvánné 71 éves asszony, Fülöp ucca 41. szám alatti lakos, tegnap délelőtt a zsibvásárban összeesett és elájult a hőségtől. A mentők első segélyben részesítették és lakására szállították.

— **Egyes ujságokban az a hir látott napvilágot,** hogy a kollégisták a „Ludas Matyit" a debreceni Kollégium udvarán előadják. Erről sem a Kollégiumi ifjúsága, sem a Kollégium igazgatósága semmit sem tud, az igazgatóság ilyenre engedélyt nem adott. A cikkben az is téves állítás, hogy a Kollégium udvarán valaha a Hatvany professzor című darabot előadák volna. Az igaz, hogy a Kodály Zoltán: Háry János című daljátékát adták elő évekkel ezelőtt. — **Kollégiumi igazgatóság.**

— **Halálragázolta az autó** Budapesten az Apponyi téren Szavnovszky Jánosné tanárnőt. A gázolás ügyében megindult a vizsgálat.

— **Az egyetemi beiratkozásoknál** ajánlatos a rendelkezések értelmében az eddigi bizonyítványokon kívül becsatolni a szülők és nagyszülők születési és házassági bizonyitványait. Az új rendelkezéseket a zsidó törvény tette szükségessé.

Du-Du és Miki, avagy a barátság csodája

Regényt írtak a kutyák hűségéről, az emberhez való ragaszkodásáról, de azt még nem írták meg sehol, mert talán még nem is történt meg sehol a világon, hogy egy kutya ragaszkodjon egy tuzokhoz és átadja szájából a falatot a nagylábon élő tuzok madárnak.

Ez az eset most megtörtént Debrecenben és szemtanuja lehet mindenki annak, hogyan barátkozik a világ egyik legfélénkebb, legóvatosabb madara, a tuzok a kutyával, hogyan esznek közös tálból és milyen

engedelmesen türi a kutya, hogy az elszemtelenedő tuzok kiszedje úszólván a fogai közül a húsdarabokat.

Dr. M. S. igen előkelő köztisztviselő lakása kertjében tanyázik Du-Du, a tuzok és Miki az orosz pincsi. A díszes virágágyak között sétálgat, szárnyát próbálgatja a tuzok madár, de hiába próbálgatja szárnyát, nem tud elrepülni, gyenge még az ereje és magasak a falak. Gyenge legényke még a Du-Du, még a bajusza sem sodorható, pedig csak akkor igazán tuzok a tuzok, ha elég hosszú már a bajusza.

Ez a tuzok, melyről most szó vagyon, még csak két hónapos. Tollának szép színe már jól látható, hosszú lábán már neki-neki ugrik a pázsitnak, néhány métert repül is, de hamar földet ér. Du-Du szárnypróbálgatásait Miki az orosz pincsi nagy érdeklődéssel figyeli és játékos ugatással rohan a pázsit fölé emelkedő tuzok után. Nem bántja, csak játszik a jámbor nagylábú madárral. Leül melléje a fűbe és úgy nézi, pici piros nyelvét lógatva a nagy lihegésben. A tuzok lenéz a kis tarka pincsi kutyára és belecsíp bozontos bundájába, de nem huzza meg a szőrét, inkább kedveskedés van a csőre mozgásában, amit alig hinne el az ember egy ilyen rab madárról.

A Du-Du rab madár és egyben csodája a vadászoknak, akik úgy tartják, hogy

a tuzok nem marad meg a fogságban, elpusztul még az állatkertek gondozásában is.

A méltóságos úr alposan ráéáfolt erre a megállapításra, mert az ő tuzokja nem busul, sőt annyira falánk és eleven, hogy állandóan a konyhában szeret legyeskedni és

versenyt lesi a jó falatokat az orosz pincsivel,

bozontos, játékos cimborájával. A két kis állat csodálatos módon barátságot kötött egymással. Ez ritkaság és még ritkább, hogy a barátság tartós, legalább is már két hónapja tart.

A Du-du a kunmadarasi határban bujt ki a tojásból és néhány nap mulva debreceni vadászok kerültek arra a tájra. A méltságos úrnak vadászat után ajándékozták a kis tuzokot. Suhancok találták meg egy fészekben. A méltóságos úr az ölében hozta Debrecenbe a tuzokfiókát és társai nagy kötekedésére fogadkozott, hogy felneveli. Sikerült, mert a Du-Du annyira jól nevelt már, hogy a szobalány egyszeri hívására iramodásnak indul és rohan a kertből a lakásba. Ha elhangzik a szó: „Du-Du" rohan a nagylábú madár, de nem egyedül mert az apró lábú, tarka bundájú orosz pincsi is útnak indul,

de csufság éri, mert a nagylábú tuzok jobban tud futni és lemarad.

Az orosz pincsi azért tart a tuzokkal, mert jól tudja, hogy milyen kedvence a kis vad madár és minden jó falatot a részére tartogatnak. Igyekszik, hogy kapjon ő is.

A tuzok gazdája elmondotta még, hogy a kunmadarasi határban a Kállay-birtokon került kézbe a tuzokfióka. Két másik vadász is kapott tuzokfiókát, ők is megkísérelték a felnevelést, de nem sikerült. A Du-Du birta ki a „házi" nevelést és igen szépen növekedik. Egy esztendős koráig fogják tartani és akkor szomorú sors vár az orosz pincsi barátjára: megölik és kitömik szépen. Sértetlenek maradnak díszes farktollai és a bajusza is épen marad, nem töredezik le.

Szép dísz lesz a Du-Du tehát, de addig minden jó falat az övé, vigyáznak rá, övé a díszes kert. Egy év mulva, ha megnőtt a tuzokkakas, ő lesz a díszes, de nem a kertben, hanem a szobában, élettelenül, pompásan kitömve, hogy századokig megmaradjon.

bem.

A gázfőzőverseny győztesei

Lapunk más helyén már beszámoltunk a gázfőzőbemutatóról. Délután tartották meg a főzőversenyt, melyen az első díjat, a 308 pengős tűzhelyet *Nagy József* tanár felesége nyerte. Háromfogásos ebédet 45 perc alatt készített el, a gázfogyasztás 9.6 fillér. Elfogyott 437 liter gáz. Második lett *Leitner Viktor városi* tisztviselő felesége. Elhasznált 449 liter gázt, 48 perc alatt főzte meg az ebédet és 9.85 fillérbe került a gáz. Megkapta a komplett gázvasalót. Harmadik lett *Molnár Gyula* bankigazgató felesége. Elhasznált 461 liter gázt, 52 perc alatt főzte meg az ebédet és a gáz 10.01 fillérbe került. Elnyerte a zománcos gázfőzőt.

A győztesek azokat az edényeket, melyeket használtak a főzésnél, meg kapták jutalmul. Résztvettek még a főzésben: Weichinger Károlyné, Koszorús Lajosné, özv. vitéz Báthori Lászlóné, Varga Endréné.

A főzőversenyen megjelent dr *Kölcsey Sándorné*, vitéz *Szegedi Gyuláné* és *Korássy Kálmánné*. A kitűnően sikerült bemutató és főzőverseny megrendezéséért *Bartha István* mérnököt, a fogyasztási főosztály vezetőjét illeti nagy dicséret.

— **Megharapta a kutya.** Rőtt Sándor 52 éves napszámos, Csalogány ucca 17 szám alatti lakost, a Bellegelőn egy kóbor kutya megtámadta és a fején és karján megharapta. A mentők kötözték be sebeit.

x **Orvosi hír.** Dr Endrődi Albert orvos, rendel 3—fél 5 óráig, Ruyter u. 38. sz., telefon: lakásán 15-76.

— **Hőguta következtében** meghalt Amerikában 20 ember. A legnagyobb meleg pénteken volt és akkor következtek be a halálozások.

— **Lezuhant három utasával** egy francia katonai repülőgép Reims közelében. Az utasok meghaltak, a gép összeroncsolódott.

A VILÁG legolcsóbb fürdője a nagyverdei strand Használja ki!

Az arc igazi szépségét a szépen fésült haj emeli ki. Haját ápoltassa, fésültesse **Ádámmal.** Rencz üzlet. Kossuth u. 4. Városház épület.

SZERFA ELADÁSI HIRDETMÉNY. Debrecen szab. kir. város guthi erdőhivatal kerületében fekvő Jakab, Tamássy és Angyaltelek raktárakban készletezett és e raktárakban a helyszínen átadandó 1541.89 köbméter tölgy szerfa, 338.67 köbméter akác szerfa hat eladási csoportban 1939. július 17-én d. e. 10 órakor Debrecen sz. kir. város kistanácstermében (Városháza I. em.) írásbeli és szóbeli ajánlat mellett tartandó versenytárgyalás útján eladásra kerül. Irásbeli ajánlatok 1939. július hó 17-én d. e. 9 óráig adandók be Debrecen sz. kir. város polgármesteréhez címezve a városi közig. iktató hivatalába. Vásárolni szándékozó felek részére a sinautó viteldíj ellenében rendelkezésre áll. Bővebb felvilágosítással szolgál és az árverési iratokat megküldi Debrecen sz. kir. város Dazdasági és Erdészeti Ügyosztálya.

KÖZGAZDASÁG

Burgonya és barackkrac a piacokon

A mult héten már jeleztük, hogy e hét végére, vagy pedig a jövő hétre várható a barackérés. A jóslásunk hamarabb beteljesedett, mert a nagy meleg hamarabb érlelte meg. Igy volt ez tegnap is a hetipiacon, amikor is már a kora hajnali órákban **rekordmennyiségű igen szép minőségű barackot hoztak fel.** Hozzávetőleges számítás szerint évek óta, egy nap nem hoztak fel annyi barackot, mint tegnap. **Körülbelül 100 mázsára tehető az a mennyiség, amennyit a vidékről, vagy pedig a Debrecent környező kertekből beszállítottak.** A déli órákban is nagy tömegekben lehetett még vásárolni. Az árak **16 fillértől 30 fillérig estek.** Illetékesek szerint a jövő hétre még nagyobb áresésre lehet számítani. Meggy most már kevesebb van és túlérett. Az ára emelkedett. Ujdonság a sárgadinnye, kilója 80 fillér.

A zöldségpiacon nagy a panasz a burgonyakereskedők között. **A rekordtermés miatt tul nagy a felhozatal, ami nyomja az árakat. A legszebb minőségű nyárirózsa kilója 6 fillér.** Burgonyából kb. 50 szekérrel hoztak fel, ami tekintve a debreceni készleteket, túl sok. **A burgonya nagybani ára 5 P mázsánként.**

Az aratás vége felé közeledik, igy a baromfifelhozatal jobban sikerült, mint a mult héten. **Ennek következtében estek az árak.** Különösen csirke volt sok.

Zöldségpiaci árak: burgonya kg 5—6 fillér, zöldbab kg 16 f, zöldborsó literje 50 f, kilója 50 f, kelkáposzta drb 10—16 f, paradicsom kg 50 f, uborka drb 2 f, karalábé 2—4 f, hagyma kg 16, zöldség csomója 10, zöldpaprika drb 4—6 fillér, nyárikáposzta drb-ja 16—28 f, spenót és sóska kg 32 f, csövestengeri drb-ja 6 f, retek csomója 5 f, gomba kg-ja 1—2 pengő.

Baromfiárak: csirke kg-ja 1.30 P, tyuk kg-ja 1.10 P, sovány kacsa és liba kg-ja 90 fillér, kövér 1.30 P. Tojás darabja 7—8 fillér.

Gyümölcsárak: meggy kg 24—50 f, barack kg. 16—30 f, cseresznye kg-ja 24—40 f, sárgadinnye kg 80 f, őszibarack kg 80 f, ribizli kg 20 f, körte és alma kg 24 f, pöszméte kg 20 f, citrom darabja 7—10 fillér.

Marha- és borjuhúsárak: I. r. marhahús kg. 1.20 P, II. r. 1 P, borjuhús I. r. 1.60—2.40 P, II. r. 1.20 P.

*

TERMÉNYTŐZSDE

Határidőpiac:

Tengeri júliusra: 16.75, zárlat 16.64—16.66. Augusztusra 16.98, 16.86, zárlat: 16.91—16.86.

Készárúpiac:

Búza tiszavidéki 77 kg 19.50—19.65 78 kg 19.70—19.85, 79 kg 19.90—20.05 80 kilós 20.00—20.15. — Felsőtiszai 77 kg 19.40—19.60, 78 kg 19.60—19.80 79 kg 19.80—20.00, 80 kg 19.90—20.10 rozs 13.10—13.30, takarmányárpa középminőségű új 14.30—14.80, zab középminőségű 20.00—20.30, tengeri 16.85—17.00, korpa 13.50—13.65, 8-as liszt 15.50—15.80 P mázsánként

SERTÉSVÁSÁR

A szombaton tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 225 darab sertést. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsírsertés I. páronként 340 kilón felül 103.5 fillér, szedett sertés I. 98—103 fillér, II. 92—96 fillér, III. 86—90 fillér kilónként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza 18.20—18.40, rozs 12—12.50, árpa 14—14.20, zab 19, tengeri 15.50—15.80, lucerna 5.80—7, széna 5, lóhere 6.40, szalma 1.50 P q-ként.

Látogatás a gyermek-paradicsomban

A debreceni Stefánia Szövetség balatonzamárdii nyaralótelepén 49 felvidéki gyermek töltött egy boldog hónapot

Langyos júniusi alkonyaton kereste fel a Debreczen munkatársa a debreceni Stefánia Szövetség balatonzamárdii nyaralótelepét. Kellemes, egészséges helyen, Balatonzamárdi villanegyedében, a Balatontól jó ötven lépésnyire terül el a nyaralótelep, ahol június hónapban 49 felvidéki gyermeknek állitottak paradicsomot nemes lelkek, szerető magyar szívek.

Erőss Sándorné, a Népjóléti Hivatal igazgatójának hitvese, aki teljesen önzetlenül, fáradtságot nem kímélve látja el a nyaralótelep vezetését, főzés felügyeletét és kiterjed gondja mindenre, továbbá Fodor László főorvos, aki a nyaralótelep hivatalos orvosa volt júniusban, mutatták be a minden részében kitűnően, legnagyobb kényelemmel és a hygénia minden követelményének megfelelően berendezett nyaralótelepet. Kettőjük munkássága varázsolt felejthetetlen négy hetet az apró komáromi és lévai magyaroknak, akik hálásan csillogó gyermekszemük meleg szeretettel simogató pillantásaival jutalmazzák ezt a fáradhatatlan munkát.

A nyaralótelep hatalmas udvarán játszadoznak a gyermekek. Hangos, vidám zsivajuk veri fel ezt a környéket mindennap. Életmódjuk a legegészségesebb. Reggel nyolc órakor kelés, utána reggeli, játék, foglalkozás, majd tízóraizás, délig ismét játék, hogy utána jó, bőséges, magyaros ebédet terítsenek a vidám apróságoknak, akik jó étvággyal fogyasztják azt... Némelyik négyszer is vesz a hatalmas tálakból.

— Kezdetben bizony nem ettek ennyit mondja Fodor László dr. — Akkoriban mindig főtt tésztát és krumplit kértek, nehezen szokták meg a sok husi. Ma már bezzeg annál jobban izlik nekik és valamennyien híznak. Az egészségtől csaknem kicsattan az arcuk.

Délután jön az ebédutáni pihenés után a nap legkedvesebb szórakozása: fürdés a Balaton hűs hullámaiban. A sokszínű magyar tenger hullámokba gyürödve, szikrázó fodrokat vetve játszik a nap izzó sugarainak tükrében. A gyerekek pedig felügyelet mellett elindulnak a veres villához, mely a tó partján van és szintén a debreceni Stefánia tulajdonát képezi. Itt van a villa előtt a Stefánia Szövetség saját strandja, pompásan kiépített mólójával és közel százméteres betonvédőgátjával. Erre szükség is van, hiszen ennél a nagy költséggel készült partvédelmi munkánál már 16 méternyi területet a Balatontól vettek vissza. Ugyanis ahol nincsen kellő gát emelve, már pedig Zamárdiban még hatalmas területen nincsen, ott a Balaton minden évben lemos, elnyel egy-két méternyit a partterületből. Megtörtént már az is, hogy a rajzokon fel volt tüntetve a telek, melyet valamelyik budapesti ügynökség, vagy bank árusított. Aztán mikor hat-nyolc év mulva vevő került a telekre s megvásárolta a Balaton partján elterülő 100—200 négyszögölnyi helyet, utána pedig lement, hogy megnézze tulajdonát, bizony azt már sehol nem találta. A telek régen a Balatonban volt és a panasszal visszautazó vásárlót már csak másik telekkel tudták kárpótolni.

A debreceni Stefánia Szövetség elöljárt jó példával a partvédelem terén Balatonzamárdiban. Maga a strand egyik legjobb helyen van, ahol a part mélyen belenyulik a Balatonba, a víz egészen sekélyes s ennek következtében állandóan meleg. Még éjszaka is kellemes lenne benne fürödni. A jövő évre már külön épületben helyezik el a konyhát is, mely a nyaralótelepen van s csillogó tisztaság jellemzi.

Kedves látványt nyujtanak a hálótermek. Külön a fiuk, külön a leányok nagyszerű rácsos ágyacskákban alusznak szunyoghálós, nyitott ablak mellett. Velük hál egy-egy nővér. El vannak ezek a kis felvidéki nyaralók látva mindennel. A négy hetük elszalad, mint egy szép, színes álma ragyogó gyermekfantáziájuknak, de sok szépet, hasznosat, hazafiast is tanultak ezalatt az idő alatt Erőss Sándornétól, akit rajongó szeretettel vesznek körül, dr. Fodor Lászlótól és dr. Fodor Lászlónétól. Többször meglátogatta a telepet Erőss Sándor igazgató is, akinek gondoskodása ide is elér.

Hogy mennyire jól érezték magukat a kis felvidéki gyerekek, azt legjobban bizonyította, hogy mikor elérkezett a hazaindulás ideje, zokogva vettek búcsút szeretett felügyelőiktől s a gyönyörű balatoni napok színhelyétől. Meghízott, meggömbölyödött, rózsás kis gyermekarcukon könnyek gördültek végig és soha nem fogják elfelejteni a szerető magyar szívek gondoskodását. Nyaralásukat a „Magyar a magyarért" akció fedezte és ez a négy hét elszállt, mint egy szép, színes álom. A zakatoló vonatkerekek visszavitték őket Komáromba, Lévára, hogy beszéljenek a magyar testvéri szeretet hatalmáról.

A balatonzamardii gyermekparadicsom pedig új gyermekcsoport előtt nyilt meg, júliusban debreceniek, augusztusban ismét felvidékiek mennek, hogy erősen, egészségesen, lelkükben gazdag tudással és szép emlékekkel távozzanak ezek a kis magyarok, akik a magyar jövőt hordozzák magukban.

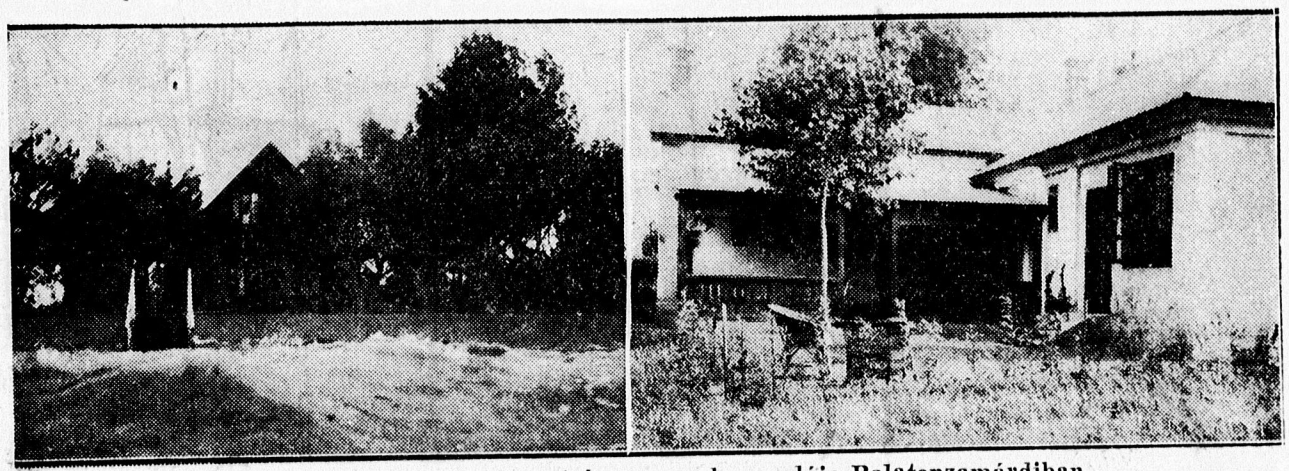

A debreceni Stefánia Szövetség gyermeknyaralója Balatonzamárdiban.

Repülés

Megkezdődött a motoros- és vitorlázó repülő-kiképzés

Beszámoltunk arról már, hogy a Debreceni Repülő Club keretében július 3-án, hétfőn reggel megkezdődött a motoros és vitorlázó repülő-kiképzés. A növendékek szabályszerű katonai rendszerben dolgoznak. Reggel négy órakor ébresztő, délig foglalkozás: repülés, gépápolás és elméleti ismeretek elsajátítása. Délután szintén foglalkozás van. Kilenc órakor takarodó. A debreceni növendékek szüleiknél, a többiek pedig a Kollégiumban kaptak elhelyezést.

A motoros kiképzés első napjaiban szakoktatórepüléseket csináltak a növendékekkel, most pedig már áttértek a kétkormányos vezetésre. A növendék foglalja el a pilótaülést, míg a pilóta az utasülésbe kerül. Húsz karpaszományos jelölt kap jelenleg motoros kiképzést.

A motoros pilótajelöltek névsora a következő: Szolyori Nagy Károly, Losonczy Béla, Blazsovszky László, Somossy László, Szántó Zoltán, Kövesdy Gábor, Holik József, Laczkoszky István, Dikó Béla, Felföldi Béla, Farkas László, Ország Jenő, Szekeres Lajos, Bánkuthy László, Láng Kornél, Molnár István, Teleki Lajos, Csanády Ákos, Orbán István és Péntek Gábor.

A vitorlázó repülő-oktatás szintén megkezdődött. Huszonöt növendéket képeznek ki az első turnusban. Mind a két tanfolyamon nagy buzgalommal, szeretettel és odaadással végzik munkájukat a növendékek és valamennyi nagyszerű ígéret a hatalmas tempóban fejlődő magyar repülés számára. Nagyban hozzájárul a növendékek munkateljesítményéhez az a szeretetteljes és odaadó fáradozás, amellyel dr Stepper Károly clubkapitány vezetésével a Debreceni Repülő Club vezetősége dolgozik azért, hogy Debrecen a repülés terén is vezető helyet foglaljon el.

A most megindult repülőkiképzés nagy támaszt kapott a debreceni közönségben. Különösen köszönet illeti a VI. honvéd hadtest parancsnokságának, a Levente intézmény vezetőségének és a Kollégium igazgatóságának nemes cselekedetét, amellyel a növendékek elhelyezésének kérdését szeretettel és jóindulattal megoldották. — A Debreceni Repülő Club vezetősége ezúton mond köszönetet még azoknak az egyesületeknek, alakulatoknak és vendéglősöknek, akik nemes felajánlásukkal megoldották a vidéki növendékek étkezési kérdését. Köszönettel tartozik és ezúton fejezi hálás köszönetét a nemzetvédelmi szempontból is fontos ügy felkarolásáért az Uri Casino elnökségének, a VI. hadtest honvéd tiszti étkezde vezetőségének, vitéz Fejér Istvánnak, Dalman Miklósnak, Németh Nándornak, Csócsits Lajosnak, Pál Sándornak, Barnardin Jánosnak, Filipph Jenőnek, Szabó Jánosnak, Ludesser Jánosnénak, akik az étkezés adást önzetlenül, díjmentesen magukra vállalták.

Köszönetet mond a Club vezetősége Debrecen egész társadalmána, amiért nem zárkózott el a nemes ügy elől és magyarságuknak ezzel is hű tanubizonyságát adták.

Nagy érdeklődés Debrecenben a vitorlázó repülés iránt

A Debreceni Repülő Club vitorlázó kiképzése iránt különösen nagy érdeklődés mutatkozott. Mutatja ezt az a körülmény, hogy Debrecenből összesen 105-en jelentkeztek orvosi vizsgákra. Ennek a hatalmas létszámnak a következtében az oktatást több turnusra kellett osztani. Az első csoportban 25 jelentkezőt képeznek ki.

Nagyban előmozditaná a vitorlázó kiképzés gyorsaságát az, ha még egy gépet tudna szerezni a Debreceni Repülő Club. Kapott ugyan három motornélküli gépet a Club azok közül a gépek közül, amelyeket a csehektől zsákmányoltunk. Ezek azonban olyan elhanyagolt állapotban voltak, hogy a kijavításuk hosszabb időt vesz igénybe.

A Debreceni Repülő Club vezetősége most azon fáradozik, hogy az esztergomi gyárban rendel egy vitorlázó gépet. A club vezetősége — hisszük — meg fogja találni a módot a költségek előteremtésére is.

A Magyar Szárnyak új száma megjelent

Értékes és igen gazdag tartalommal megjelent a Magyar Szárnyak júliusi száma. Ez a lap szebbnél-szebb képekkel, értékes szakcikkek mellett érdekes cikkek és tanulmányok egész sorát közli, amelyek igen nagy hasznára válnak a repülés ügye iránt érdeklődőknek. Különösen figyelemreméltó Jánossi István cikke a Duce repülőbirodalmában címmel, vitéz Pottyondy Gusztáv a repülés irányításáról ír, vitéz Hefty Frigyes pedig izgalmas élményről számol be Egérfogóban c. leírásában. A katonai repülés köréből is remek ízelítőt kapunk, így például a világ első légi bombatámadásáról ír Nagy Béla. A tudomány és technika köréből és az ifjúsági repülés területéről sem hiányoznak e számból az értékes közlemények. A gyönyörűen illusztrált lap mindössze 50 fillér. Igazán megéri.

Közel 70 ezer látogatója volt a debreceni fürdőknek juniusban

A városi uszoda júniusi forgalma 24.353 felnőtt, 10.464 gyermek és 1375 különböző betegbiztositók által beutalt egyén, összesen 36.192 egyén. A népfürdőt 40.994 ember, a nagyerdei csónakázótót 3391 egyén látogatta.

SZERET élni? Strandoljon a nagyerdőn!

Divatkrónika

A divat hírei

A divat fiús korszaka, úgylátszik, teljesen végetért. A nő újra nő lett. A divat a sima, fiús, nadrágos vagy nadrágszabású ruhák után, megint stilizált, hatásos és romantikus. Az elegáns nő olyan színes, könnyű, karcsú és romantikus jelenség mint valami régi porcelánfigura.

Új szentimentális korszak kezdődik a divatban. Nemcsak az öltözködésben, a kozmetikában is.

A feketére sült és keményre sportolt tavalyi nyári arcot az idén védeni fogják a divat hívei az erős naptól. A divatos nő bőre megint rózsaszín, mint a biedermayer kisasszonykáké volt. A kikészítés is világosabb, pasztell, vagy akvarell színekkel történik. Visszatért a rózsaszín púder és a sötét, határozott tónusú szájfestékek helyett is üdébb, világosabb színek kerültek forgalomba. A körömlakk is világosabb lett.

*

Az amerikai fürdődivat inspirációit újabban négy ország viseletéből meríti. A fürdőköpeny kínai és haváji motívumokkal teljes, úgy az anyag mintáiban, mint a szabásban. A shortoknál viszont algíri és a svéd népviselet motívumait igyekszik stilizálni és valljuk be — nagy sikerrel. Különösen bevváltak a tengeri utakon is használt nadrágos, rövid zekés svéd halászdresszek.

*

Egyik budapesti társaságbeli hölgy párisi útjáról visszatérve, vásárlásai között a legbüszkébb volt a fürdőtrikójára. Fel is vette a szigeti strandon, de meglepetésére ugyanazt a trikót látta viszont egy másik hölgyön. Kiderült, hogy Páris elegáns üzletei részére a trikóárukat egyik budapesti trikotázsgyár társaság szállítja és ott méregdrágán adják el az ízléses és sikkes darabokat a külföldi vevőknek.

*

A longshampi elegániaversenyen az első díjat Jaqueline Delubac színművésznő, Sacha Guitry elvált felesége nyerte gloknisaljú fekete smoking kosztümjében, melyhez egy hosszú, szoknyaaljáig érő bársonygalléros fekete szövet pellerint viselt. Fehér blúz, Fekete girardi kalap és fehér kesztyű egészítette ki az ensemblet. Érdekes volt a kalap pántjához tűzött fehér piké rózsadísz.

*

»Hozzáöltözés« kalap, kesztyű, blúz, harmonizálása.

Összeállításváltozatok

*

A párisi kánikula is megteremtette a divatját. A legelőkelőbb párisi szalonok egyike Chanel, aki csipke és könnyed estélyi ruháiról híres, délutáni ruhának felhasználta a bársonyt, pettyes kalapfátyolt, mely alatt taft kombinét alkalmazott. A ruhát keményített piké gallér, kézelők és fehér keményített pikékalap, állig érő fekete fátyol egészítette ki.

*

A francia divatos fürdőhelyeken kínai selyemből készült zöld-sárgaszínű háromnegyedes hosszúujjú mandarinkabátot viselnek mint strandköpenyt. Újszerű benne az, hogy elálló harangformáját hajlékony tűvékony halcsontpálcikák biztosítják. Nem praktikus, de divatos — s ezért nagyon drága.

*

A tengeri fürdők legújabb divatos sportja a »log rolling«, amely abból áll, hogy a vízre helyeznek egy meglehetősen vastag fatömböt, melyet két személynek, hölgynek vagy úrnak kell lábbal elsodratni a partig. Ez az egyedüli vízisport, melyet fürdőtrikóban, de sportzoknában és magasrafűzött halbőrből készült gumitalpú cipőben űznek.

*

Helene Rubinstein szerint is világosabb arcfestéket használnak ezen a nyáron a nők. Nemcsak a szájukon és arcukon, körmükön is

*

A kerékpározó hölgyek nyári divatja is szerepelt már a szalonok idei demikollekciójában. Madame Jaqueline Vanderache, az ismert francia versenyzőnő a Jardin d'Acclimationban rendezett kiállításon a következő Vera Borea kreálta dresszben jelent meg: Szoros zárt shottis selyemből készült, térden felüli, rövid ujjas ruha, a fején ugyanazon anyagból készült szobalányos masli, mely a hajat is leköti.

Jean.

*

Divatüzenetek

Szomorú jeligére üzenem: Sohase keseredjen el Asszonyom, azért, mert nem mehet el nyaralni. Hogy megesináltatta már az összes nyaralási holmiját, ez meg éppen ne aggassza, hiszen itt lesz alkalma valóban kihasználni azokat, már csak azért is, mert itt helyben ismerősei között mozog és valljuk be, a hölgyeknek az is céljuk az öltözködéssel, hogy a hozzájuk közelállóknak a kritikáját is kivívják Higyje el, nagyon sok jól szituált háztartás egyensúlyát is felborítaná egy nagyobb költségekkel járó nyaralás. Itt, ahol olyan pompás strandolási lehetőség áll rendelkezésére, nem beszélve, hogy más alkalmi szórakozás is feltétlenül előadja magát, teljesen jogosulatlannak találom panaszát. A strandköpenyét könnyűszerrel átalakíthatja térden felül érővé, bőven gloknis háttal, ami most sokkal népszerűbb Egyébként egy ilyen rajz a jövőheti számban fog megjelenni.

Jean.

X HAJFESTÉS? TARTÓS HULLÁM ARCÁPOLÁS? bizalommal forduljon Debrecen legrégibb szaküzletéhez. Komárominé, — Bikabérház, telefon: 19-56 szám. — „Incció“ lerakat.

KÉPES VASÁRNAPJA

Newyorki gyermekek egy bábszínház előadását nézik. A fotoriporter egy rejtett helyről fényképezte őket. — Érdemes megnézni őket.

A legújabb fogyókura eszköz.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

a kézimunka

amolyan felesleges henye cifrasága lett a mostani oktatásnak igen sok intézetben. Hogy ez mennyire így van, mi se bizonyítja jobban, mint az, hogy legutóbb egy igen bájos, mosolygóan derűs jelenetnek voltunk a tanui. A bizonyítványkiosztással kapcsolatosan hazahozza az egyik kisleány az évvégi bizonyítványát. A szülők nézik, olvasgatják, latolgatják, s mikor a bizonyítvány utolsó érdemjegyei közelében érnek, az édesanya halkan felsikolt: szent Isten, te hármast kaptál kézimunkából? Hát ezért kézimunkáztam én egész télen keresztül!...

arról, hogy

az alorvos

a megjelent rendelkezések szerint nem nősülhet, amint azt bántó meggondolatlansággal olvasnom kell. Hogy mit jelent ez nemzeti szempontból, arról jobb nem beszélni. Ma különben is ott tartunk, hogy a tanult fiatalság csak akkor gondolhat jóformán a házasságra, mikor már ápolókra van szüksége A jelek szerint azonban még akkor se, mert az alorvos még aggkorban sem nősülhet. Nos és aztán sok esetben ugyan bizony mire is nősüljön az a tanult fiatalember, akinek magára sincs tisztességes megélhetésre szóló jövedelme. Tanár, orvos és a többi pályákon lévő fiatalok eleve le is mondtak arról, hogy családot alapíthassanak. — Nemzeti szempontból jóvátehetetlen bűn és veszedelmes pusztulásnak a megindítója ez a helyzet. — Lehetne, sőt kellene erről sokat, nagyon sokat beszélni, de vitatkozni aligha. Az, hogy itt, ott egyes pályákon megtiltják, megnehezítik a házasságot, mind a nemzeti erőket gyengíti. És főleg erős, egészséges, kitartó fizikai felkészültséget igénylő pályákon látjuk ezt a ma már idejét múlt rendelkezést. Közbiztonsági, felügyeleti szervek első sorban kellene, hogy elősegítsék a fiatal emberek házasságát. Tisztességes, jó házból való leányok minden társadalmi osztályban vannak, ne volna más kikötés, mint a tiszta erkölcs és becsület, aztán kötelezni kellene a rendőr, csendőr, pénzügyőr fiatalságot a nősülésre, s természetesen megszüntetni azt a másik érthetetlen rendelkezést, amely a többi között az alorvosoknak is megtiltja a családalapítást. Sok, nagyon sok magyarra van szükség, s hol szülessenek gyermekek, ha nem a fiatal családokban, honnan frissülhessen fel a nemzet vére, ha nem az ifjúkorban kötött házasságok révén. — Adjanak a megélhetéshez szükséges javadalmat, aztán tegyék lehetővé, hogy minél előbb minél több magyar közalkalmazott nősülhessen. Ez a rendelkezés nem utolsó helyen a nemzetiségi területek fájdalmas népesedési adatait is javítaná...

arról, hogy

az illemtudás

a jelek szerint nem kimondottan belső tulajdonsága a román állam közéleti nagyságainak. Erre lehet távolról következtetni abból a levélből, melyet Lupu dr írt nagyszakállú Jorga tanárhoz, a román szenátus levitézlett elnökéhez. Jorga annak rendje és módja szerint felbontotta a levelet, aztán enyhe undorral elfintorithatta az orrát attól, amit abból a levélből olvasott, mert nyomban tollat ragadott és a következő ékes, sokat jelentő szavakkal küldte vissza Lupu doktornak a levelet: vissza a feladónak a küldő illemtudásának hiánya miatt. Hát persze, vannak bizonyos furcsa dolgok az életben, melyről itt, ott a román közéleti nagyságok is tudomást szereztek, s akkor aztán, ha nem inyük szerint levelet kapnak honfiúi nagy elfoglaltságukban, Jorga szerinti leveleket küldöznek vissza furcsa megjegyzésekkel nyugalmazott, sőt többször is miniszteri állást viselt közéleti nagyságoknak. Ezt sehol a világon nem lehetne ilyen bájos közvetlenséggel és neveletlenséggel elintézni, de a román közélet erre ajelek szerint pompás módokat nyujt. Mi mindenesetre kissé szokatlannak tartjuk a hangot és nem tudjuk elképzelni európai viszonylatban egyetlen nyu-

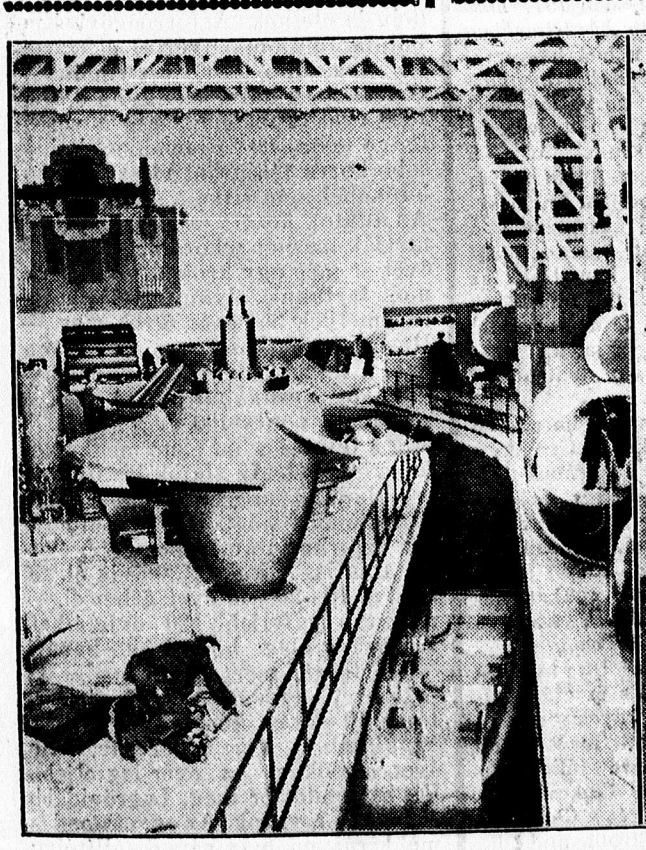

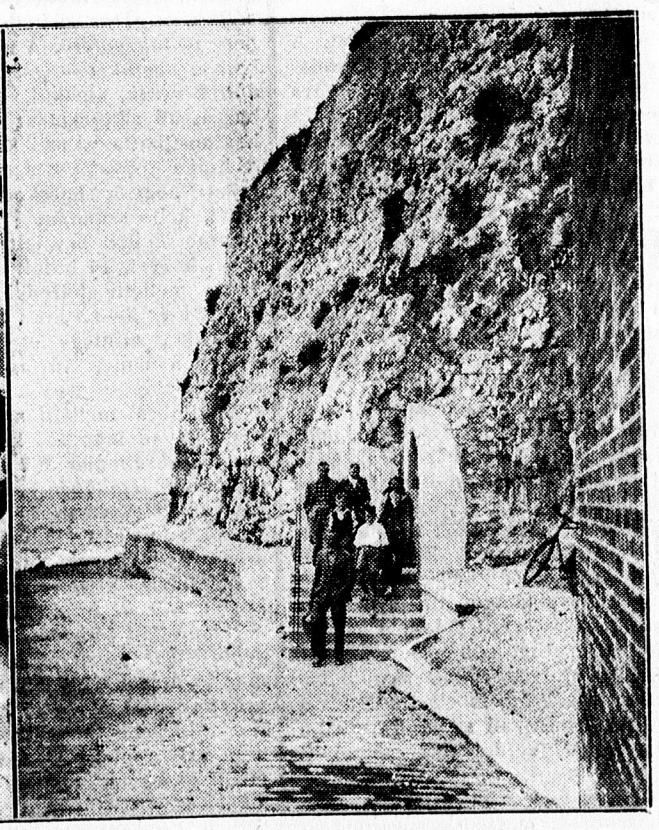

A zürichi világkiállítás területét ilyen kanálisokkal építették be és így kis hajókon kényelmesen meg lehet tekinteni az egész kiállítást.
London földalatti kórházat épit légvédelmi célokra. A kórház 50 méterre van a föld alatt és a legmodernebbül 200 ággyal van felszerelve.

gati állam életében sem azt a helyzetet, hogy egy Jorga szerű tanár az illemtudás mikéntjének hiánya miatt utasítja vissza nyiltan egy volt miniszternek a hozzá intézett levelét. És ebből semmi baj se származik, a lapok megírják, az emberek napirendre térnek fölötte és csendes mosolygással elkönyvelik a megtörtént durva sértést »annak rendje és módja szerint«. Így érthető, hogy az új szenátusi elnök, Argetojánu pedig Mániunak küldte vissza a levelét azzal az enyhe megjegyzéssel, hogy az, ami a gyulafehérvári pontok megteremtőjének a levelében van, haza árulás, de nem akarja kiszolgáltatni a levél iróját a bíróságnak. És még azt mondják, hogy kihalóban van a kedély: ime, ezek a tények annak ellenkezőjéről győztek meg bennünket...

arról, hogy

végre

olyan hírt is kaptunk a nagy világból, melynek semmi háborús vonatkozása nincs, mégis érdekesebb, mint akármilyen feszültségről beszámoló hadi tudósítás. A nevezetes hír elmondja, hogy egyik amerikai tudósnak nagy és hosszú fáradság után sikerült megállapítani, hogy a csigának, egyszerűbben a derék és felette ártalmatlannak vélt csiga-bigának kereken 14.175 foga van abban a szájnak alig mondható nyilásban, mellyel azonban véghetetlen pusztítást tud véghez vinni a kertekben. Persze, 14.175 fog, ez egészen más színben tünteti fel a szarvait kényelmesen öltögető, útját csigalassúsággal mászó csigabigát előttünk. Hiszen ezzel a megállapítással egyik különleges teremtménnyé lépett elő a hivatlan kertész és érdemes fölötte töprengeni már azért is, mert enynyi fog hallatára okvetlen arra kell gondolnunk, hogy vajjon mit csinál ez a jámbor és lusta állat akkor, ha csak egyetlen százalékban fájdalmak lepik meg a fogazását, mert 141 és egy töredék számot tesz ki az egyszázalékos fogfájás is, viszont, ha vannak, vagy volnának fogászattal foglalkozó csigák is, ott már ez a szomorú arányszám örvendetes tényként kezelhető volna éppen a tekintélyes fogsorokra. No lám, végre valami olyan hír is akad, mely megnyugtat bennünket s nem kell mindig és mindenben háborús riadalmakra gondolni, jó egyszer-másszor megszámolni a csiga rágószerveit is... Ez megnyugtatóbb számot ad, mint arról hallani, hogy a nyugati hatalmak évenként 1400 millió angol fontot költenek hadifelszerelésre. Hirtelen nem merem kiszámítani, hogy egy balkáni állam valutájában milyen összeget tesz ki ez az 1400 millió font, mert talán el se hinnék a velem együtt számtanban gyengén szereplők, hogy olyan csillagászati szám is van a földön...

arról, hogy

lázítás

lehet az is, ha két ember beszélget egymással és a kettő közül az egyik folyton csak azzal dicsekszik, hogy mi lenne vele, ha teszem azt, egy derűs napon szép hazánk más állam kebelében ébredne fel, mert akkor ő, az egyik beszélgető, ugyan már nem lehetne állami alkalmazott, de éppen pár perccel ezelőtt hallotta, hogy havonta kerek háromszáz pengő nyugdíjat kapna és nem kellene dolgoznia. Mire a másik beszélgető csendesen megjegyezte, hogy az, aki így mer beszélni, se nem ember, se nem magyar, de még arra sem méltó, hogy egy levegőt szívjon vele, akinek eddig a magyar állam semmit se adhatott, mert az ilyen alakok, ezek a félre kacsingatók és mindig titkon lázongók eleszik előle és sok jó magyar ember elől a kenyeret. Mire fel az, akinek olyan pontosan megígérték, hogy háromszáz pengő nyugdíjat fog kapni és nem százötven pengőt, mint amennyi fizetése van most a négy elemi iskolai végzettsége után az állam kasszájából, megsértődött és felhúzta az orrát, mondván, hogy persze, az uraknak ez nem tetszik, viszont vigasztaló, hogy az urakra akkor már úgy se lesz szükség, mert helyükre azok kerülnek, akik a mi sorsunkat ma is szívükön viselik, látszik ez abból is, hogy íme, háromszáz pengős nyugdíjat ajánlottak fel neki és a többi »szegény« embereknek, csak hát kitartás és lesz minden úgy, mint a mesében. Erre annyira elfogta az undor azt, akinek az a másik minden szemrebbenés nélkül mondta ezeket a szemenszedett hülyeségeket, mondom, úgy elfogta emezt az undor, hogy csak ennyit tudott mondani: az árulóknak, nemzetgyalázóknak még az ellenség is botot s nem háromszáz pengős nyugdíjat szokott adni, mert nincs fertelmesebb bűn a földön, mint a nemzetárulás és aki ebben a bűnben él, annak az Isten se legyen irgalmas. Erre a háromszáz pengő nyugdíját remélő, de ma még csupán százötven pengőből »tengődő« gyászmagyar köszönés nélkül tovasietett és nagy bölcsen elfelejtette megmondani a nevét, beosztását, holott az a másik szívesen és boldogan ide írta volna ezek közé a sorok közé, a nagy nyilvánosság számára közundorra és közmegvetésre a fenti módon beszélők méltó jutalmául...

arról, hogy

360.000 pengős

jövedelemről esett szó a magyar parlamentben és egy név is szerepelt ezzel a hihetetlen jövedelemmel kapcsolatosan. Keressen mindenki annyit ebben az országban, amennyit a tisztesség és munka határain belül lehet keresni, de csak akkor, amikor megszűnnek azok a képtelen és lehetetlen állapotok, hogy vannak itt emberek, akik kétszeres doktori diplomával, tanári oklevéllel évek óta havi ötven-hatvan pengőt kapnak napi nyolc, tíz órai munka után. Ki meri azt mondani, hogy valaki mint ilyen, vagy olyan vezérigazgató meg tud dolgozni azért a 160.000 pengőért. Hol, mikor tud annyit használni a köznek, melynek ellenértéke 300.000 pengő, mikor a napnak csak 24 órája van. Szabad és lehet ebben a szegény országban addig ennyit keresni egy embernek, míg éhezők is vannak...

jegyzi: sz. r. i.

A harcikocsi fejlődése és alkalmazása

Végső fokon csak támadás árán juthatunk kedvező katonai döntéshez. Ezt minden háborút viselt fél tudja. Mégis ezt a sok veszteséggel járó harcformát, különösen a haború elején, rendszerint csak a túlsúlyban lévő fél alakalmazza. A gyengébb a védelem erősebb harcformájához fordul, hogy tüzének hatalmas elhárító erejét a terep szabadon választott előnyeit a maga számára gyümölcsöztethesse. Ezzel azt akarja elérni, hogy a támadónak nálánál aránylag nagyobb veszteséget okozva, a számbeli alárendeltségből mielőbb kiemelkedhessék. Erre azért van szükség, mert a végső döntéshez kívánatos túlsúlyhoz másképen nem juthat.

A világháború folyamán a védelem erejében még jobban megerősödött. A tüzfegyverek nagy arányú szaporodása a támadónak még nagyobb véres veszteséget okozott. A támadás tehát nemcsak, hogy alaposabb előkészítést igényelt, hanem még lassabban is tudott tért nyerni. E lassú előrejutás miatt a támadás már nem hathatott meglepetésszerűen. Az előkészítő tűzérségi tűz annak tervezett helyét is sokszor elárulta. Igy a védőnek módjában állott a veszélyeztetett helyekre idejében tartalékokat összpontosítani. A kezdő harcászati sikerek tehát döntő jelentőségüekké nem válhattak.

A támadásról azonban mégsem mondtak le. *Szükségessé vált tehát, hogy a támogató tűzgépeket a terepen jól mozgatható, ezért motor hajtotta páncél oltalma alatt gyorsant juttathassák előre.* Ezáltal azok a meglepetésszerű és nehezebben kivédhető támadás térnyerését meggyorsíthatták anélkül, hogy a támadó túlsúlya a védelem áldozatául esett volna. A harcászatilag is előnyösebb támadás így még hadászati sikerekkel inkább kecsegtet. A túlsúlyt is megtarthatták s a támadások harcászati sikere is inkább volt hadászati eredményét kimélyíthető.

Ez a törekvés vezetett a terepen harcoló harckocsi megszerkesztésének és alkalmazásának ötletéhez.

A világháború megmerevedett arcvonalait újra mozgásba csak ezzel tudták hozni.

Az angol nehéz harckocsi (M. IV.) 1916-ban 28 tonnás volt. A hímharckocsik két 58 mm-es rövidcsövü ágyúval és 4 géppuskával bírtak. A nőstény harckocsik, ebben az időben 6 gép puskát rejtettek magukban. A legnagyobb terepsebesség óránként 6 km-re volt fokozható. A harckocsi páncélja az acélmagvas lövedékek ellen jól védett. A igen erősen vértezett, de érzékeny motorú angol nehéz harckocsik túl lassuaknak bizonyultak és egyszeri üzemanyag töltéssel csak 24 km-re juthattak el.

A hozzájuk fűzött remények azonban *sem az 1916 szeptemberében vívolt Somme menti, az 1917 kora tavasszán lefolyt nivellei, sem 1917 husvétkor az Arras melletti küzdelmekben nem váltak valóra.* A német hadosztályok *a maguk emberségükből megküzdöttek vélük*, anélkül, hogy az elért harcászati sikereket az entente vezetés hasznosíthatta volna. Ennek oka a technika fogyatékosságon kívül abban rejlett, hogy a harckocsikat nem vetették kellő számban a küzdelembe. A Somme mellett bevetett harckocsikból végül is csak 14 indult támadásra, az Arras melletti harcokban mindössze csak 34 és 3—12 km-i térnyerés után, ezeknek is mintegy 50 százaléka odaveszett a német tüzérség telitalálatai miatt.

A Cambrai melletti nagy harcikocsi csata ugyan már 20 km-es térnyeréssel járt, *de itt már 362 harckocsi indult, több lépcsőben egymás mögött, támadásra.* A veszteség már csak 30 százalék volt. A támadás harcászati eredménye viszont, az előbbi alkalmazásokhoz viszonyítva, sokkal nagyobb. *Már itt beigazolódott, hogy a harcikocsikat támadáshoz nagy tömegekben kell alkalmazni.* De rájöttek arra is, hogy a túl nehéz és ezért lassan tértnyerő páncélszörnyetegek helyett fürgébb technikai megoldások után kell látniok. Az 1818 júliusában vívott Soissons mellett tankcsatában alkalmazott Schneider és Chamond francia típusok már nagyobb működési súgárral bírtak, de a terepen igen kis sebességgel mozogtak. A világháború talán leginkább sikerült harcikocsoja a Renault kocsi volt. *Vele mindjobban előtérbe lépett a páncélozás és a túlméretezett felfegyverzés* rovására megvalósított nagy terepsebességü könnyü harcikocsik alkalmazása. Az ellenséges elhárító tüzzel szemben ezek oltalmat inkább sebességükben és mozgékonyságukban találtak.

A világháború után is nagy terepsebességgel bíró, könnyebben felfegyverzett és kis célt mutató harckocsik kerültek bevezetésre.

A harckocsik fejlődésével természetesen lépést tartott a harcikocsi elhárítás is. Ez a versengés a gyalogság szervezetébe állította **nehéz géppuskákat és a páncéltörő ágyúkat.**

A kölcsönhatás egyre tart. *A harckocsi építő technika mindig nehezebb feladatok megoldása alá kerül.* A korszerű és az ellenség szívós ellenállását legázoló harckocsiknak már szabatosan hordó lövegekkel is kell bírniok, hogy az ellenök fellépő elhárító fegyverekkel, vagy az ellenséges harckocsikkal a karcot sikeresen felvehessék, de a felderítés és üldözés nagy fürgeséget követelő feladatai könnyebb és kisebb harckocsik tömeggyártását is szükségessé teszik.

A korszerű harckocsi építés és elhárítás versengése még nem zárult le. Az átmeneti diadalomhoz az a versengő fog jutni, amelyik tömegeinek viszonylagos túlsúlyát a technikai sajátságnak megfelelő helyes alkalmazási módszerrel veti a küzdelembe.

1 napig él a Tiszavirág, 4000 évig a mamutfenyő

A középkorban az átlagos ember születésekor mintegy 30 esztendős élettartamra számíthatott. A 20. század embere a javult egészségügyi viszonyok és az orvostudomány haladása jóvoltából, minden nehézség nélkül elérheti az 50—60 esztendős átlagos életkort. — Itt-ott 100 esztendős, vagy még idősebb Matuzsálemek is bukkannak ugyan fel, de ez ritkaság. De az ember mégsem élhet olyan hosszú ideig, hogy a földi léte ne tűnjék röpke pillanatnak a fák élettartamához képest. A fák a jelenleg ismert leghosszabb élettartamú szerves lények. A kaliforniai Nemzeti Parkban levő hatalmas mamutfenyők 4000 sőt 4500 esztendeig is élélnek. A forróégövi baobab-fa (majomkenyérfa) élettartama legalább 3000 esztendőt. — A tiszafa, a hárs, a tölgy, a cédrus 1000 évet érhet meg, míg a vörösfenyő néha 500 esztendőnél is idősebb korra tekinthet vissza. A szőlőtőkénél nem ritka a százéves kor. Az állatok között a krokodilusok tartják az élet-rekordot. Átlag 200 évet ér meg egy krokodilus, de számon tartanak olyan példányokat is, amelyek 350 évet értek meg. — Hasonló életkora van az elefántnak, a teknősbékának, a papagálynak, sőt a csukának is. A sas, a sólyom, a ponty 100 évig is elél, míg a teve és a lúd élete meghaladja az 50 évet. Az álatok királya, az oroszlán, ha nagyon megöregszik, 50 esztendős lehet. Körülbelül enynyi az orangután leghosszabb élettartama is. A kakuk 30 évig él, a medve 10—20—40 évet érhet el. — A kutya legfeljebb 20 évig élhet. Aránylag elég hosszú a kanári élettartama, mert a kis madár 12—15 évet ér meg. A tyúk élettartama 10—20 év között váltakozik. A galamb, a nyúl, a kecske 7—10 évet, a mókus, az egér legfeljebb hat esztendőt ér meg. Legrövidebb életűek a rovarok. Az egyesztendős méhkirálynő már vén, de állítólag öt évig is elél. A pillangó csak két hónapig örülhet az életnek. — A tiszavirág pedig ma születik, holnap már halott.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

A nyári teendők

sora elkezdődött, Asszonyom, de csak annak, akinek van miből ezt a teendőt végrehajtani a saját háztartásában. Minden anyagiakon múlik — írja keserű hangú levelében —, mi azonban sietünk megjegyezni, hogy: az anyagi javak nem mindig, sőt sok esetben egyáltalában nem adnak teljes boldogságot. Akárhányszor nem adnak.

Könnyű ezt mondani, de nehéz elhinni — gondolja Asszonyom —, holott az igazság mégis csak az, hogy azért, mert valakinek van mit apritani a tejbe, még nem biztos, hogy valóban elégedett ember is.

Hihetőbb és a tapasztalat szerint bizonyítható, hogy első sorban az igénytelen emberek között van emberi szempontból boldognak mondható ember.

Lemondás és egyszerűség a boldogság titka...

Igaz, de azért élni is kell, tehát mit kell tenni, hogy elviselhetőbbé tegyük az életet — kérdezhetné méltán, Asszonyom. — Mindenek előtt azt kell tenni, amit azt anyagi körülményeink megengednek. Ne nyujtózzunk azonban tovább a takarónál. Jól tudjuk, hogy a mai élet megpróbáltatóbb, nehezebb, több gondot okoz és nehezebb ellátni egy, egy háztartást, mi azonban mégis azt valljuk, hogy erő, egészség legyen elsősorban, aztán a többi jön magától. És ha nem volna az embernek nap, nap után gondja, talán nem is tudna már beilleszkedni a mostani életbe. A dolgozó, munkás embernek, családnak kell a gond, hogy jobban érezze emberi hivatásának nagy feladatát: a teremtő munka jó ellátását.

A nyár tehát újabb gondot ad, több megpróbáltatást hozhat, de emberibb odaadással álljunk elébe és észre se vesszük, Asszonyom, hogy el fog repülni ezer és száz tennivaló között ez a nyár is és mire jönnek a csudar őszi szelek, mégis lesz itt is, ott is ez is, az is a kamarákban, mert az Isten gondja és szeretete első sorban nem a gondtalan családokról gondoskodik első sorban...

Hasznos tudnivalók

LÁTHATATLAN KESZTYŰK

Az amerikaiak egy külsőleg a coldkrémhez hasonló anyagot találtak fel, mely a kézre kenve eltűnik, s rajta vékony, láthatatlan hártyát alkot. Ez a hártya mindenféle szenny, festék, zsiradék behatolását a pórusokba és a bőrhöz való tapadását megakadályozza. Nem kellemetlen, használatkor száraznak érezzük, a kezet nem teszi merevvé és zsíros tapintatúvá. Amerikában már kapható — Pro Tek néven, de nagyon drága.

A FOGAK ROMLÁSA

Az idevágó vizsgálatok szerint a szuvasodáson csak a táplálkozás útján lehetne javítani. A fogak konzerválása nézőpontjából legelőnyösebbnek bizonyul a D-vitaminokban és ásványi sókban gazdag táplálkozás, ellenben a kenyér és minden gabonanemű károsan hat a fogra. Utóbbiakban erősen mészelvonó hatásuk van s ez árt a fognak. Jó rágás, bő nyálelválasztás, nedvdús gyümölcsök és nyers főzelékek előnyösen hatnak. Éppen ezért fontos volna, hogy étkezéseinket ne tésztával, kenyérrel, sajttal fejezzük be, hanem gyümölccsel.

GYÍKBŐR MEGÓVÁSA

Gyíkbőr, kaméleonbőr megsötétedését nem lehet megakadályozni, mert ez a napfény behatása alatt történik. De lassíthatjuk a folyamatot, ha a bőrtárgyakat használat után fekete ruhába, vagy papirosba csomagoljuk és sötét helyre tesszük. A bőr bekenésére, puhán tartására fehér cipőkrémet használhatunk, amelyet azonban csak lehelletvékonyan szabad felkenni és puha flanellel alaposan eldolgozni.

HAJHULLÁS

Hajhullás ellen kipróbált szer a kátrányszappannal való hajmosás. Meleg vízben oldjuk fel a szükséges mennyiséget, keverjük habosra, s fejbőrt dörzsöljük be vele erősen. Azután langyos vízzel öblítsük le, szárítsuk meg és a fejbőrt vazelinnal dörzsöljük át. Ezt az eljárást háromszor naponkint megismételjük. A drogériában vehetünk folyékony kátrányszappant is, de jobb, ha darabban vesszük, mert tovább tart. Hajhullás ellen jó az alkálikus szappanszesszel való hajmosás is. 4—5 evőkanállai teszünk belőle ugyanannyi meleg vízbe. Mosás után a hajat jól leöblítjük. Ezt az eljárást néhány héten keresztül alkalmazzuk.

A magyar holnap

Ködös, sötét és fájdalmas a holnap,
A napok futnak, siklanak vakon
És vaktában a semmibe rohannak...

Nem hiszünk és nem ámulunk mi semmin,
Amit két kézzel megfoghatunk néha,
Arra rámondjuk erős akarattal: enyim...

Jönnek a fekete ködök, fojtó lázak
És meglapultan fájnak, nyüszörögnek
A kisemmizett, elárvult magyar házak...

Kéményekben mögül halál-madár rikolt,
S nem fogja fel vádló hangját senki,
Mert pusztában elhaló szó itt a sikoly...

Tunya és tehetetlen fajtám méláz,
A torkát pedig tépi a sirás, marja a könny
És lelkét emészti a vaksötét láz...

Lépne, de visszarántja térdét, lábát
Ezer hinár és ezer hurok, s nincs ereje,
Nincs szava, mely zúgná: hágd át

Az akadályt, a hurkot és fekete hinárt,
Ragadd meg a percet, melyet a történelem
Tetteid útjára ma, e perceben kínált!...

Fojtsd meg a ködöt a magyar holnap elől,
Tépd le a fátyolt és teremtsd magad
A jövőt, melyet magyar küldetésed megjelöl...

SZALACSY RÁCZ IMRE.

Heti étlap

Hétfő. Ebéd: Paradicsomleves, lábasrostélyos, gyümölcs. — Vacsora: Hideg kakaó, vajaskenyér, sajt.

Kedd. Ebéd: Zellerkrémleves, rizibiri borjúcombbal, gyümölcsrizs. Vacsora: Hideg borjúhús, körözött liptói.

Szerda. Ebéd: Barnaleves, rántott borjúmáj, tökfőzelék, eperkrém. — Vacsora: Sonka tojással, fejessaláta, sajt.

Csütörtök. Ebéd: Zöldborsóleves, rizseshús és darafelfújt. — Vacsora: Spárga vajjal, gyümölcs.

Péntek. Ebéd: Tejleves, tojásosgaluska, fejessalátával, gyümölcs. Vacsora: Töltött tojás, gyümölcs.

Szombat. Ebéd: Húsleves, főtt marhahús sóskamártással, pirított dara, mákosmetélt. — Vacsora: Lecsó kolbásszal, gyümölcs.

Vasárnap. Ebéd: Raguleves, rántottesirke uborkasalátával, Sachter-torta. — Vacsora: Hideg felvágott, gyümölcs, torta.

Receptek

Francia bableves. A pár órára beáztatott fehér babot sós vízben megfőzzük. Ha megpuhul, szitára tesszük, vizét lecsurgatjuk és félre tesszük. A babot átpaszírozzuk, aztán felereszjtjük a félretett lével. Félkiló megmosott, apróra vágott sóskát kevés zsíron megpárolunk, belekeverjük a bablevesbe és együtt főzzük 12—15 percig. Pirított kenyérkockákkal tálaljuk.

Zableves. Hat személyre számítva 30 deka füstölt húst másfél liter vízben egy óráig főzünk, azután kivesszük a füstölt húst és a lével 6 evőkanál Quaker-oastot (kapható minden nagyobb fűszeresnél) főzzük egy félóráig. Az egészet szitán átszűrjük és a sűrű részt áttörjük. A levesestálba 6 tojás sárgáját 6 kanál tejfellel elkeverünk, folytonos keverés közben ráöntjük a levest és borsótésztával tálaljuk.

Virágos kelleves. Veszünk ökölnyi keményt, fehér v. rózsáslila virágos kelt, széttörjük gerezdekre, megmossuk, a torzsát a levesfazékba dobjuk, kalarábé helyett. Fazékba tesszük a virágot, rászürünk négy deci az aznapi húslevesből, megsózzuk, lágyra főzzük és feleresztjük ötnegyed literre. Levesestálban eltörünk három deka vajat gyenge evőkanálnyi lisztben, ráöntjük a levest, elkeverjük és felforraljuk.

Rántott ementáli. Friss ementálit vékony szeletekre vágunk, tojásos lisztben meghempergetjük, utána morzsával beszórjuk és forró zsírban kisütjük. Savanyúsággal tálaljuk.

Velőkolbászkák. A velőt forró zsírba tettük, a bőrt lehúzzuk róla, finomra keverjük, miközben sót, zöldpetrezselymet, kevés törött borsot és annyi zsemlyemorzsát adunk hozzá, hogy jól összeálljon. Ekkor ostyából olyan darabokat vágunk, hogy a vagdalékot rátéve és összegöngyölítve csinos bolbászkákat kapjunk. Ezeket aztán tojásban és zsemlemozsában megmártjuk és forró zsírban rózsaszínűre sütjük. Parajjal vagy más főzelékkel tálaljuk.

FEKÜDJÜNK LE KORÁN!

Kirérletileg megállapított tény, hogy az éjfél előtti alvás a legüdítőbb és legjobban pihentet. Bulgária legtöbb vidékén már este hat órakor bezárják a kapukat és nyugodni térnek. De már hajnali két órakor felkelnek és munkához látnak, rendbehozzák a házuk táját. Öt-hat óra táján kissé megpihennek, aztán folytatják a napi munkát. Annak ellenére, hogy keményen dolgoznak, a bolgárok érik el a legmagasabb életkort, amit a táplálkozáson kívül annak tulajdonítanak, hogy naplementekor lepihennek.

ILLATOS PÁRNAPOR

Illatos port csak olyan növényekből célszerű készíteni, amelyeknek nemcsak a virága, hanem minden része illatos. (Zsálya, fodormenta, levendula, rózsa, pacsuli, csitrom- és naranceslevél.) — A növényeket száraz, meleg, árnyékos helyen jól megszárítjuk, aztán finom porrá törjük. A port vattarétegek közé helyezzük és betakarva selyempapírral, a már elkészített selyempárnába rejtjük. A párnákat ruha- vagy fehérnemű szekrénybe dugjuk, hogy eltüntessék az ilyen helyen nem ritka dohosságot.

Pásztorleány lettem

Május végén kinn a tanyán
Pásztorleány lettem,
Kint őrzöm a nyájamat a vadvirágos réten.
Örülök én minden reggel hajnalhasadással
S felvidítom a szívemet pacsirta dalával
És amikor az est eljő, behajtom nyájamat
Sok, sok tücsök minden este nekem muzsikálgat.

Tóth Erzsébet Sára.

AZ EVEZÉS minden izmát megmozgatja, étvágyát fokozza

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Olvasnivalót

kérsz tőlem a szünidőre, mert nem tudsz dönteni, hogy mit is olvass most, amikor erre bőségesen volna időd. Mindenek előtt olvass jó magyar könyveket. Sőt ne is olvass mást ezen a nyáron, szenteld rá minden szabadidődet, hogy megismerhesd a mai magyar irodalmat, mely elhiheted, egy cseppet se áll mögötte egyetlen nép irodalmának se...

Minden nemzet büszke az irodalmára.

Minden nemzet öntudattal hirdeti, hogy kincsei vannak a betűkben, hát miért ne tudnánk mi is ugyanazt megtenni, mikor nekünk sok népnél még előnyösebb is a helyzetünk, hiszen valóban kincseink vannak a magyar könyvekben.

Hogy mit jelent a magyar könyv az életünkben, arra se nehéz válaszolni: mindent, ami a lelkeket gyönyörködteti.

És ne feledd, hogy igazi magyar könyv az, amelynek minden sora tiszta, becsületes magyar életnek megnyilatkozása kisugárzása.

Mert lehet magyarul is írni anélkül, hogy volna valami köze az efféle írásnak a magyar irodalomhoz. A magyar szó egymás mellett még nem magyar irodalom, de azzá lesz, ha mögötte érzed a lélek sugárzó erejét és boldogító jelenlétét.

Hidd el, hogy megérzed az igazi magyar könyv lelkét.

Arra nem lehet megtanítani az embereket, hogyan érezzék meg a könyvből a magyar lelket, de erre nem is kell tanítani senkit a világon, mert akinek érző lelke van, az nyomban, az első sorok után megérzi, hogy számára való-e az a könyv, vagy nem.

Olvasásod közben lebegjen lelki szemeid előtt mindig az egyetemes nemzeti szempont: használ-e ez a könyv, melyet éppen olvasol az egyetemes magyarságnak, vagy ártalmára van. Ha használ, akkor a te könyved is, ha ellene van, nem a te könyved...

Ruszinszkó magyar lett

Az 1939-ben vagyunk. Az előző év novemberében nagy napok játszódtak le a magyar történelemben. Visszakerült a Felvidék magyarlakta területe. Ujjongott a magyarság. De még voltak szenvedők, kik nem kerültek vissza. Ezek voltak a ruszinok. Nem volt mit enniök s a csehek mindent elszedtek tőlük. Szenvedésüket tetőzte a hideg tél. Reménykedtek. De nem hiába, 1939. márciusában Csehszlovákia összeomlott Szlovákia önálló lett a németek pedig elfoglalták Csehországot. De most már magyar részről tettre került a sor. Nem engedhették, hogy az otthlévő Szics gárdisták sanyargassák az őslakosságot. Vitéz nagybányai Horthy Miklós a legfőbb hadúr katonái átlépték a trianoni határt s megkezdték Ruszinszkó elfoglalását. Honvédeink nagy harcokat vívtak a Szicsgárdistákkal. De a parancsnak eleget tettek. Míg az Alföldön a tavasz pompázott, a hegyeken hóviharokkal küzdöttek. De kitüzték a magyar lobogót a régi határra. Az országból megindultak a szeretett csomagok, az éhező falvak lakosainak. Hogy a honvédeket hogyan fogadták azt leírni, elgondolni nem lehetett. Azt csak látni kellett. Az apró ruszin faházak közt ismét felcsendült a szent magyar ének hangja:

Isten áldd meg a magyart,
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyujts feléje védőkart,
Ha küzd ellenséggel.
Balsors akit régen tép
Hozz reá vígesztendőt,
Megbűnhődte már e nép
A multat s jövendőt.

Kerekes Zoltán I. Á gimn.

Balambér Barnabás Nebuló levele a vakációról

Vége van az iskolának és elmult a tanulásnak nehéz esztendeje. Talán még soha sem volt olyan izgatott a IV. osztály, mint most. Utolsó óránk latin volt és mi balsejtelmekkel eltelve vártuk az évvégi bizonyítvány kiadásának egyre jobban közeledő percét. Idegesek voltunk. Pár fiú szomorúan lógatta a fejét és már előre elgondolta a bizonyítvány szülői láttamozásának gyászos és komor pillanatát. A fiúk izegtek-mozogtak, sápadtak és pirultak, mindegyik vérmérséklete szerint viselkedett. Szomszédom idegességében a hajamat gyomlálta kifelé. Avval szórakozott, hogy hajszálaimat húzogatta ki csendesen. De én most ezekben az izgalmas percekben nem is vettem észre, de nem is törődtem volna vele, hogy óra végéig esetleg kihúzzák dús hajzatom, vagy kopasz leszek. Öntudatlanul harangoztam lábammal és mindig belerúgtam pontosan az előttem ülő fiú bokájába, aki minden rúgás után lehajolt és simogatni kezdte lábát, miközben engem fenyegető szavakkal illetett, de mikor látta, hogy nem figyelek rá, mérgesen abbahagyta. Sötét gondolatokkal voltam eltelve és aggodalmasan tekintettem az elkövetkező percek elé. Nem, nem voltam nyugodt, sőt nyugtalan voltam. Nem az nyugtalanított, hogy megbukok, ezt már biztosan tudtam. Csak azért aggódtam, hogy ezt még a papám nem tudja olyan biztosan. Csengettek, óra vége volt, de a fiúk még ittmaradtak, hogy átvegyék bizonyítványaikat. Osztályfőnök úr boldogan és megelégedetten nyujtotta át nekik és ők félve és voltak, akik boldogtalanul vették át azokat. Annyi biztos, hogy ha egy élelmes házaló óceska, használt, de jókarban lévő évvégi négyesektől megtömött bizonyítványokat akart volna venni, akkor olcsó áron, de még ingyen is kapott volna sokat. Nem akarom leírni a bizonyítványok átadásának szomorú perceit, mert nem akarom, hogy egy pár gyenge szívű olvasó még sírásra fakadjon. Gondoljon vissza a tisztelt olvasóközönség azokra az időkre, amikor még ők kapták ki a bizonyítványokat és vele együtt az apai pofonokat. Bizonyára lesznek sokan, akik visszaidézve a régmult emlékeket, el fognak szomorodni vagy a meghatottságtól, vagy a régen elszenvedett szülői pofonok súlyától.

II.

Minden szerénység nélkül megállapíthatom, hogy elbuktam latinból. Mikor ezt az érdekes és kedves tényt közölték velem és kihívtak a katedrához, hogy átvegyem indexemet, nagyon csodálkoztam. Mikor csodálkozásomból felébredtem, lehet, hogy véletlenül, de lehet, hogy készakarva el kezdtem sietni helyem felé és az indexemet véletlenül ott felejtettem a katedrán. Sajnos, tanáromnak nagyon jó emlékezőtehetsége van és mindjárt kedvesen figyelmeztetett engem káros feledékenységemre, hogy a bizonyítványomat otthagytam. Én nagyon szerényen viselkedtem, szabadkoztam és udvariasan mondtam tanár úrnak: Ó, tanár úr kérem, nem baj, hogy a katedrán maradt az indexem és egyáltalán nem haragszom érte. Ha már ott van, hát hadd maradjon ott. Úgyse lopja el itt senki, biztos helyen van és ha majd egy nap nem lesz semmi dolgom, akkor bejövök érte és esetleg hazaviszem. Tanár úrnak idejébe került, amíg ide tudta ádni. Csodálkozásomnak az volt az oka, hogy még bizonyítványkiosztás előtt féltem, hogy megbukok és ezért osztályunk diplomatájához fordultam, akit Naptárnak, vagy latinul Calának hívunk, hogy adjon tanácsot. Cala rövid gondolkozás után titokzatos képpel elővett zsebéből egy kis négyszögletes csomagot, amelyet, mint varázsszert mutatott be. A kis csomagnak nagy ára volt. Cala 50 fillért kért érte. A varázsszeren fekete, elhasznált cipőzsinór lógott és Cala nagy varázserőt tulajdonított neki. Azt mondta, hogy tegyem a nyakamra. Mikor a nyakamba tettem, mondjam el ötször a Himnuszt és tízszer a „Kukorica közt születtem« című népdalt és a hatás biztos. De nem tudom azt a népdalt, mondtam szomorúan. Nem baj, nyugtalott meg jószívüen, akkor mondd el a „Fel, fel, vitézek a csatára«, az eredmény ugyanaz lesz. Nem fogok megbukni semmiből? Nézz ide, kérlek, ez a jövő titka. Az ilyen kérdésre nem lehet biztosan felelni, ezt a sors dönti el. (Cala nagyon óvatos, úgylátszik, hogy már szomorú tapasztalatai lehetnek a varázsszer eladó szakmában.) Biztos ebben a dologban csak az, hogy a pénz már nálam van és nem adom vissza. Reméljük a legjobbakat, hogy legalább is csak kevésből fogsz elbukni. A kedves olvasó, miután ezeket a sorokat elolvasta rólam, azt hiszi rólam, hogy én egy nagyon buta fiú vagyok, aki még a XX. században is hisz a varázsszerekben és ócska cipőzsinórokban. Uraim és hölgyeim, nagy tévedés! Én csak azért hagytam, hogy engemet Cala becsapjon, hogy így én őt meg tudjam verni. Ugyanis már régebbről maradt fel nekünk egy lovagias ügyünk, amelynek befejezéséhez most vizsga után láttam az időt és az alkalmat. De nem akartam, hogy sírjon azért, mert ok nélkül megverem és így okot kerestem hozzá, hogy örüljön a megverésének. Miután Calát megvertem és a varázsszert a cipőzsinórral együtt a fejéhez vágtam, szomorúan indultam hazafelé, hogy jó szüleimmel közöljem e rossz eredményt. »Kezit csókolom« köszöntem feltünő szerény és csendes hangom szüleimnek, akik már vártak rám. Mamám állt baloldalt, papám állt jobboldalt és egyszerre kérdezték: Sikerült? Sikerült, szóltam. Átmentél? Átmentem. Drága gyermekem, borulj a vállamra! Hiába, tudtam én mindig, hogy az én fiam mégse olyan nagy esirkefogó, mint amilyennek látszik. Úgy nézz a gyermekedre, Samukám, hogy már nagy fiú, V. gimnázista. No-no, anyukám, sosem lehet az ilyet biztosan tudni. Nem is olyan biztos, elvégre mindenkit érhet baleset. Hogy-hogy nem is olyan biztos? Hát azt mondtad, hogy átmentél! Igen, átmentem a Piac uccán, amikor jöttem a bizonyítvánnyal hazafelé. Hát azt mondtad, hogy sikerült! Igen, sikerült megbuknom latinból, de nem baj, majd kijavítom. Hogy javítod ki? Most is kijavíthatnám, de nem akarom. Majd ráérek két hónap mulva a javítóvizsgán. Nem akarom elmondani a becsületsértéseket, amiket kaptam, mert ezek még szüleimre rossz fényt vetnének. Elég az hozzá, hogy szomorú élményeket és tapasztalatokat szereztem, amelyeket egy megbukott diák mélabús kesergése, vagy az apai kegyetlen szigor és a nádpálca használása és gyermekeken való elkoptatása címen öt felvonásos rémdrámába fogok megírni a vakáció alatt. Egyébként kellemes vakációt kívánok az érett és az éretlen virágzó ifjaknak és diákoknak.

Sándor pályadíjat nyert

— Ifjúsági elbeszélés. —

A tikkasztóan meleg nyár forró aranysugárral öntözte New-Yorkot. A felhőkarcolók között megszorult a levegő és ájult hőség szorongatta a várost, melynek utcáin szeszélyes kígyóalakokban törődött, vonaglott az embertömeg a munka láthatatlan súlya alatt. Cikázott az óriási forgalom, autók suhantak, emberek siettek, folyt a mindennapos birkózás az élettel.

A 345 Fourth Avenue egyik hatalmas termében ezalatt húsz fiatalember szorongott, nők, férfiak vegyesen. Arcukon fojtott izgalom játszott, amint várták, hogy kihirdessék az eredményt.

Arról a versenyről volt szó, melyet az amerikai magyarság három nagy egyesülete, az Amerikai Reformátusok Egyesülete, a Verhovay Egyesület és a Magyar Katolikusok Egyesülete együttesen rendezett a kivándorolt magyarok második és harmadik generációja számára s melynek díja öthónapos utazás volt a régi, de lelkük mélyén, ahol megbujnak a fojtott vágyakozások, ki nem mondott gondolatok, örök egyetlennek maradt hazában: Magyarországon.

Négy héttel ezelőtt folyt le a verseny, amelyre az USA minden részéből közel ezren jelentkeztek. A magyarság szerepét kellett kifejteniök az emberiség történetében és ez a hatalmas téma végigsimogatott szívükön... Mint édes anyakéz puha érintése nyomán a sokáig elfojtott zokogás ömlött ki szívükből a visszafojtott érzés, gondolat. Szavak törtek elő, büszke vallomások magyarságukról, amikről szinte maguk sem tudták addig a pillanatig, hogy bennük élnek. Lángoló mondatok zuhogtak a fehér papírra egy árva nemzet évezredes gyönyörű sorsáról, elhivatottságáról...

Huszan kerültek be döntőbe a sok száz jelentkező közül és ezen a napon került kihirdetésre, hogy ki lesz az a három szerencsés, aki a következő héten az »Amerika« nevű hajón elindulhat át az óceánon Magyarország felé. A pillanat ólomsúllyal nehezedett lelkükre és izző várakozás szikrázott a levegőben, amikor Telekes igazgató elővette a bírálóbizottság jegyzőkönyvét s olyan csendben, melybe csak az izgatott szívdobogások lüktettek bele, felolvasta a három győztes nevét:

— Vas Sándor, Nagy Sárika és Magyar Imre nyerték el a magyarországi utazásra jogosító három első díjat — mondotta Telekes igazgató. — Boldogan kell azonban beszámolnunk arról, hogy nagyon sok szép dolgozatot kaptunk. Ezekből a pályamunkákból kitünik, hogy a mi fiainkban és lányainkban elevenen él magyarságuk

önludata, átérzik azt a nagy felelősséget, mit jelent távol a mi hazánktól, a földkerekség egy másik zugában, magyarnak lenni... Büszke örömmel olvasok itt fel néhány sort a legjobbnak talált műből, Vass Sándor pályamunkájából, melyet nem olvashat el magyar ember megindultság nélkül és ami után nagyon jó és erős bizakodás fogott el, hogy azt a népet, amelyiknek fiai így gondolkoznak nemzetükről, hazájukról, nem kell félteni, az idegen élet hullámverésében is megmarad magyarnak...

— Isten kiválasztott nemzete a magyar, melynek ezeréves történelmén keresztül, mintha az emberi sors minden fájdalmas nagyszerűségét akarnák példázni felsőbb hatalmak. Ennek a nemzetnek vonásaiban találjuk meg legtisztábban a krisztusi arcot, melyen ot tükröződik az élet legmélyebb és legmagasztosabb értelme: az áldozat... Mert vajjon nem az áldozatot tükrözi vissza a krisztusi tanítás és az élet hulláma egyaránt. A természetben a kis egyedek feláldozzák magukat, hogy épitői legyenek a nagyobbaknak... Az emberi életben egyik nemzedék feláldozza magát, elnyövik, sírbaroskad, de munkája eredményeit, megvalósított akarásait átadja fiainak... Ezt az áldozatot, mely az embert felemeli az élet szennyes, vérhabos tájairól és közelebb viszi Istenhez, a mi fajtánk sorsában tükrözi vissza legtisztábban az élet... Küldetésünk volt... ott álltunk gátként egy évezreden át, ahol Kelet és Nyugat összeér. Szívünkben ott égtek a gyönyörű, léleksimogatóan színes keleti álmok, de agyunkba felszívódott a nyugati tudás, kultúra. Ott álltunk az idők tengerében, rajtunk paskolták ki magukat a történelmi viharok, a mi erőnkön törtek meg azok az elemek, melyek elsodorhatták volna a felszökkenő nyugatot. Áldozatot hoztunk Európáért, az emberiségért és áldozatok sorsa, ama genezáreti példája óta mindig ugyanaz. Az emberi esztelenség ellenünk is elkövette merényletét, a gátat szétszakitották és ma nincs aki ört álljon Kelet kapujában. De ki merné mondani, hogy a krisztusi áldozat hasztalan volt és ki merné mondani, hogy a magyarság küldetése hasztalannak bizonyult? Feltámad azért a mi igazságunk is és ez a nemzet, mely a legszebb tettekkel, legszebb álmokkal és a legtisztábban muzsikáló nyelvvel ajándékozta meg az emberiséget, visszakapja méltó helyét az emberiség történelmében.

— Ezt írta Vass Sándor — mondotta Telekes igazgató — és talán gyöngébb, dadogóbb szavakkal, de ezzel az érzéssel írták meg munkájukat a többiek is, akiknek nem adatott meg, hogy láthassák a földet, ahova sóvárog minden gondolat, ahova harminc év óta járok vissza álmaimban. Arra kérlek benneteket Vass Sándor, Nagy Sárika és Magyar Imre, hogy csókoljátok meg helyettünk is azt a földet, akik már talán ebben az életben nem láthatjuk azt viszont, de akik nem szűnünk meg szeretni hazánkat és visszavágyni annak földjére...

Telekes igazgató könnyes szemmel sietett le az emelvényről a bizottság tagjaival együtt. Nagy Sárika sírva ült helyén és csak annyit tudott dadogni:

— Megláthatom... Megláthatom...

Vass Sándor és Magyar Imre fénylő arccal a boldogságtól álltak a szerencsekívánatok özönében. Mert a többiek, ha sajgott is szívük, hogy ők nem mehettek, a magyar lélek szép tulajdonságával, pillanatok alatt osztozni tudtak három szerencsés társuk örömében...

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!

Én is nagyon szeretnék tagja lenni a Gyermekek Debreczen-jének. Itt küldök egy kis mesét, melynek címe: Az ibolya ébredése Kárpátalján. Ha jónak tetszik találni, tessék szíves lenni közölni a Gyermekek Debreczen-jében. Maradok tisztelettel

Váradi Gizella IV. o. t.

Kedves Imre bácsi!

Nagyon szeretnék belépni a Gyermekek Debrecen-jének táborába. Most itt küldök egy verset és egy mesét. A vens címe: Magyarország. A mese címe Az öreg koldus. Kérem Imre bácsit, hogy tessék kitenni a Gyermekek Debrecen-jébe. Maradok hű munkatársa Imre bácsinak

Váradi Irma V. el. o.

Üzenet: Mindkettőtöket örömmel fogadlak táborunkban.

Kedves Imre bácsi!

Most már, hogy levizsgáztunk, foglalkozhatok vers és mese írással. Most is küldök egy verset, melynek címe: Budapest. Nagyon szépen kérem Imre bácsit, hogy ha nem tetszik benne hibát találni, tessék közölni kis lapunkban. Ha nem, tessék közölni, hogy mi a hiba. Nagy örömöre lenne, ha viszontlátnám kis lapunkban. Már régebben küldtem be egy verset, melynek címe: Erdő és mező. A levelemet már tetszett közölni, de a verset nem és üzenetet se tetszett hozzá írni. Én nem tudom elképzelni, hogy mi a hiba. Tisztelettel *Óri Sándor.*

Üzenet. A hiba az, hogy nekem is sok a dolgom és hála Istennek, ti is elláttok bőségesen írással, melynek feldolgozása időt igényel. Ezért késik néha a válasz. A vers jönni fog.

E heti könyvjutalmat Tarr Jolán, Kurdits Magda, Váradi Irma kapták. Jutalomkönyvüket csütörtökön délután 4—5 óra között átvehetik lapunk kiadóhivatalában.

Minta rímtár

Szerkeszti: Simon István.

Mindjárt kezdődik a **szereposztás,**
Te leszel az első, **gyere postás.**

Midőn kinyilt a **tulipán,**
Pál akkor ugrott **tul ipán.**

Azért nyilt a **szelelő**
Mert most rajta **Szele lő.**

Nesze itt a **derelye,**
Nő a szemed **ereje.**

Nézd itt van a bácsi **bornya!**
Füle mellett szép **cikornya.**

Piros csizmát **remekelek,**
Had örüljön **Seres Elek.**

Hallod-e te **Bálint!**
Tégedet a **bál int.**
Nem bánom hát eredj **oda,**
Nézzed már táncol is **Boda.**
Átvergődik a **bokrokon,**
Ne menj tovább Bálint **rokon.**

Néz csak ide szép **kontyosom,**
A káka között két **ponty oson.**

Magyarázat

—A papa azt mondta, hogy az újság gyakran hoz kacsákat. Mondd, mama, mi az?

— Hát például, ha az újság azt írja, hogy egy tehénnek négy borja született, hát akkor abból a négy borjúból három kacsa.

Leánykérés

Apa: De azt megmondhatom önnek, hogy a leányomnak nincs egyéb hozománya, mint a szépsége és az okossága.

Kérő: Sebaj, kérem! Nagyon sok ifjú pár boldogult már, akik úgy szólván semmivel kezdték.

Jó játék.

— Mi történt veled? Csupa lyuk a ruhád?!
— Fűszerest játszottunk és én voltam az ementáli sajt.

A KÖLTŐ ÉS A DICSŐSÉG

Afganisztánban élt egyszer egy nagy költő. Omar volt a neve. Egyszer magához hívatta a szultán és azt mondta neki:

— Omar, énekeld meg az én dicsőségemet!

— Nem tehetem — válaszolta a költő —, mert nem tudok semmit a te dicsőségedről.

A szultán nagy haragra gerjedt és egy nagy sötét tömlöcbe csukatta Omárt. Rajta kívül ott egy rablót is tartottak bezárva. A börtönében sokat sírt a költő és ha nem sírt, akkor verseit szavalta. Valahányszor ezt tette, a rabló elkezdett zokogni.

— Miért sírsz, testvérem — kérdezte egyszer a költő a rablótól.

És a rabló így válaszolt:

— Hogyne sírnék, amikor odahaza van egy kecském és amikor te szavalni kezdesz, pontosan úgy mozog a szakállad, mint otthon a kecskémnek. Hát hogyne sírnék, amikor ez jut eszembe.

— Ha így hatnak a verseim az emberekre, akkor mért ne zengeném én a szultán dicsőségét? — mondta a költő és jelentkezett a szultánnál, akinek attól kezdve udvari költője lett.

Bolond-viccek

Egy bolond madzagra kötött cipőt vonszol végig az elmegyógyintézet folyosóján. Egy másik bolond megkérdezi:

— Mit húzol itt?
— A kutyámat.
— Mi a neve?
— Fifi.
— Fifi? Hogyan írod a nevét? Két v-vel?
— Nem, két z-vel. Ugy, mint Miksa.

Egy bolond a papir fölé hajol és hosszú nyolcoldalas levelet ir. Egy másik megkérdezi:

— Mit csinálsz itt
— Levelet írok.
— Kinek?
— Magamnak.
— És mi van a levélben?

A másiks fölényesen legyint:

— Honnan tudjam azt, te hülye! Hiszen még nem kaptam meg!

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György.

Az ellenszenv több mint elismerés

Ezt a gondolatot fejezi ki Caligula római császár kijelentése, amelyet egy alkalommal Suetonius történetírónak mondott. A tudós ugyanis figyelmeztette az agg császárt, hogy ellenségeinek száma igen nagy. Erre válaszolt ilyen megnyugtató módon (vízszintes 1.).

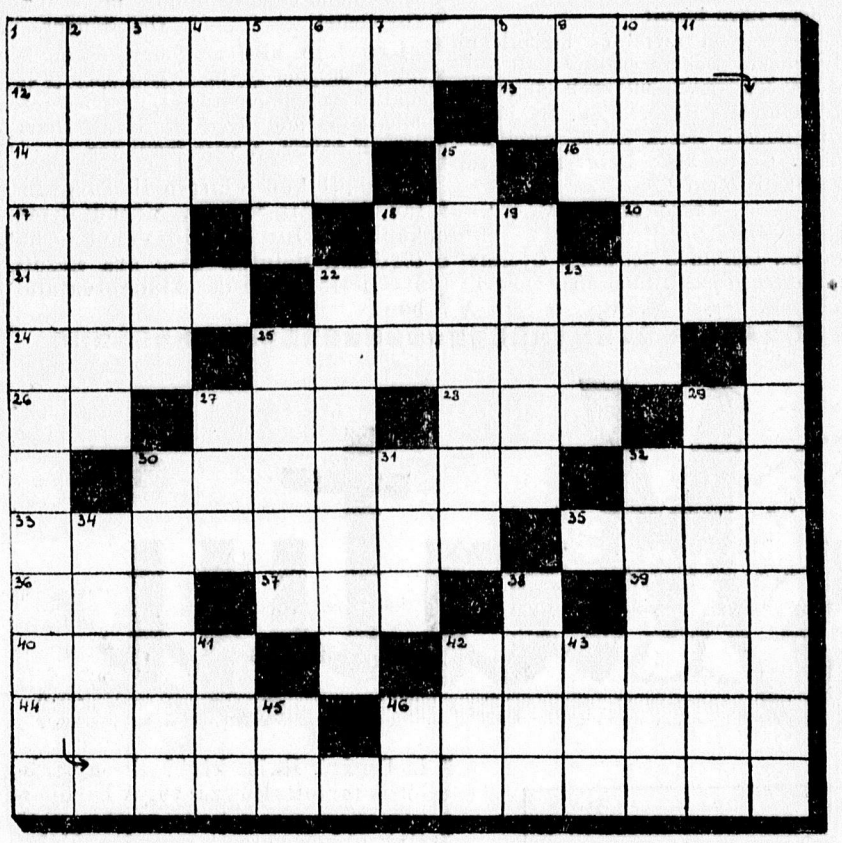

VIZSZINTES SOROK:

12. Viszonylagos.
13. Szenczi Molnár Albert szülőhelye.
14. Hegedűkulcs.
16. Három — latinul.
17. Á. S. R.
18. Maró folyadék.
20. Nagyhatalom.
21. Vissza: Kárpátaljai nagyközség.
22. Veszedelmes mérges növény, út mellett nő.
24. V. E. A.
25. Becézett női név.
26. Francia általános alany.
27. Végtag.
28. C. T. K.
29. Fonetikus mássalhangzó.
30. Pótkávé.
32. Taszít.
33. Sziget Ausztráliától délre.
35. Késői leszármazott.
36. Éktelen (!) közteher.
37. Olaj — más nyelven.
39. S. D. E.
40. Tót tanár. Nemzeti hő
41. Harcias nő.
43. Nagy szláv nép.
45. Idegen női név.

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. Állítólag Szent István mondta Péteréknek.
2. Város Szászországban, az Elbe mellett. Porcellánja világhírű.
3. Dicsőség.
4. Y. A. L.
5. Verik.
6. Csang-co—..., mandzsuriai **hadvezér (1873—1928).**
7. **Női ruhadarab.**
8. Vissza: A jezsuiták neve előtt áll ez a két betű.
9. Mutatónévmás — tárgyesetben.
10. Cseh vígjátékíró és lírikus 1834—1891).
11. Győr vármegyei kisközség, a tószigetcsilizközi járásban.
15. Volt osztrák, most lengyel tartomány.
18. Szeszes ital.
19. A házi tűzhely római istennője.
22. Angol nemesi cím.
23. N. K. K.
25. Kártyajáték.
27. Kipling regényalak.
29. Olasz festő (1500—1571). Franciaországban is dolgozott.
30. Egy köteg virág.
31. R. I. L.
32. Tol.
34. Vissza: dohányüzlet.
38. Minta, tervezet — vissza.
41. Légy üdvözölve.
42. A. Z. L.
44. Z. Á.
45. Fonetikus mássalhangzó.

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.
2. E heti rejtvényeink megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.
3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a „Hírek" között **„Rejtvényfejtők figyelmébe"** cím alatt helyeztük el.

REJTVÉNYSZELVÉNY
1939 július 9.

Név:
Pontos cím:

Hogy lehet az...?

...hogy a diák a javítóvizsgán egy árva szót sem szól, ennek ellenére a tanár mégis átengedi?

...hogy egyetemet végzett, több nyelvet beszélő ember nem tudja a saját nevét leírni?

...hogy valaki a lakásán lévő telefonon felhívott egy számot, a hívott állomás mással beszél, mire az illető egyfolytában hívta hat órán keresztül a számot, de az mindig a „mással beszél"-nek megfelelő búgó jelet adta? (A kagyló nem volt letéve..!)

...hogy a futballmecs eldöntetlenül végződött, de az egyik csapat mégis több érvényes gólt rugott, mint a másik?

...hogy valakinek a születési évszáma magasabb szám, mint a halálozási évszáma?

...hogy a filozófia tudós egyetemi professzora életében még nem hallotta ezt a szót: Lélekelemzés?

Kik ezek?

SAKK

ALBIN ELLENCSEL

Világos: **Mosonyi Kálmán**, Mezőhegyes.
Sötét: **Monostori Lajos**, Orosháza.
Játszották levelezés útján 1939-ben.

1. d4, d5 2. c4, e5 3. de5: d4 4. Hf3, Hc6 5. Hbd2, Fg4. — A Kosztics-féle Fe6 valószínűleg végleg megdölt a Chalupetzky (Batek)—Bauer levelezési játszmában. (M. Sv. 1938 májusi szám.) A Balogh-féle Ve7 végeredményben ugyanerre az útra vezet. A legjobbnak látszik Tarrasch f6! lépése. — **6. g3...** — Számításba jön h3 is — **6..., Ve7 7. Fg2, 0-0-0 8. 0-0, d3!** — 8..., He5:? 9. He5:, Ve5: 10. Hf3! világosra előnyös (Samisch—Maróczy, Drezda, 1936.) — **9. ed3:...** — Balogh doktor itt megfelkiáltójelezi Vb3-at. Nekem azonban a tekintélyes helyről jött felkiáltójel ellenére sem tetszik a változat 9..., de2: 10. Bel, h5! 11. Be2. Hh6 stb. — **9..., He5:!** — Sokkal jobb, mint Bd3:, amire jöhet Ve2! (Szigeti—Dr Balogh, Tatatóváros, 1935.) — **10. Bel, f6 11. Vb3?...** — Hiba. Va4!! a helyes lépés, mert erre a sötétnek nincs más választása, mint Kb8-al védeni az a7 gyalogot, s világos ingyen hozzájut d4-hez. — **11..., Ff3:! 12. Ff3:, c6 13. Fg2, g5 14. Kf1...** — Roham fenyeget, jó lesz szabadulni. — **14..., Vd7 15. Hf3, Vd3: 16. Vd3:, Hd3: 17.Fh3!...** — szükséges, mert különben g4 leszorít. — **17..., Kc7 18. Bd1, Fc5 19 Ff5!...** — Fg5: áldozat nem megy, mert sötét ellenfenyegetéshez jut f2-n (fg5: 20. Hg5:, Bd6! 21. Hf7?, Bf6 stb.) — **19..., Hc1:** — Csunya belépés lenne Hf2:? 20. Bd8: 21 b4! miatt. — **20. .Bd8:, Kd8: 21. Bc1: He7 22. Bd1, Kc7 23. Bd7, Kb6 24. Fc2, Hg6 25.Hd2, He5 26. Bh7:, Bh7: 27. Fh7:, Fb4** — Visszanyeri a gyalogot, de súlyos árat fizet érte. — **28. Ke2, Fd2: 29. Kd2:, Hc4: 30. Kd3!!...** — A nyerő lépés! Gyalogáldozat, hogy a királyszárnyi gyalogtöblet érvényesüljön. Ha sötét nem fogadja el az áldozatot, a világos király akkor is jobb helyre kerül, mint került volna a kényelmes Kc3 esetén. Sötét azonban leüti a gyalogot. — **30..., Hb2: 31. Ke4, Hd1 32. h4!!...** — Az első gyalogáldozatot 2 lépés mulva követi a másik. Itt most nem az anyagi tulerő számít, hanem a tempó. — **32..., Hf2: 33. Kf5 gh4: 34. gh4:, Kc7 35. Kf6: Hg4** — Különben Ff5 elvágja a huszár útját. — **36. Kg7! Kd8 37. Ff5, He3 38. Fh3, Kc7 39. h5, Hd5 40. h6, Hf6 41. Fc8, c5** — Az utolsó csapda. b6 42. Fh7, c5 43. Fa6 után kitempózzák sötétet, b5 még gyorsabban veszít Fd7! miatt — **42. Fb7:, c4 43. Fd5!...** — 43. Fa6 ?, Hb5! 44. Kg6, Hf4 45. Kf5, c3!, a gyalogok bemennek, s bár sötét tisztet veszt, örökös sakkal remist tarthat. — **43..., c3 44. Fb3, He8 45. Kg6, Hf6 46. Kf5!...** A poén! **Sötét feladta.**

Ambrus Sándor.

A TISZÁNTÚLI KISIPAROS

Közöljük a kötelező legkisebb munkabéreket az összes iparágakban

Az iparügyi miniszterium rendeletekben állapítja meg az egyes iparágakban a kötelező legkisebb munkabért. Ezeknek a béreknek magasságáról úgy az iparosnak, mint a munkásnak legnagyobb érdeke, hogy megbízható módon tudomást szerezzen. Éppen ezért a Debreczen, mely fennállása óta önzetlenül szolgálja az iparosok és az ipari munkások érdekeit, most elhatározta, hogy a kötelező legkisebb munkabéreket a miniszteri rendelet alapján — tehát teljesen hitelesen közli.

A legkisebb munkabérek minden iparágban — amint az iparügyi miniszter a rendeletét kiadja — vasárnapi számunkban megjelenő kisiparos rovatunkban fogjuk közölni.

A közléseink sorát a kalaposipar bérmegállapításának ismertetésével kezdjük:

A kalapos és női divatkalapkészítő ipar kötelező legkisebb munkabérei:

Az iparügyi miniszter a 28.995—1939. XIII. szám alatt megerősítette az illetékes bizottság határozatát és a kézműves jellegű kalapos iparban a legalacsonyabb munkabéreket a következőképpen állapította meg:

A fizetendő legkisebb munkabérek

A) A KÉZMŰVESJELLEGŰ KALAPOSIPARBAN

I. Férfi vagy nő kalaposmunkás:

	fill. órabér
a) szakmunkás 1 évi gyakorlattal	33
b) szakmunkás 1—3 évi gyakorlattal	49
c) szakmunkás 3 évet meghaladó gyakorlattal	59
d) szalmakalapvarrást végző munkásnő 3 hónapnál rövidebb gyakorlattal	41
e) ugyanaz 3 hónapnál hosszabb gyakorlattal	66

II. Felszerelőnő:

1. az első hat héten	16
2. 6 héten túl, a 6-ik hónap végéig	25
3. 6 hótól 1 évig	29
4. egy évet meghaladó gyakorlattal	33

B) A NŐIDIVATKALAPKÉSZÍTŐ IPARBAN:

1. kézileány 1 évnél kisebb gyakorlattal	21
2. kézileány 1 évnél több, de 3 évnél kevesebb gyakorlattal	29
3. kézileány 3 évnél hosszabb gyakorlattal	37
4. gyakorlott munkásnő, aki megadott minta, vagy utasítás szerint új kalapot önállóan készít	49
5. kalapkészítő munkát végző betanított munkás	21

Figyelmeztetjük az iparosokat, hogy a megállapított legkisebb munkabérek fizetése kötelező, kisebb munkabérre megállapodás érvénytelen és a mester, aki a kötelező legkisebb munkabért nem fizeti, a kártérítésen kívül még büntetésnek is kiteszi magát.

Az iparosok felelősek tanoncaik iskolába járásáért

Az iparostanonciskola befejeztével néhány iparost az a meglepetés ért, hogy tanoncaik iskolába nemjárásáért őket felelősségre vonják. Tájékoztatás végett s hogy az iparosokat megkíméljük kellemetlenségektől, illetékes helyről szerzett felvilágosítások alapján közöljük, hogy az iparos köteles tanoncát elengedni az iskolai előadásokra. Ezt meg is teszi minden iparos. Ez azonban magábanvéve még nem elég, hanem a tanulótól el kell kérnie az ellenőrző könyvecskét és meg kell állapítsa, hogy megjelent-e tényleg a tanonc az iskolában. Ha nem, akkor meg kell tennie a szükséges intézkedéseket, mert csak így kerülheti el a bíróságot.

Nagyobb középítkezések mindenfelé

Budapesten új városházát fognak építeni, csak a tervek jutalmára 98.000 pengőt irányoztak elő. A pályázati határidő december 1. Három első díj 10.000 pengőt, három második díj 8000 pengőt, négy harmadik díj 5000 pengőt kap fejenként, azonkívül a további 12 legjobb pályamunkát egyenként 2000 pengőjével megvásárolnak. A tervpályázatot a napokban kiírják.

Baján 400.000 pengő költséggel bérházat építtet a város.

Kaposvár városa közvágóhidat épittet 450.000 pengő költségvetéssel.

Veszprém városa gőzfürdő építését határozta el.

Szekszárd városa szeretetház és egészségház építését kezdi meg közelesen.

Nagykőrösi református egyház ravatalozó építését tervezi.

Győr városa rendőrségi palota építését tervezi.

Baján erdei üdülőiskola építkezéséről folynak tárgyalások. Miskolcon fél millió pengős költséggel rendőrségi palotát építenek. A hűtőház építésére 300.000 pengőt fordítanak, melyet az állam ad kölcsön. Ugyanakkor még ez évben felépitik a második polgári iskolát és a földmívelésügyi kormány támogatásával csirakeltető telepet létesítenek.

Nyiregyházán másfélmillió pengős kincstári építkezések lesznek.

A Generali biztosító intézet hatmillió pengős építkezést tervez Budapesten.

Ipar gyakorlása katonai szolgálat alatt

A fennálló rendelkezés értelmében másfél évnél hosszabb ideig katonáskodó iparos iparigazolványa hatályát veszti, mert másfél évig szünetelt az ipar. Ennek a rendelkezésnek azonban nem mond ellent az a rendelkezés, mely szerint nincsen akadálya annak, hogy a katonai szolgálatra bevonult iparűző iparát tovább folytathassa üzletvezető által akkor is, ha távol kell lennie üzemétől, így tehát megvan a lehetősége annak, hogy az iparos iparát katonai szolgálat miatti távolléte ideje alatt is folytathassa, vagyis üzemét nem kell megszüntetni.

Kontárral dolgoztató magánszemély büntetőjogi felelőssége

Az alsóbbfokú rendőri hatóság megbüntetett valakit, mert az olyan iparossal dolgoztatott, jelen esetben jogosulatlan tetőfedővel, akinek erre engedélye nem volt, saját ingatlanán. A Kihágási Tanács ezt a büntetést megváltoztatta, illetve felmentő ítéletet hozott azzal az indokolással, hogy a magyar jogszabályok nem adnak módot arra, hogy a kontárral dolgoztató, tehát az, aki jogosulatlan iparűzővel végezteti el az ipari munkát, felelősségre nem vonható.

Az iparügyi miniszter

Lakatos Kálmán okl. építészmérnök, építőmestert kinevezte 1941 szeptember 15-ikig tartó hatállyal a kőműves, kőfaragó és ácsmesterség megvizsgálására szervezett bizottságba új tagul, a debreceni bizottságba pedig Kövesdy László ipariskolai tanárt, okl. építészmérnököt nevezte ki hasonló időtartamra.

Még egyszer a nyugdíj kérdése

Az Ipok annak idején, 1938 decemberében a közgyülésen bizottságot küldött ki a nyugdíjkérdés tervezetének kidolgozására és ez a bizottság széjjelküldte a kérdőíveket is az egyes ipartestületekhez az országba. Most aztán hónapok után az Ipok végre ebben a nyugdíjterveezt-kérdésben döntő lépéseket akar kezdeni, aztán számba vették, hogy honnan, hogyan, milyen mennyiségben futottak be a kérdőívek. Az eredmény lesujtó. Eddig 22 ipartestület küldte be a teljes adatok összességét. 182 több, kevesebb hiányossággal, 105 ipartestület azonban egyáltalában be se küldte, most aztán egy utolsó felhívást intéz az Ipok az ipartestületekhez, hogy haladéktalanul küldjék be kérdőíveiket, illetve statisztikai lapokat.

Közmunkák

A debreceni egyetemi tornacsarnok építési munkáira az iparügyi minisztérium az alanti vállalkozóknak adott megbízatást:

Vitéz Siposs László (Debrecen) a föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunkákra 50.420.90 P;

Schlögl Alajos és Tamás (Budapest) a tetőfedőmunkára 5593.50;

Szücs András (Debrecen) a bádogosmunkára 1524.80;

Uglár István (Budapest) a műkő- és burkolómunkára 5557.50;

Császár Imre (Budapest) a linoleummunkára 7098;

Szilágyi Sándor és Erdélyi Ferenc az asztalosmunkára 6347.32;

Szilágyi László (Debrecen) a parkettmunkára 825.50;

Pósa István (Debrecen) a lakatosmunkára 3427.90;

Szedlár Vilmos (Debrecen) a szobafestő- és mázolómunkára 2196.41,

Velte Károly (Budapest) az üvegesmunkára 1570 pengővel. Végösszeg 84.391.83 pengő.

*

A debreceni egyetemi tornacsarnok ácsmunkáira tartott versenytárgyalást az iparügyi minisztérium. Ajánlatot adtak be: vitéz Nagy József (Budapest) 12.843.50, Szalontay István (Debrecen) 13.396.45, Buza Lajos (Budapest) 13.438, Fekete Lajos (Debrecen) 13.545.75, Mezei Béla, Nagy János és Szendrei K. (Debrecen) 13.778.50 Gácsi Mihály (Rákoskeresztur) 13.956.40, Mester János (Debrecen) 14.546.81, Tőke György (Budapest) 14.986.40, Sütő Imre (Karcag) 17.241.50 pengővel.

*

A füzesabony—nyírábrányi th. közút átépítésére tartott versenytárgyalást a polgármester. Ajánlatot adtak be: Bartha István 112.676.80; Bartha Gábor 158.757 pengővel.

*

A püspökladány—balmazújvárosi th. közút kiépítésére tartott versenytárgyalást a polgármester. Ajánlatot adtak be: Bartha István 35.560 pengővel; Vass Sándor 38.940.75; Deák József 41,303.32; Csáky Imre 40.507.70 pengővel.

*

A város belterületén végzendő tégla- és aszfaltjárda, valamint aszfalt és kőkocsiburkolat javítási és helyreállítási munkáira tartott versenytárgyalást a város polgármestere. Ajánlatot adtak be: Szabó József (Debrecen) téglajárdára I) 9426; Magyar Asphalt Rt. (Budapest) aszfaltjárdára II) 11.538, aszfalt kocsiútra III) 2369.50; Útépítő és Asphalt Vállalat Rt. (Budapest) II) 10.077, III) 2250.50; — Deák József (Debrecen) I) 9275, kőkocsiútra IV) 8015; Csáki Gyula (Debrecen) I) 9915.80; Kiss László és Vass Sándor (Debrecen) I) 10.216.50, IV. 7621; Bartha Gábor (Debrecen) II) 12.235, III) 2514.50; Csáki Imre (Debrecen) I) 9878.50, IV) 7186; Bartha István (Debrecen) II) 11.850, III) 2335, IV) 7348 pengővel.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

Uj védekezési mód a burgonyabogár ellen

A XVIII. Nemzetközi Mezőgazdasági Kongresszuson Drezdában a francia Mezőgazdasági Állattani Intézet igazgatója Mr. Trouvelot érdekes és Magyarországot igen közelről érintő előadást tartott a rettentő károkat okozó burgonyabogárról és annak pusztításáról. A Doriphora pusztítása — mondotta a professzor — sokkal nagyobb jelentőséget érdemelnek általános európai népélelmezési okokból, mint ahogyan azt általában hiszik. A jövőben eme veszélyes burgonya ellenség ellen a harc a kémiai szerek alkalmazásáról inkább a biológiai térre fog áttérni. Ezt a lehetőséget éppen most vizsgálja egy nemzetközi bizottság. Minden más mellett természetesen keressük a kártékony élősdi állati ellenségeit is és ha azok egyébként nem veszedelmesek, úgy azok telepítésével is kísérletezünk. Dr Reim tanár, a német Biológiai Intézet igazgatójának jelentésére támaszkodva, előadó kijelentette, hogy az Amerikából betelepített rablóhangya fajta — sajnos — nem felelt meg a hozzáfűzött várakozásnak és legalább is Németországban (ebből következtethetően egész Európában) nem vezetett a kívánt eredményhez. Sokkal értékesebbnek látszik a gyakorlat során ellenállóknak ismert fajták gyarapítása keresztezések útján. Különösen a magas solanin tartalmú burgonyafajták azok, amik eredményesen állanak ellen a pusztító kukac támadásának, mert azokat kikerüli és számtalan kísérlet szerint éhenvesz az ilyen fajtákkal betelepített földeken. Dacára a veszély nem kicsi voltának, előadó szerint az alkalmas fajok termelése esetén nem kell félni a már beharangozott európai burgonyakatasztrófától. Igen fontos azonban a két legnagyobb burgonyatermelő államnak, Németországnak és Franciaországnak állandó és intenzív együttműködése, mely együttműködést ez alkalommal Franciaország részéről hivatalosan be is jelentett. Prof. Dr Riem válaszában megerősítette a francia tudós kijelentését és Németország csatlakozását jelentette be a francia ajánlathoz.

3.237,513 holdon kezdődött az aratás

A búza néhány északi vármegye kivételével mindenütt elvirágzott és jól kötött. A kalászok a legtöbb helyen szép nagyok, jól fejlettek és súlyosak, általában erőteljes és magas, szép üdezöld színű. Az ország déli részein már lassan sárgulni kezdenek. A buja és tömöttebb vetéseket a legutóbbi zivatarok sok vidéken megdöntötték s ezen dőlt vetésekben fellépett a rozsda, amely azonban nagyobbára még csak a levélzeten látható. Remélhető azonban, ha a várvavárt száraz, meleg idő megérkezik a rozsda nem fog komolyabb károkat okozni. Szatmár vármegyében helyeként a torzsgomba és gyökérpenész lépett fel s okoz kisebb károkat. Az útóbbi gyakori esős időjárás miatt az aratás előreláthatólag 8—10 nappel később fog megkezdődni.

Buzából ezidőszerint jó termés várható.

A M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal által összeállított előzetes vetésterületi adatok szerint az ország búzával bevetett területe a folyó évben3,237.513 kat. hold, ezen a területen a m. kir. gazdasági felügyelők és gazdasági tudósítók becslése szerint kat. holdanként országos átlagban 8.63 mázsa, összesen pedig kb. 21.900.000 q búzatermés várható.

A rozsból 9.109,000 mázsa termést várnak

A rozs a legtöbb vidéken már viaszérésben van és sárgulni kezd. A kalászok általában elég jól fejlettek, a szemfejlődés is jó és szalmája magas növésű. A legtöbb vidéken kissá ablakos maradt. A sűrű vetéseket a zivatarok sok vidéken lefektették.

A rozsból ezidőszerint jó közepes termés várható.

A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal által összeállított előzetes vetésterületi adatok szerint az ország rozzsal bevetett területe a folyó évben 1,216.955 kat. hold. Ezen a területen a m. kir. gazdasági felügyelők és gazdasági tudósok becslése szerint kat. holdankint átlag 7.49 q., összesen kb. 9,109.000 q. rozstermés várható.

A visszakapcsolt Felvidéken az erőteljes kisbirtok aránya kedvezőbb, mint a csonkaterületen

A visszacsatolt Felvidék birtokviszonyai, amint azt a Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi számában Szőllősy Zoltán dr tanulmányából megállapíthatjuk, többékevésbé eltérnek az anyaország birtokmegoszlásától. Ez az eltérés főleg a törpe- és kisbirtokok, valamint a nagybirtokok megoszlásában mutatkozik erőteljesebben, amit általában a csehek által végrehajtott földreformmal magyaráznak.

A mult év végén megtartott magyar összeirás a visszatért Felvidék községeiben összesen 232.709 birtokot talált, ebben a számban azonban a szorosabb értelembe vett földbirtoknak nem tekinthető morzsabirtokok és házhelyek is szerepelnek. Nagyság szerint legtöbb volt az 1—5 kat. holdas, szántóföldel rendelkező birtok (87.744), amely az egész birtokállománynak 36.42 százaléka. Az egy kat. holdnál kisebb szántóföldes törpebirtokok csoportja szintén nagyon népes: 40.298 ilyen törpebirtokot írtak össze, az egész birtokállománynak tehát 17.32 százalékát. A szántóföldnélküli, vagyis földbirtoknak nem is nevezhető egy kat. holdnál kisebb morzsabirtokok, telek, beisőség stb. száma 32.885 volt, az egész birtokállománynak 14.13 százaléka.

Elég népes még a 10—20 kat. holdas földbirtokok kategóriája (21.537); a birtoklétszámból ezek 9.25, a 20—50 kat. holdas birtokok (10.213) pedig már csak 4.39 százalékkal részesednek. A nagyobb kisbirtokok közül az 50—100 kat. holdasok)2.027) mindössze 0.87 százalékkal szerepelnek. Községi viszonylatban 100—1000 kat. holdas birtokot összesen 1889-et, 1000 holdnál nagyobbat pedig 128-at talált az összeírás. A közép- és nagybirtokok száma együttvéve tehát majdnem ugyanannyi, mint az 50—100 kat. holdas birtoké.

Az 1935. évi anyaországi adatokkal való egybevetésből kitűnik, hogy a megélhetést egyáltalán nem biztosítható, vagy pedig csak egészen minimális életszínvonalat biztosító törpebirtokok csoportja a Felvidék visszacsatolt területén általában kevésbbé sűrű, mint a trianoni határok között. A birtokállománynak ugyanis amott 69.2, a trianoni területen ellenben 75.9 százaléka törpebirtokból áll. Ezzel szemben az 5—100 kat. terjedelmű kisbirtokból a visszacsatolt területen aránylag jóval több van, mint az anyaországban, mert az ilyen nagyságú birtokok a birtoklétszámból amott 30.0 százalékkal, emitt pedig csak 23.4 százalékkal részesednek.

A cseh-szlovák földbirtokreform végrehajtása valószínűleg nagymértékben elősegítette azt, hogy a törpe- és nagyobb birtokok megoszlása a visszacsatolt területen valamivel arányosabbá vált, mint a trianoni határok között 1935-ben volt.

Az adatok arra vallanak, hogy a cseh-szlovák földbirtokreform a középbirtokok állományát általában megkímélte s azok jelenleg is 24.9 százalékát foglalják el a földterületeknek az anyaországi 21.9 százalékos aránnyal szemben.

Az 1000—3000 kat. holdas nagybirtokok területe a földreform végrehajtása után is 180.119 kat. holdat tesz és a földállományból 8.7 százalékkal részesedik. Arányuk tehát már jóval alatta marad az anyaországinak (12.8 százalék).

Az anyaországi birtokmegoszlással szemben legnagyobb az eltérés a 3000 kat. holdnál nagyobb földbirtok csoportjában. Ezeknek a területe a visszanyert északi területsávon együttvéve 79.395 kat. hold, arányuk pedig mindössze 3.8 százalékos. A trianoni területen 1935-ben ilyen nagyságú földbirtokot az összes területnek 11.9 százalékán írtak össze. Ezeknek a birtokoknak aránya tehát északon alig harmadrésze az anyaországinak.

A közép- és a nagybirtok adatai azt mutatják, hogy a volt Cseh-Szlovákia többé-kevésbbé elismerte azt, hogy bizonyos esetekben (erdőbirtokoknál, közösségi legelőbirtokoknál, továbbá közfeladatokat ellátó birtokoknál, növénynemesítő és mintakazdaságoknál stb.) a közép és a nagyüzemi gazdálkodás az előnyös.

A visszatért részeken a földbirtokok területének 76.0 százaléka (1,574.262 kat. hold) szabadforgalmú, a többi pedig (24.0 százalék) jogi személyek tulajdonában álló korlátolt forgalmú földbirtok, mint az anyaországban (27.1 százalék) éspedig főleg azért, mert a Felvidéken sem a hitbizományokat, sem pedig a vitézi telkeket nem ismerték.

A Felvidék visszacsatolt területén végrehajtott multévi összeírás a cseh-szlovák földbirtokreform eredményeképpen kereken 34.000 földhözjuttatást állapított meg. — A cseh-szlovák állami Földhivatal legutolsó jelentéséből összeállított adatok szerint a birtokreform összesen 688 ezer kat. holdat érintett. Ebből a területből a régi tulajdonosok kezén 187 ezer kat. hold maradt, 208 ezer kat. hold lefoglalt terület pedig még kiosztásra vár. — A fennmaradó területből a Földhivatal 58 ezer kat. hold szabadkézből eladott földet mutat ki. — A tulajdonképpeni földreformföldekből 160 ezer kat. hold 50 kat. holdnál kisebb parcellákba kerül az igénylők kezére. Házhelyek céljaira 3000 kat. holdat fordítottak. Az 50 kat. holdnál nagyobb darabokban kiosztott terület a Földhivatal jelentése szerint 71.000 kat. holdnál nagyobb juttatásokból a különféle jogi személyek (községek, közbirtokosságok, legelőtársulatok stb.) 31.9 százalékkal részesedtek. A természetes személyek közül a bécsi döntéssel visszacsatolt területen lakó szlovákok s kisebb mértékben magyarok az említett nagyságú földeknek összesen csak 24.2 százalékát kapták, e terület határain túlról jött szlovákok, csehek és morvák ellenben 43.9 százalékát kapták.

Két év óta pusztít a száj- és körömfájásjárvány az országban

A Hortobágyon a száj- és körömfájás rosszindulatú, sulyosabb, mint a tavaly megállapított járvány. Az állatok elhullásáról érkeznek jelentések és sürgős, nagyobbarányú intézkedésre volna szükség, hogy gátat vessenek a terjedő vésznek.

Az országban már két esztendeje pusztít a járvány, úgy volt, hogy sikerült megszüntetni a pusztítást, amikor hirtelen fellépett most a Hortobágyon és Somogymegye több községében is.

Érdekes megemliteni, hogy Franciaországban, ahol az állatállomány hamarább esett át a járványos megbetegedésen, egyes helyeken a már meggyógyult állatok újból megkapták a betegséget. Ez úgy lehetséges, hogy közben a kórokozó átalakult és így ellene a szervezet által termelt antitoxin hatástalan. Megemlítendő az is, hogy a külföldi országokban a járvány még mindig elég számottevő, így a magyar állategészségügyi hatóságok éber figyelmére van szükség, hogy egyrészt megakadályozzák a járvány újabb betörését, másrészt a betegség újabb elterjedését.

A Debreczen rádióműsora

1939 julius 9-től julius 15-ig

VASÁRNAP

JULIUS 9.

BUDAPEST I. 8: Szózat.
Utána: Hanglemezek.
8.45: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Közi-Horváth József dr. mondja. Énekel a templom énekkara. Vezényel Sugár Viktor, Orgonál Várhelyi Antal.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Magócs Károly püspöki másodlelkész.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Operaházi zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
13.25: „Gyermekszoba." Lánczy Margit a Nemzeti Színház tagja gyermekekről szóló verseket mond el.
14: Hanglemezek.
15: 1. „A kiviteli gyümölcs kelléke." Szőts Sándor GyOE titkár előadása. 2. „A legelő káros gyomnövényei és azok irtása. Dóry Lajos gazdasági akadémiai tanársegéd előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.45: Bura Sándor cigányzenekara.
16.30: „A nemzeti jólét és a pénz." — Horn József előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17: Hírek szlovák és magyarorosz nyelven.
17.10: „Kert a Dunán." Farkas Jenő csevegése.
17.40: Tánclemezek.
17.55: Beogradski—Ujpest Középeurópai Kupa labdarugómérkőzés II. félidejének közvetítése Belgrádból. Beszél Pluhár István.
18.45: „Szacsvay Imre emlékezete." — Németh Antal dr. előadása. (Hanglemezekkel.)
19.15: Hírek.
19.25: Liszt: Mazeppa — szimfónikus költemény. Előadja az Odeon szimfónikus zenekar, vezényel Knappertsbuch. (Hanglemez.)
19.45: „A pozsonyi dóm harangjának szavát hallottam." Hangképek a mult századból. Irta Környei Elek. Rendező Csanády György. Személyek: Krónikás — Abonyi Géza; Erkel, 15 éves — Vitéz István; Erkel, 65 éves — Pethő Attila; Klein — Pataky József; Vörösmarty — Ajtay Andor; Széchenyi — Garamszeghy Sándor; Bartay Forgács Antal dr.; Büffés — Szőke Sándor; Portás — Gárday Lajos; Gárdonyi — Kovács Károly; Laci — Dévényi Laci; I., II. hölgy — Sir Alice és Fáy-Kiss Dóra; I., II. úr — Szilassy Gyula és Márkly Géza.
20.45: Operettrészletek. A Budapesti Hangverseny Zenekar műsora. Vezényel Polgár Tibor. Közreműködik Harmath Hilda.
21.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények.
Kb. 21.50: Hírek szlovák és magyarorosz nyelven.
22.10: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 11.15: Hanglemezek.
nyel Vidinszky László. 1. Berecz—Lantos: Két eredeti magyar dal. 2. Révfy—Sassy: Avasaljai dalok. 3. Mácsa: Tihanyi echó. 4. Keszler: Reménység éneke. 5. Rossini: Áldások Istene. 6. Koudela—Sik: Babilonnak vizei mellett. 7. Liszt: Magyar ünnepi dal. 8. Demény: Boldogasszony Anyánk.
17.50: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
19.30: Habán Mihály, Puszta Sándor és Takács Gyula verseikből adnak elő.
20: Hírek, lóversenyeredmények.
20.10: Hírek szlovák és magyarorosz nyelven.
20.20: Schumann: »Davidsbündler«-Tänze. Zongorán előadja Návay Ilonka.
20.50: »Hgyan keletkeztek a magyar városok«. Irta Bierbauer Virgil dr. (Felolvasás).
21.15: Hanglemezek.
21.55: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS 15—16 óráig és éjjel 1—2 óráig ad műsort.
KASSA, 9: Egyházi ének és szentbeszéd a kassai Szent Erzsébet székesegyházból. Szentbeszédet mond Listyák Jenő.
10.15: Evangélikus istentisztelet a kassai evangélikus templomból. Prédikál Móhr Gedeon.
11.20: Hírek, műsorismertetés.
11.30: Hanglemezek.
12.20—0.15: Azonos Budapest I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Radio Paris 17.30: Mozart: Cosi fan tutte, opera. Bécs 20.15: Strauss J.: Májusi bor, operett. — Olasz III. Zandenai: Francesca da Rimini, opera.
TÁNCZENE: Prága 17.30, Frankfurt 18, Stuttgart 22.30, Luxemburg 22.45 Berlin, Frankfurt 22.30.

HÉTFŐ

JÚLIUS 10.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. — Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: »Régi nyár Ungban és Beregben«. (Felolvasás).
10.45: »Az erdei lak«. Irta Hamvas József. (Felolvasás).
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Maróthi Magda énekel, zongorán kíséri Földes László. 1. Mozart: Alleluja. 2. Liszt: Ha álmom mély. 3. Erkel: Bánk bán, ária a IV. felvonásból. 4. Erkel: István király Zolna áriája a IV. felvonásból. 5. Kodály: Árva madár. 6. Strauss János: Kék Duna keringő. 7. Hlatky Endre: Az én falumban.
12.40: Hírek.
13: Szalonötös. 1. Strauss János: Részletek az »Egy éj Velencében« c. operettből. 2. Moszkowszki: Szerenád. 3. Stephanides Károly: Szerelmi keringő. 4. Mendelssohn: a) Gondola dal; b) Tavaszi dal. 5. Morena: Halló, itt Bécs, egyveleg. 6. Welzel: Susi tangódal. 7. Lacombe: Aubade printanier. 8. Eclair: Velence, tangó. 9. Side: Nyári ünnep, zenesorozat. 10. Micheli: Gáláns szerenád. 11. Schubert: Katonainduló.
Közben 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.30: Hírek.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: Áróflyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: »Híres versek titkai«. Petőfi: »Szeptember végén«. Fábián István dr. előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyarorosz nyelven.
17.10: Novotny és Paulette harmónikakettős.
17.30: »Nagyszőllős«. Irta Aldobolyi Nagy Miklós. (Felolvasás).
18: Kishonthy József magyar nótákat énekel. Kíséri Csorba Gyula és cigányzenekara.
18.40: »Iparos leszek«. Áfra Nagy János dr. beszélgetése hét érettségizett iparostanonccal és tanulóleánnyal.
19.15: Hírek.
19.25: »Vallomás nótaszóval«. (Hanglemezek).
20.05: »A magyar nyár«. Magyar írók pillanatképei. Összeállította Kenyeres Imre dr. Előadja Kovrig Emil.
20.40: Operaházi zenekar. Vezényel Fleischer Antal, az Operaház karnagyar.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
Kb. 21.50: Hírek szlovák és magyarorosz nyelven.
22: Tánclemezek.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: Közvetítés a budai Kis Royal étteremből. Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál.
Közben 23.15: Wallisch Oszkár dr. olasznyelvű előadása: »Il corsi dell' Universita estiva di Debrecen«. (A debreceni nyári egyetem tanfolyamai). (Felolvasás).
0.5: Hírek.
BUDAPEST II. 18.45: Csorba Gyula és cigányzenekara.
19.30: »Séta a francia forradalom emlékei között«. Haraszti Emil dr. előadása a Carnavalet-kiállításról. (Felolvasás).
20: Hírek.
Kb. 20.10: Hírek szolvák és magyarorosz nyelven.
20.20: Haydn: C-dur vonósnégyes, 76. mű. 3. sz. (Kaiserquartett.) Előadja a Pro Arte vonósnégyes. (Hanglemez).
20.50: 1. »A fal«; 2. »Kislányok«. Nagy Lajos elbeszélései.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS éjjel 1—2 óráig ad műsort.
KASSA, 10—11: Azonos Budapest I.
11.10: Az ifjúságnak: Petőfi halálának 90. évfordulója. Sziklay Ferenc dr. előadása.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Deutschlandsender 18.20: Vásárhelyi György zongorázik. — München 20.15: Puccini-opera.
TÁNCZENE: Varsó 17, Varsó 22, Luxemburg 23.

KEDD

JÚLIUS 11.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. — Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: »Berzsenyi Dániel és kritikusai«. Irta Kenéz Sándor. (Felolvasás).
10.45: »Divattudósítás«. (Felolvasás).
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Hanglemezek. 1. Humperdinck: Jancsi és Juliska, nyitány (londoni szimfónikusok, vez. Coates). 2. a) Wolf: Weyla éneke; b) Schubert: A vándor esti dala (Karl Schmitt-Walter). 3. Brahms: Májusi éj (Lotte Lehmann). 4. Bach: Prelude és Allemande (gitás: Andres Segovia). 5. Caruso: Serenata, olasz dal (ének: Caruso). 6. Marchesi: La foletta, dal (Erna Sack). 7. Weber: Ima a csata előtt (berlini tanítók énekegyesülete). 8. Respighi: Köd, dal (Fiela). 9. Dohnányi: f-moll hangverseny-etüd (zongora: Cyril Smith). 10. Weingartner: Szerelmi ünnep (ének: Karl Schmitt-Walter). 11. Strauss Richárd: Cecilia, dal (Anday Piroska). 12. Milhaud: Tijuca, brazil tánc (hegedű: Szigeti József). 13. Buzzi-Peccia: Povera pulcinella, olasz dal (Gigli). 14. Luisé: Nápolyi dal (Giannini). 15. Dvorzsák: Hazatérés, részlet az »Uj világ« c. szimfóniából (Everday Hour Group énekegyüttes, vez. Shilkret).
Közben 12.40: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
14.30: Hírek.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: 1. »Huszárcsíny«; 2. »Bodri«. Szentiványi Jenő ifjúsági elbeszélései.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyarorosz nyelven.
17.10: Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál, közben Paczek-Bujka Márkus tárogatószámai.
17.45: »A korinthoszi csatorna«. Genthon István dr. útleírásai.
18.15: »Az én rádióműsorom«. IV. »Szerelmes, forró nyári estéke«. Bárdos Gyula díjnyertes pályaműve. (Hanglemezek).
19.25: »Reviczky emlékezete«. Megyery Ella előadása. A verseket Szilassy Gyula mondja el.
20.15: Bisztriczky Tibor hegedül, zongorán kíséri Földes László. 1. Mozart: C-dur szonáta. 2. Francois Schubert: A méh. 3. Wieniawski: Scherzo Tarantella. 4. Liszt—Hubay: Elfelejtett keringő (Valse oubliée).
20.40: »Mikrofonnal a cirkusz kulisszái mögött.« Közvetítés a Fényes cirkuszból. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
21.10: Közvetítés a Gellért-szállóból. Mursi Elek cigányzenekara muzsikál.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
Körülbelül 21.50: Hírek szlovák és magyarorosz nyelven.
22: Szimfónikus zenekari hangverseny közvetítése a városligeti Központi Tejcsarnokból. Vezényel Vincze Ottó.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: Tánclemezek.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 17.55: Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.
18.25: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
20: Hírek, ügetőversenyeredmények.
Kb. 20.10: Hírek szlovák és magyarorosz nyelven.
20.20: »Kossuth angol barátai«. Kósa János dr. előadása.
20.50: Zsögön Lenke énekel, zongorán kísér Szegedi Ernő.
21.15: Szimfónikus zenekarai hangverseny közvetítése a városligeti Központi Tejcsarnokból. Vezényel Vincze Ottó.
21.50: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS éjjel 1—2 óráig ad műsort.
KASSA, 10—11: Azonos Budapest I.
11.10: Gróf Teleki Sándorné, Péchyné Bartóky Mária csevegése.
11.25: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—18.15: Azonos Bp. I. műsorával.
18.15: Lehár: Operettegyveleg. (Hanglemezről.)
18.25: Azonos Bp. II. műsorával.
18.50: B. Stoffán Rózsi magyar nótákat énekel, zongorán kíséri Bukovszky Anna.
19.15—0.15 Azonos Budapest I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Hilversum I. 20: Offenbach: Szép Heléna, operett. Oslo 21.25: Magyar Népdalok.
TÁNCZENE: Berlin 20.15, Boroszló 20.15, Köln, 22.40, Boroszló 22.45.

SZERDA

JÚLIUS 12.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. — Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: »Ókori varázslók«. Irta Eörssy Julia dr. (Felolvasás).
10.45: »Levelek Petőfi Zoltán színészéveiből.« Irta Willant Rezső. (Felolvasás).
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Mezriczky Lajos zongorázik.
12.40: Hírek.
12.55: Jeney Klára, az Operaház tagja énekel, zongorán kíséri Földes László.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: MEFHOSz-tánczenekar. Vezeti: Pagonyi László.
14.30: Hírek.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
17.10: Hochstrasser Ferenc fuvolázik, zongorán kíséri Földes László.
17.25: »Az 1939-es tennisz világbajnokság«. Ambrózy Pál előadása.
17.50: Rendőrzenekar. Vezényel Szőllőssy Ferenc. Közvetítés a városligeti Fővárosi Pavillonból.
18.40: »Te csak mindig várj«. Vojnits Aladár előadása. Az énekbetéteket Littasy György adja elő, kíséri Lendvai Jóska és cigányzenekara.
19.55: »Kirakodóvásár Tordán.« Irta Sz. Weres Jolán. Felolvassa Sala Domokos.
20.20: A »Bohémélet« ismertetése.
20.30: Puccini: »Bohémélet« c. operája, hanglemezről.
Közben 21.25: Hírek, időjárásjelentés.
Kb. 21.35: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból, Weidinger Ede szalonzenekara játszik.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 18.50: Rendőrzenekar. Vezényel Szőllőssy Ferenc.
19.30: »Hormonok és vitaminok«. Dobák Ferenc dr. előadása.
20: Hírek.
20.20: Különleges hangszerszólók. Hanglemezek.
20.45: »A százéves Győry Vilmos«. Kemény Gábor dr. előadása.
21.15: Közvetítés a Baross kávéházból. Toki-Horváth Gyula és cigányzenekara muzsikál.
22: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS éjjel 1—2 óráig ad műsort.
KASSA, 10—11: Azonos Budapest I.
11.10: Szlovákia gazdasági helyzete. Varga István dr. előadása.
11.25: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Hilversum 19.47: Smetana: Az eladott menyasszony, opera. Szófia 19.45: Puccini: Tosca, opera.
TÁNCZENE: Luxemburg 20.30, Prága 16, Varsó 17, Lipcse 20.15, Luxemburg 22.55.

CSÜTÖRTÖK

JÚLIUS 13.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. — Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: Zsoldos László elbeszéléseiből: 1. »Az anya kicsi lesz«. 2. »Elzuska«.
10.45: »A fásítás tűzrendészeti szempontból«. Irta Csérer Gyula.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: A 15. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur.
12.40: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Farkas Béla és cigányzenekara.
14.30: Hírek.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: »A hazatért Felvidék és Kárpátalja gyógyforrásai«. Papp Ferenc dr. előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
17.10: »Szlovákok a vándorúton«. Irta Vécsey Zoltán.
17.40: Hanglemezek.
18: Beszélgetés Kulai Sándor helsinkii olimpiai attasénkkal. (Hangfelvétel.)
18.45: »Reguly Antal emlékezete«. Halász Gyula előadása.
19.15: Hírek.
19.25: Ilosvay énekegyüttes. Tagjai: Ilosvay Gusztáv, Szücs Stefánia, Kazal László, Holéczy Ákos és Lossonczy Zoltán.
19.55: Schalkház Lipót Petőfi- és Ady-verseket szaval.
20.10: A Budapesti Hangverseny Zenekar Csajkovszkij-estjének közvetítése a székesfővárosi állat- és növénykertből. Vezényel Ferencsik János.
Szünetben kb. 21: A rádió külügyi negyedórája.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
kb. 21.50: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22: Szegedi Ernő (zongora), Dömötör Tibor (chegdű), Friss Antal (gordonka) hármasa.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: Kurina Simi és cigányzenekara.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 19: Hanglemezek.
19.35: »Az Alföld benépesül«. Firbás Nándor előadása.
20: Hírek, lóversenyeredmények.
Kb. 20.10: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
20.20: Jénai séták«. (Felolvasás).
20.45: Tánclemezek.
21.45: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS éjjel 1—2 óráig ad műsort.
KASSA, 10—11: Azonos Budapest I.
11.10: Szlovák hallgatóinknak: Aktualitások a Felvidéken.
11.25: Szlovák népdalok hanglemezről.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Olasz I. 21: Puccini: Turandot, opera.
TÁNCZENE: Prága 22.10, Strassbourg 20.15, Varsó 21, Paris P. T. T. 23.

PÉNTEK

JÚLIUS 14.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. — Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: »A szívroham és a szívgörcs«. Torday Árpád dr. egyetemi rk. tanár előadása. (Felolvasás).
10.45: »A mesterséges éghajlat«.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara.
Közben 12.40: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek. I. rész: Angol művészlemezek. II. rész: Szórakoztató tánclemezek.
14.30: Arádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaciárak, élelmiszerárak.
16.15: »Hárman mesélünk«. Közreműködik Harsányi Gizi, Thén Mária és Dévényi Gyuri. (Hanglemezekkel).
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyarorosz nyelven.
17.10: »A tengely és az angol bekerítés«. Csiszár Béla előadása.
17.40: A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekarának műsora. Vezényel Seregi Artur. Közvetítés a városligeti Fővárosi Pavillonból. 1. Balfe: Cigánynő, nyitány. 2. Strauss János: Bor, dal, asszony, keringő. 3. Kálmán Imre: Fortissimo, egyveleg.
18.25: »Jönnek a bombavetők«. Mi mindent csinálnak a repülők? Bischits Tibor őrnagy előadása. Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.
18.50: Isabelle Norval zongorázik. 1. Bach J. S.: Kromatikus fantázia, d-moll. 2. Händel: Passacaglia. 3. Ravel: Szökőkút.
19.15: Hírek.
19.25: Nóták a falu nyári életéből. Énekel Fazekas Mária és Kubányi György, kíséri Farkas Jenő és cigányzenekara. Fazekas Mária nótái: Sándor Jenő: Almodó Tiszapart (Füredi szöv.); Darázs Miska: Erik a búzakalász; Járosi Jenő: Puli; Balázs Árpád: Sárga rózsa (Fényes Lóránd szöv.); Teghze-Gerber Miklós: Gyógyítgatom a lelkemet (Sághy szöv.); Ki-ki megyek a mezőre, aratnak (népdal); Farkas Jenő: Jaj ez a nagy szerelem (Ságody szöv.); Kiss István: Csillagfényes nyári este (Kunéry szöv.); id. Lányi Ernő: Minek a szőke énnékem. Kubányi György nótái: Népdalok: Meg köll a búzának érni; Sokat arattam a nyárban; Kimentem a selyemrétre kaszálni; A mezei kis pacsirta; A búzába a disztó; Megy a juhász a tanyára; Érik a ropogós cseresznye; Ürge van a gödörben? Megy a kocsi, porzik az út utána; A hetősi híd alatt.
20.25: »A magyarság sorsfolyója«. Versek a Dunáról. Összeállította Vajda Endre. A verseket Táray Ferenc mondja el.
21.05: Tánclemezek.
Közben 21.40: Hírek, időjárásjelentés.
Kb. 21.50: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
Közben 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 18.50: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.30: »A két Medici«. Huszti Dénes dr. előadása.
20: Hírek, ügetőversenyeredmények.
Kb. 20.10: Hírek szlovák és magyar orosz nyelven.
20.20: Hanglemezek.
21: Perényi Gabriella énekel, zongorán kíséri Földes László. 1. Huszka Jenő: Nem kívánom a halált (Arányi Mária szövege). 2. Buttykay Ákos: a) Kérdés; b) Ha érettem ver a szived; 3. Szabados Béla: a) Szeretlek; b) Szép sólyommadárkám. 4. a) Hodula István: a) Oda nézzetek; b) Csók a piros hintóban. 5. a) Lisznyay Szabó Gábor: Tavaszi szél; b) Ráday László: Bazsarózsa (Bodrogi Zsiga szövege).
21.25: A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. Közvetítés a városligeti Fővárosi Pavillonból. 1. Hruby Viktor: A világon át, egyveleg. 2. Kálmán Imre: Ördöglovas, palotás. 3. Maxa: Jaj, jaj, induló.
22: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS éjféltől 1 óráig ad műsort.
KASSA, 10—11: Azonos Budapest I.
11.10: Hegyalja bora és költészete. — Köhegyi Imre előadása.
11.25: Tánclemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—16.15: Azonos Bp. I. műsorával.
16.15: A kassai szalonnyolcas műsora.
17.10—18.50: Azonos Bp. I. műsorával.
18.50—19.15: Azonos Bp. II. műsorával.
19.15—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Lahti 20: Magyar lemezek. Olasz II. 21: Mascagni: Amica.
TÁNCZENE: Varsó 17, Lipcse 18.18, Svájci olasz 22, Brüsszel I. 22.45. Luxemburg 23.

SZOMBAT

JÚLIUS 15.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: »Az Adriától a szardiniásdobozig«. Irta Monostory Margit. (Felolvasás).
10.45: »Mit nézzünk meg?« Budavára Mátyás-korabeli emlékeit ismerteti Mesterházy Jenő.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Eugen Stepat balalajkazenekara.
Közben 12.40: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek. I. rész: Angol művészlemezek. II. rész: Szórakoztató tánclemezek.
14.30: Hírek, időjárásjelentés.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.15: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
15.30: Hanglemezek.
16.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
17.10: Hanglemezek.
17.40: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
18: Hanglemezek.
18.45: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
19.15: Hírek.
19.25: Jakab Terka zenekara.
20.10: »Bálványos vára«. Székely történelmi színmű 5 részben. Irta Lévai Lajos. Rádiószínpadra alkalmazta: Turchányi István.
Utána kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés.
Kb. 21.50: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22: Operaházi zenekar Vezényel Dohnányi Ernő.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: Tánclemezek.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 18.45: Hanglemezek.
20: Hírek.
Kb. 20.10: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
20.20: Jakab Terka zenekara.
20.50: »Séták Bogárországban«.
21.20: Operaházi zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő.
21.55: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS éjjel 1—2 óráig ad műsort.
KASSA, 10—11: Azonos Budapest I.
11.10: Szent István öröksége. Gyuk Pál előadása.
11.25: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Szófia 19.35: Puccini: Bohémélet, opera. München 19: Wagner: Tannhäuser.
TÁNCZENE: Deutschlandsender 19.15, Strassbourg 22, Luxemburg 23, Paris PTT 23.

SPORT

Sporthíradó

A »Debreczen« sporthírszolgálata jelenti:

A vasárnapi műsor a következő Debrecenben: a DVSC pályán fél 6 órakor DVSC—Ungvári Russj, vezeti dr Lengyel József. Az ungvári igen jóképességű csapat vendégjátékát nagy érdeklődés kíséri. A Felvidék legjobb csapata, a Russj, amely a Bocskait is többször legyőzte, legutóbb 5:1 arányban. Védelme, csatársora kitűnő és igen szépen játszik az együttes. A DVSC-nek legjobb formáját kell kijátszania, ha jó eredményt akar elérni.

A mérkőzés keretében szabadtéri birkozóversony lesz egész nap, délután a döntőkre kerül a sor.

A DVSC II. Mátészalkán játszik az MTK ellen vasutasbajnoki mérkőzést. A mérkőzést dr Csaba János vezeti.

A Hajdú-kupa során Balmazújroson a BSC—Rákóczi játszik, vezeti Joanovics, míg Hajdúböszörményben a MOVE HTE csak barátságost játszik a Hajdú-kupa helyett a Tégláskerttel, mert a Tégláskert három játékosa a diósgyőri táborba megy az ifj. tanfolyamra.

A magyar sport nagy eseménye külföldön játszódik le, a Ferencváros Bolognában küzd a Középeurópai Kupa középdöntőjében, míg az Újpest Belgrádban a Beogradski ellen. Most dől el, mennyi előnyt vagy hátrányt szereznek a következő mérkőzésre. A Ferencváros ellenfele a nehezebb és veszélyesebb, de ha csak kis vereséggel tér vissza, ezt Pesten behozhatja.

A felvidéki csapatok második osztályozó mérkőzése is vasárnap kerül eldöntésre, ekkor tisztázódik, melyik csapat kerül az MBB-be, illetve melyik esik ki.

A diósgyőri ifj. táborba, ahol a tehetséges ifj. játékosok alapos elméleti és gyakorlati oktatást nyernek egy hét alatt, a Keleti LASz részéről a következők mennek: Szücs (DVSC), Szombathy (DEAC), Berei (Rákóczi FC), Beluch (Vargakert), Szilágyi, Kálmán, Pócsi (Tégláskert), Teszár (Ungvári AC), Egressy (Ungvári Russj), Birtha (Munkácsi SE), Miskolczy (Nagykállói SE), Juhász, Biró (Nyíregyházi TVE). A keleti ifj. válogatottal elmegy a diósgyőri táborba Tamássy László főtitkár is. A tábor vezetője és oktatója Pluhár István, a rádió népszerű leadója.

A Bocskai vasárnap délelőtt 10 órakor az Arany Bikában tartja közgyűlését. Ekkor dönt arról, hogy indul-e az NBB-ben. A hangulat az, hogy induljon a Bocskai.

— **Felhívom a DMTE I. és II. játékosainak figyelmét, hogy ma délután fél 5 órára a DTE pályán feltétlen megjelenni szíveskedjenek, amennyiben ott a Határvadászok csapatával edzőmérkőzést játszunk. Üv. elnök.**

HIRDETMÉNY. Ezúton értesíti a városi adóhivatal mindazon földtulajdonosokat, akik a folyó évben elemi csapás folytán terményükben kárt szenvedtek és azt bejelentették, hogy az erről készített felvételi jegyzékek július 10-től 17-ig közszemlére lesznek kitéve a városi adóhivatalnál (Birtoknyilvántartás 40. sz. szoba), ahol is ezek a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Ezen hirdetményt azon figyelmeztetéssel közli a városi adóhivatal az érdekeltekkel, hogy a közszemle ideje alatt módjukban van meggyőződhetni arról, hogy a károsult földrészleteik a jegyzékben fel vannak-e véve, mert azon a címen, hogy valamely földrészlet a jegyzékből tévedés folytán kimaradt, a kár mérvének bizottságilag történt megállapítása után adóelengedés többé nem igényelhető. Debrecen sz. kir. város adóhivatala.

A NAGYERDEI strand hideg és meleg medencéi egészségét, munkakedvét növelik.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága. 21.735—1939. C. sz. HIRDETMÉNY. A városi elsőfokú közigazgatósági hatóság közli az érdekeltekkel, hogy a város nyulasi ingatlanából megváltott 20.252—16. helyrajziszámú 300 négyzetöl, továbbá a város epreskerti ingatlanából megváltott 18.329—111. helyrajziszámú 339 négyzetöl területű házhelyparcella kimozdítás folytán megüresedett. A fenti ingatlanokra igényeiket az érdeklődők a városi elsőfokú közigazgatási hatóság földszint 40. számú szobájában a hivatalos órák alatt folyó évi július hó 19-ig mindazok bejelenthetik, akik az 1920 : XXXVI. tc. alapján házhelyparcellára juttathatók és velük szemben a hivatkozott törvényben felsorolt kizáró okok nem forognak fenn (magyar állampolgár, gondnokság alatt nem áll, politikai jogainak gyakorlása alól felfüggesztve nincsen, csőd és kényszeregyezségi eljárás alatt nem áll, katonai kötelezettségének eleget tett, juttatott házhelyparcellája még nincsen, vagy ha volt, az tőle vissza nem vonatott stb.) Az igénylő jelentkezése alkalmával hitelt érdemlően köteles igazolni a saját és családtagjai családi, vagyoni és kereseti viszonyait, ingatlan vagyonát, annak nagyságát és fekvését. Igazolni tartozik azt is, hogy az általa igényelt ingatlan megváltási árának 20 százalékát egy összegben és készpénzben megfizetni képes-e és miből. Igazolni tartozik továbbá, hogy két évnél régebben esedékessé vált köztartozás terhén nyilvántartva nincsen. Figyelmezteti a hatóság az érdekelteket, hogy jelentkezésük csak a fentebb részletezett igazolások után vehető figyelembe. Debrecen, 1939 július hó. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Lapunk olvasóinak PESTEN a

Metropole szálloda

RÁKÓCZI UT 58.

kedvezményes szoba és penzióárakat számít.

Kávéház! — Söröző!

Jazz! — Tánc! — Cigányzene!

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Szórakozás
szempontjából úrilány ismeretségét keresi nőtlen, 40 év körüli állami tisztviselő „Ritka szerencse" jeligére. 1983

Házasság

Korosabb
úriember, házasságcéljából megismerkedne 55—65 éves, vagyonos úrinővel. Levelet „Aktivitás" jeligére. 1939

Nyomozó iroda

Gálócsy
évtizedes nyomozóirodájánál a díjazás mellett ingyenes, vigkedvű 23. sz. Telefon: 28-72. 1827

Szabó
magánnyomozó irodája Varga utca 41., sz. Legdiszkrétebben nyomoz, megfigyel bárhol. 1831

Alkalmazást nyer férfi

Augusztus
hó elsejére házmesterpár felvétetik. Thaly Kálmán u. 3. 1825

Lakatossegéd
és tanuló felvétetik. — Csap u. 26. 1818

Gyermektelen
házaspár középkorú, fizetéssel házmesternek felvétetik. István ut 35.

Gazdasági
írnokot és szíjgyártót keresek. Magoss György tér 3. 1838

Kiszolgálásban
jártas férfi, vagy női munkaerőt, lehetőleg a szakmából felvesz, Csillag Arthur könyvkereskedő, városháza épületben. 1869

Két
szabósegéd konfekció nagy munkára felvétetik Huszár Gál u. 54. sz. 1913

Portásnak
fiaalembert azonnal felvesz Éden szálloda 1925

Tanulónak
négy középiskolát végzett fiú tanulónak felvétetik. Gyürki papírüzlet. 1930

Szobainas
ügyes, megbízható felvétetik. Értekezni Szent Anna ucca 7. 1942

Fűszer-
és pékszakmában jártas keresztyén ügynököt felveszek. Cím a kiadóban. 1948

Középkorú
nyugdíjas tiszviselő, lehetőleg gépekhez értő, autószakmába kaucióval felvétetik. Ajánlatok „Adminisztrátor" jeligére a kiadóba. 1945

Jó családból
fiút szabótanulónak felveszek, Tóth, Csapó u. 6. szám. 1960

Asztalostanulót
fizetéssel, vagy bentkoszttal felveszek, Kovács István műasztalosmester, Szappanos ucca 9. szám. 2001

Egy
jó erős kifutófiú felvétetik, aki már pékségben volt. Rákóczi u. 40. 1984

Nadrágszabóság-
hoz kézimunkás felvétetik, Vendég ucca 44. 1967

Cimfestőtanulót
felvesz Debreczeni cimfestő, Piac ucca 38. 1966

Alkalmazást keres férfi

Négy középiskolával
állást keresek. „Közvetítő 500—1000 pengőig jutalom" jeligére a kiadóba. 1783

Birtokos
családból, mindenhez értő harmincnyolcas nyugdíjas, bármilyen elfoglaltságot keres. „Tanító" kiadóhivatalban. 1884

Alkalmazást nyer nő

Magas
árat fizetek elsőrendű férfiing vasalásáért. — Aszmann, Piac u. 29.

Kisecsaládú
nő takarításért lakást, fizetést kap. Miklós u. 41. 1822

Masamódtanulót
felveszek, Hosszúné, — Csapó u. 99. 1846

Ügyes
varróleány felvétetik Rothermere u. 21. sz. 1856

Harisnya-
szemfelszedőnő állandó munkát kaphat. Piac ucca 32., udvarban. 1876

Jómegjelenésü
felszolgálólányok a „Leveles" csárdába felvétetnek. 1866

Gyakorlott
kiszolgálóleány felvétetik, azonnalra, Szent Anna ucca 66., fűszerüzlet. 1254

Egyszerű
szerény fiatal leányt mindenesnek felveszek, Miklós u. 39. 1886

Kozmetikus
tanulót felveszek. — Komáromi kozmetika, Bika bérház. 1889

Filepapnes
fonásához értő ügyes lányokat állandó munkára emelt munkadíjjal azonnal keresek. Kezdőket betanítok. — Jelentkezni Batthyány u. 1. I. em. 1234

Szobaasszonynak
— lehet kezdő is — jómegjelenésü, kaucióval kerestetik, Teleki ucca 104. szám. 1890

Paplanvarrodámba
tanulólányt felveszek, Nagy Gyula, Sas ucca 2. 1914

Leányok,
könnyyű munkára légyfogó készítésben jártasok előnyben, felvétetnek, Garay ucca 16. 1933

15 év körüli
leányt, könnyű munkára felveszek, Péterfia u. 19. szmá. 1995

Jómunkás
segédlányokat felveszek Jelentkezés hétfőn reggel, P. Tassy Kata nőiszabó, Kossuth ucca 11. 2002

Szabni tanít
s kifutóleányt felvesz Pap női divatszalon, — Hangya-palota, II. em. 1949

Alkalmazást keres nő

Huszonhét
éves intelligens magános nő vagyok. Magános úrhoz, vagy egy pár úri családhoz házvezető nőnek, vagy esetleg gyermek mellé elmennék. „Megbízható" jeligére a kiadóba. 1795

Perfekt
magyar-német, gép- és gyorsírónő, könyvelésben, bérelszámolásban, is nagy gyakorlattal, állást keres. „Lelkiismeretes munkaerő" jeligére a kiadóba. 1996

Háztartási alkalmazott

Bejárónőt,
csakis megbízhatót, — vagy mindenest, jó bizonyítvánnyal felveszek Piac ucca 75 I em. ügyvédi iroda. 1674 vv.

Egyedül álló
idősebb, egészséges mindenesfőzőnőt azonnalra vidékre keres tiszti család. Monti ezredes ucca 15. szám. 1717

Bejárónőt
keresek, Piac ucca 75. 1790

Bejárónő
tiszta, megbizható délutánra kerestetik. Eötvös u. 104. 1654

Gazdasszonyt
gazdálkodó felvesz tizenötre, Miklós u. 32. 1833

Bejárónő
a délelőtti órákra felvétetik, Hajdú, Kút ucca 1 .szám. 1920

Bejáró
leányt, vagy asszonyt, megbízhatót, azonnalra délelőtti munkára felveszek, Csonka ucca 20. 1944

Bentlakó
cselédet, esetleg bejárónőt 15-ére felveszek. Lorántffy ucca 12. 1683

Megbízható
mindenes bejárónőt felveszek. Jelentkezni lehet tíz óráig. Magoss György-tér 24. 1994

Bejárónőt
parkettthez értőt, délelőtti órákra keresek. Jelentkezés hétfőn. — Arany János ucca 31. 1951

Bejárónő
felvétetik, Mester ucca 26. sz. Jelentkezni délelőtt 11 órától. 1685

Fiatal
csínos bejárónőt felveszek, azonnal, Pedikür szalon, Hangya-palota. 1973

Ügyes
bejárónő felvétetik, József kir. herceg ucca 36, Liener. 1862

Szobaleányt
keresek 15-ére, éves bizonyítvánnyal. Megbeszélés minden reggel 8—10 óráig. Somlai Lászlóné, Kishegyesi út 2. 1850

Bejáró
mindenes főzőnő, megbizható, július 15-ére felvételtik, kéttagú családhoz, jó bizonyítvánnyal, tiszta és rendszerető, Svetits bérház, II. udvar, I. em, ajtó 10. 1882

Hároméves
kislány mellé, bentlakó mindenes felvételtik, Péterfia 4. sz. Ungváry. 1896

Hosszú,
jó bizonyítvánnyal biró mindenes szobaleány felvételtik, július 15-ére. Jelentkezés reggel 8—10 óráig, Arany János u. 3. szám. 1974

Ajánlat

Hullaház
vendéglő, legszebb kert helyisége nyitva. Minden este cigányzene. Timár ucca 31. Telefon: 11-93. sz. 535 7. 14

Cianoztasson
bizalommal a „Csala" cianozó vállalattal. Rákóczi ucca 9. szám. Telefon: 14-27. szám. 1875 9. 2.

Kárpitosmunkát
jól és olcsón készit Szabó József, — Szent Anna ucca 10-12. 252 7. 10.

Nyári
divatcipők nagy választékban minden színben, legolcsóbban Nagy Béla cipőüzletében szerezhetők be. Dégenfeld tér 11. Tiszapalota. 1184 7. 21

Motalkó 45 fillér,
Széchenyi ucca 3 szám. Ugyanott valódi amerikai pennsyvániai s minden féle márkázott olajok kaphatók. 915 7. 21.

Zománcozott
tűzhelyek olcsón kaphatók Hatvan ucca 70. Telefon: 12-46 szám. Ócska tűzhelyét beceserélem. 843 7. 15

Poloskairtást,
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja Kiss cianozó vállalat, Kigyó ucca 5. szám. 1867 9. 2.

Ujonnan
érkezett terméskő virágágyak disztéséhez s használt redőnyös ajtók kirakatok, ablakok eladók. vitéz Siposnál, Csapó ucca 23. 975 7. 24.

Fáy-arckrémet
tégelyeket visszavesz Grósz Nagy Ferenc „Aranyegyszarvú" gyógyszertára, (színház mellett). 1653 8. 4.

Fehérneműt
varrást, himzést olcsón és szépen készül, Kút u. 62. szám. 1978

Kerékpárját
varrógépjét teljesen rendbehozza Keszler Széchenyi ucca 1. szám. Uj és használt kerékpárok részletfizetésre a legolcsóbban. 1722 8. 6.

Varrógép
kerékpár, vétel, csere, eladás, kölcsönzés, alkatrészek olcsón. Javitások jótállással, Eisenberger, Csapó ucca 101. 567 7. 20.

Tükrök gyártása
üvegek csiszolása hibás tükrök foncsorozása. Elő- és fürdőszoba tükrök, üvegezések, Sipkovits, Nagyvárad ucca 15. sz., telefon: 22-96. 549 7. 14.

Vendégágyak,
nyugágyak, cseléd-ágyak, szúnyoghálók, vászonszékek, fürdőkádak, permetezők, bambuszesövek, kalitkák, zománctűzhelyek, bográcsok, üstházak, temetőlócák Nagy vasüzletében, Csapókanyar. 1908

Kútfúrást
és mindennemű kutak készítését felelősséggel vállal Szeitler kútfúrómester. — kisebb-nagyobb kútszivattyuk és kútrámák kaphatók, használaton kivül levő fúrott kutakat megvételre keresek. Honvéd ucca 41. 1917

Kalapdobozok
utazáshoz kaphatók Nagy István könyvkötőnél Szent Anna u. 10. 1881

Kereslet

Veszek
használt bútort, zálogjegyet, varrógépet, szőnyeget, mindenféle ingóságokat, Csapó ucca 16. szám. 646 7. 17.

Tenyésztojást
keresek magyar kendermagos, jó tojó, s egészséges tyúkoktól. Címet kérem a kiadóhivatal pénztárába leadni. 510 vv.

Bérházat
keresek, húszezer pengő készpénzzel, belvárosban. Közvetitő kizárásával, 10 százalék tiszta jövedelemmel. Lovász fakereskedő. Varga ucca. 1836

Teljes
tejet, napi 15 litert keresek állandóra, Szent Anna ucca 39., fűszerüzlet. 1863

Istállót,
nagy udvarral bérbevesznek, dr Vasady szállító Szent Anna ucca 2. 1874

Tűzifa-
kereskedéshez megfelelő helyiséget keresek. Címet a kiadóba „Tűzifa" jeligére kérek. 1952

Élelmiszer ital

Mézédes
lekvárnak való barack, Széchenyi ucca 74. 1723

Termelői
borpincészetemet Csapó ucca 31. szám alá helyeztem. Ezelőtt Széchenyi ucca 22. — 1936 évi Furmint 76 fillér. 212 7. 8

Zamatos
barack, befőzésre, később lekvárnak kapható. Vasvári ucca 7. 1751

Barack
kapható Széchenyi ucca 72. szám. 1770

Barack
befőzni, lekvárnak, fáról szedve, helyben kapható. Csapó ucca 41 1943

Kajszinbarack
fáról szedve kapható, István út 51. Széchenyi út végén. 1843

Ujlétai
sajátterm sű borok 70 fillértől, csépléshez leszállított árban. Árpád-tér 5. szám. 1959

Társ

Társulnék,
lehetőleg aktiv résztvenék rentabilis vállalatban 6000 pengővel, első helyi „ingatlan betáblázásra" jeligére a kiadóba. 1808

Rentabilis
üzleti vállalkozáshoz erősebb **tőkéstársat** keresek. Ajánlatot „vallás-különbség nélkül" jeligére. 1922

Tőkéstársat
keresek 15—30 ezer pengővel. Ajánlatot Biztositott jeligére. 1940

Pénz

Kettőszáz
pengőt keresek sürgősen, jó kamatra. Cím a kiadóhivatalban. 1828

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária panzióban, **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39 szám. 800 vv

Oktatás

Angolul
konverzálnék, született angollal. Jelentkezéseket, igények megjelölésével „Perfekt" jeligére a kiadóba kérek. 1234 vv

Iroda

Rendelőnek
alkalmas előszobás, bútorozott szobát keresek, 15-étől, Csapó, Péterfia, Simonyi út által határolt városrészben. — Ajánlatokat gyermekklinikára, esetleg 12-34 távbeszélőn kérem közölni. 1898

Hangszer

Cimbalom
elsőrendű gyártmány, pedálos, azonnal eladó. Halász vendéglőben, a kórházzal szemben. 1805

Zongora
modern körpáncélos eladó vagy bérbeadó megbizásból. Tanczer Batthyány u. 1. 1921

Pianinó
Gkereszthuros, bécsi gyártmányú eladó — vagy bérbe kiadó. — Eötvös u. 38. 1936

Rövid,
fekete zongora, elköltözés miatt eladó, Nap ucca 22. 1972

Bútor

Eladó
elköltözés miatt ebédlő, kerti garnitúra, iróasztal, szekrények, konyha bútor, leanderek, Schöberl-ágy stb. Simonyi útt 11/A. 1428. 7 17.

Egy
jóállapotban levő keményfa háló eladó. Bégányi u. 8. 1834

Gyönyörű
ebédlőcsillár galvanizált nagyon olcsón eladó. — Szepességi utca 27. 1830

Eladó
konyhabútor, Marabukályha, csillárok, udvari lámpák, 2+1 rádió Krudy Gyula ucca 10. (volt Gyár ucca). 1858

Szalongarnitura,
plüss heneser, festett hpló olcsón eladó — Csapó 49. 1883

Önkéntes
árverés alá kerülnek elköltözés miatt antik szalon, félháló és más lakberendezési tárgyak f. hó 10-én d. u. 4 órakor Püspöki palota IV. kapu, III. 26. 1893

Ebérlő
asztal, intrziás iróasztal, 3 fiókos kis komót eladó. Wesselényi u. 2. Barthané. 1860

Eladó
elutazás miatt, jókarban levő szép konyhabútor, Mátyáskirály u. 2. szám. 1954

Autó, motor, kerékpár

Autó
csukott Chevrolett üzemben 350 P-ért sürgősen eladó. Virág u. 9. 1835

Jókarban
levő csukott 6 személyes Krizler autó sürgősen eladó. Pannonia. 1857

Autóalváz
gumival, lovasszekérnek való, eladó. Busi u. 20. szám. 1889

Royal Enfield,
kitűnő állapotban, 1938 tipusu, 250-es motorkerékpár, olcsón eladó. — Arany János ucca 46. 1885

Opal
Olympia, új állapotban eladó. Schadek, Kétmalom ucca 4. 1921

BSA
500-as oldalkocsis motorkerékpár, kifogástalan állapotban eladó. Értekezni: Hatvan ucca 2. sz. házfelügyelőnél. 1934

Zündop
motor 350-es, gardántengelyes eladó. Tóth Csapó u. 6. Értekezni hétfőn. 1959

Ujtipusu
alighasznált 500-as, oldaklocsis, „Méray" sürgősen eladó. Esetleg kisebbet, vagy használtat beveszek, Malomköz 6. 1975

Zündapp
500-as, kardánhajtásos, lábkapcsolós és Stevr 1.5 literes autó olcsón eladó. Baross ucca 26. 1977

Eladó
egy jókarban levő Chevrolet autó, igen kedvező áron. József kir. herceg ucca 42. 1985

Egy
tiszta új kerékpár eladó Simonffy u. 2/c. 1964

Átadó üzlet, vendéglő

Egy jó forgalmas
város közepén levő vendéglő, kerthelyiség, stb. elutazás miatt azonnal átadó. Cím a kiadóban. 1629 7. 21.

Több uccára
nyiló, jó forgalmú hentes és mészáros üzletberendezéssel, azonnal kiadó. Ajtó ucca 43. 1894

12 év óta
fennálló hentesüzlet, betegség miatt kiadó, Mártonffy, Csuka ucca 16. 1832

Vegyes

Kerti
és házimunkáért szép lakás kapható. Ugyanott 10 méter vasrácskerítés dupla ajtóval olcsón eladó. Tócóskert, Aczél ucca 8. 1873

Grafológusnő
cstlhatatlanul biztos analizist nyujt az érdeklődőknek. — Széchenyi ucca 43. 1816

Cséplést
vállalok, fütőket felveszek, Ehrenreich Arany János ucca 37. 1947

Elveszett

Elveszett
40 pengő csütörtökön délelőtt. Kéri egy szegény nyugdijas özvegyasszony, hogy kellő jutalom mellett a rendőrségre szolgáltassa be, I. emelet 68. sz. 1820

Elveszett,
pénteken este „Doxa" fémóra, krómozott karláncal. Megtaláló 10 P jutalmat kap az adóhivatal 19. sz. szobájában. 2003

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Üzlethelyiség,
olcsó bérrel, legforgalmasabb helyen kiadó. Értekezni: Veres ucca 1. szám. 1786

Üzlethelyiség,
Rákosi Jenő és Piac u. sarkán, jelenleg bútorüzlet, augusztus 1-ére kiadó. Érdeklődni lehet Kossuth ucca 27. 1804

Kiadó
száraz, nagy földszinti raktárhelyiség Piac 51. Felvilágosit Dolka. 1962

Kiadó
augusztus 15-re fűszerüzlet helyiség, 2 szoba, konyha spájz, mellékhelyiségekkel, Bihari telep, Keresztesi u. 5. sz. Értekezni az udvarban. 1823

Kiadó
hentesüzlet, cipészüzlet bármire. Kassa ut 2. 1829

Mühelynek
vagy raktárnak száraz, világos helyiség kiadó. Rákóczi u. 13. sz. 1849

Deák Ferenc
utca 20. sz. házban üzlethelyiség bérbeadó. — Értekezni Farkas ügyvédnél Arany János utca 2. sz. 1854

Kiadó lakás egyszobás

Egy szoba,
előszoba, konyhás lakás azonnalra kiadó — Biró, Külsővásár-tér 18 A) 1764 8. 8.

Kiadó
egy szoba konyhás lakás mellékhelyiségekkel Herceg u. 4/b. 1871

Egy
szoba, előszoba, konyha kiadó. Sas u. 2. sz. Megtekinthető 3—5. 1861

Kiadó
szoba, konyha, speiz, veranda disznótartással gyümölcsössel vagy — anélkül. Fokos u. 6. 1847

Kiadó
egy szoba, konyha, s spájz, augusztus 1-ére, Vargakert, Közép ucca 12. szám. 1906

Modern
egy szoba, előszoba, s konyha, spájz kiadó, — Zrinyi ucca 6. sz. 1902

Egy szoba,
konyha kiadó, 15-ére, Mester ucca 20. Értekezni: Csapó ucca 25. Bartha. 1887

Egy
szoba, konyha julius 15-re kiadó Böszörményi út 18. 1928

Magános
becsületes idősebb embernek vagy asszonynak ingyen lakást adnék Bihari telepen. Ért. Teleki u. 104. Biharinál. 1892

Egy szoba,
konyha, spájzos lakást keres kiscsaládú pontos fizető. Cím a kiadóban. Közvetitőt díjazok. 1938

Garzon lakás
azonnalra áladó. Werbőczy ucca 4. II. emelet 1968

Kiadó
egy szoba, előszoba, s konyha, fürdőszoba, Miklós ucca 36. 1969

Kiadó
egy szoba, konyha, s spájz, azonnalra is. — Apaffi ucca 31. 1981

Egy,
vagy kétszobás udvari lakás, mellékhelyiségekkel kiadó. Szoboszlói út 4 D). Értekezni lehet: Rákóczi ucca 16. 1989

Egy szoba,
konyha, azonnal kiadó, Vendég ucca 54. 1993

Kiadó lakás kétszobás

Kiadók
2 szoba, előszobás, fürdőszobás, különbejáratú butorozott szoba, egy szoba konyhás lakások. Miklós ucta 41. 1822

Kiadó
2 szoba, konyha, kamara, elő- és fürdőszoba, nyárikonyha, stb. mellékhelyiségekkel, — kertes ház. Nyilas telep Német u. 26. 1837

Elsőemeleti
2 szoba, előszoba irodának, orvosi rendelőnek bérbeadó. Ferenc József ut 69. sz. Ullmannál. 1794

Uccai
két szoba, konyha spájz augusztus elsejére, kis családnak, csendes udvarban kiadó. Megtekinthető: Meszena ucca 16. szám, 2—4 óráig. 1901

Kiadó
azonnal két uccai szoba konyha, újonnan festve mellékhelyiségekkel, Vargakert, Legányi u. 37. szám. 1875

Két szoba,
konyha, veranda stb. kiadó, augusztus 1-ére, Mester ucca 39. 1910

Egy
2 szoba, hallos modern lakás és egy 1 szoba, teakonyhás garzon lakás, szeptember 1-ére, Burgondia ucca 15. sz. alatt kiadó. Érdeklődni Ferenc József út 45/47. 1971

Kettő szoba,
fürdőszobás uccai lakás augusztusra kiadó. — Arany János ucca 62. 1979

Két szoba,
konyha, spájz, egy szoba, konyha, spájz azonnalra kiadó, Vendég u. 78. szám. 2000

Kiadó
augusztusra kettőszobás fürdőszobás udvari modern lakás, Kigyó ucca 30. szám. 1999

Árpád-tér
közelében kétszobás verandás lakás azonnalra is kiadó. Patai ucca 18. 1998

Kiadó
Ujkertben kétszobás, s kertes lakás, idei terméssel. Dienes iroda, Bethlen ucca 21. 1991

Két
kisszobás lakás, azonnalra kiadó, Széchenyi ucca 23., házigazda. 1988

Kétszobás
uccai lakás, belső WC-vel, pincekonyhával, augusztusra kiadó. Mester ucca 14. 1987

Kiadó lakás háromszobás

Batthyány ucca
17—19. III. lépcsőház, III. emelet 6. sz. 3 szobás, minden kényelemmel ellátott, központifűtéses lakás, augusztus elsejére kiadó. 1695

Kiadó háromszobás lakás
A Szent Anna ucca 29 számú házban egyrendbeli háromszobás földszinti lakás, folyó évi szeptember hó elsejétől kiadó. Értekezni lehet: városháza I. em. 37. sz. helyiségben, a hivatalos órák alatt.

Háromszobás,
fürdőszobás uccai lakás augusztusra kiadó. — Egymalom ucca 8. 1642

Kiadó városi háromszobás lakás.
A Szent Anna ucca 10—12. számú bérházban egy rendbeli háromszobás lakás, folyó évi aug. hó elsejére kiadó. Értekezni lehet: városháza I. emelet 37. számú helyiségben, a hivatalos órák alatt.

Kiadó városi háromszobás lakás
A Simonffy uccai városi bérházban egy rendbeli háromszobás lakás azonnal kiadó. Értekezni lehet: városhaza I. emelet 38. számú helyiségben a hivatalos órák alatt.

Áthelyezés
miatt kiadó villaszerű magános családi ház augusztus 1-re. Tüzérlaktanya közelébe Szeder u. 13. 1844

Kiadó
háromszobás összkomfortos lakás november 1-re a Kossuth utca 26. számú házban. Házfelügyelő. 1879

Háromszobás
modern uccai lakás, augusztus elsejére kiadó, Maróthy György u. 21. szám. Megtekinthető kizárólag délután 2—3 óra között. 1907

Kiadó lakás nagyobb

Kiadó
ötszobás uccai lakás, összkomforttal, augusztus elsejétől, dr Széky, Csapó ucca 19. 1718

Négyszobás
emeleti modern lakás, parkettes, november hó elsejére kiadó. Károly Ferenc József út 23. sz. Megtekinthető délelőtt 10—12 óráig, délután 3—5 óráig. 1757 vv

Kiadó
augusztus elsejére áthelyezés miatt négyszobás modern lakás, kétszobás garzonlakás. Háromszázhatvan termő gyümölcsfa gyönyörű parkban. Simonyi ut 11-a. 1787

Négyszobás
hallos, komfortos villa kiadó augusztus 1-re. Érdeklődni Deák Ferenc u. 6. Emelet. 1855

Püspöki palotában
bérbeadó, augusztus hó elsejétől 4 szoba, hall- és mellékhelyiségekből álló lakás. Értekezni lehet: Kálvin-tér 17. alatt a református egyház g. gondoki hivatalban. 1946

Ötszobás
hallos uccai lakás, aug. elsejére kiadó. Piac u. 77. II. Horváth. 1872

Négyszobás
fürdőszobás uccai lakás augusztusra kiadó. — Szent Anna ucca 35. 1953

Lakást keres

Kétszobás,
fürdőszobás modern lakást keresek, közeli kertségben. Ajánlatokat „70—80 pengős" jeligére a kiadóba kérek. 1121

Kettő-
vagy háromszobás lakást keresek augusztus esetleg szeptemberre, lakbért hosszabb időre előre fizetem. Ajánlatokat kiadóba kérek. 1782

4—5 szobás
lakást keres keresztyén nyugdíjas november hó 1-re, árnyékos fás udvarral, vagy kerttel. — A Nagyerdő környéke előnyben. Ajánlatokat lakbér megjelöléssel kiadóba kérek „Ezredes" jeligére. 1788

Keresek
augusztus 1-re 3 szobás kertes, egyedülálló lakást. Szoboszlai ut 2. A. lépcső 12. délelőtt. 1841

A város
belterületén egy szoba, konyhás, előszobás lakást keresek elsejére — Ajánlatokat „Rendes lakó" jeligére a kiadóba kérek. 1957

Nagyerdőn
július 15-ére kétszemélyes szobát keresek. Ármegjelöléssel, „Kétszemélyes" jeligére. 1956

Butorozott szoba

Különbejáratú
csinosan bútorozott uccai szoba kiadó. Erős Lajos ucca 6. 1797

Szépen
berendezett különbejáratú parkettes uccai szoba, házaspárnak is kiadó. Miklós ucca 22. 1789

Különbejáratú
bútorozott szoba, 1—2 személynek azonnal kiadó, olcsón, Arany János ucca 29., keresztépület. 500 vv.

Bútorozott
szoba, konyha, spájz kiadó azonnal, Csillag u 33. szám. 1878

Csínosan
bútorozot szoba, fürdőszoba használattal, esetleg bútor nélkül kiadó. Arany János ucca 2. II. kapu, földszint 2. 1864

Magános
asszonynál, gyönyörűen bútorozott szoba kiadó, két személyre is. Budai Ézsaisá ucca 7. élelmiszerüzlet. 1840

Kiadó
15-ére és elsejére, különbejáratú bútorozott szoba, fürdőzőknek is. Tóthné, Péterfit 48. 1234

Kiadó
légfűtésű különbejáratú bútorozott szoba Svetits-házban. Felvilágosít Delka. 1961

Különbejáratú
bútorozott szoba, aug. elsejére kiadó, Nyugati ucca 40. szám. 1684

Különbejáratú
uccai kényelmesen bútorozott szoba kiadó pontos fizetőnek. Garay 20. 1895

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba kettőnek 15-re kiadó Csillag u. 110. 1904

Kétszobás
bútorozott emeleti komfortos lakás — augusztusra kiadó. — Ugyanot barna cserépkályha eladó Hatvan u. 11. 1900

Nagyerdőhöz
közel különbejáratú bútorozott szoba előszobával kiadó Vasvári u. 7. 1915

Különbejáratú
egy szoba, konyha, bútorral, vagy anélkül kiadó. Kertész ucca 6. 1989

Kapualatti
bejárattal, elegánsan bútorozott úri szoba, előszobával, fürdőszobahasználattal, azonnalra kiadó. Hatvan ucca 70. 1982

Különbejáratú
bútorozott szoba — azonnalra kiadó — Arany J. u. 2. II. e. 12 1958

Ingóságvétel

Aktatáskát,
alighasználtat, síma bőrből készültet keres megvételre. Kiadóhivatal pénztára. 1715

Kettős ablakot,
(6 darabot), tokkal, jó karban levőt keresek, kisebb lakásra. Címet kérem a pénztárnál leadni. 1214 vv

Zálogcédulát
tábori látcsöveket, alpakka étkészleteket, s régi bútorokat, régiségeket, a legmagasabb áron vásárol **Ingóságközvetítő,** ref. püspöki palota, telefon: 11-99.

Cserépkályhát
jóállapotban levőt keresek azonnalra. Cím a kiadóban. 1738 vv

Varrógépre
szerelhető endlizőszerkezetet megvételre keresek. Cím a kiadóban. 1996

Ingóság eladás

Két
festett ágy és egy siffon eladó. Ugyanott leánderek, rózsa- és fehérszínűek eladók. Honvéd temető ucca 6. 1217 vv

Csillár,
függöny, képkeretek, s fínom női ruhák, kabátok, női szövetbunda, eladó. Kassa út 29. sz., 47. lakás. 1753

Terméskő
virágágyak díszítéséhez s használt redőnyös ajtók, kirakatok, ablakok eladók. vitéz Síposnál, Csapó ucca 23. 975 7. 24.

Metszett
tükör, pléhezett konyhaasztal, konyhakredenc, lóca eladó. Attila tér 7. 1845

Egy
kovácsműhely berendezés sürgősen eladó. Kovács József u. 17. 1824

Famosdó
szekrény, 13—14 éves fiúnak nyári fehér ruhák, 9—10 éves kislányruhák és leánderek eladók. Honvédtemető u. 6. sz. 1217

Iróasztal,
vadászfegyver, konyhabútorok, szerszámok, s üstház eladó. Erzsébet u. 4. szám. 1868

Eladó
fürdőszobaberendezés, jókarban levő, Nagyvárad ucca 6. szám, keresztépület. 1866

Belvilágú
4x8 méteres épületre, vagy istállóra való fedél ócska, eladó. Homok u. 90. szám. 1931

220x100
üveg- és teleajtók eladók. Késes ucca 12. 1932

Irógép,
fényképezőgép, varrógép, kerékpár, vászon, megbizásból eladó. házfelügyelő, Vár ucca 4. 1928

Páncélkassza,
íróasztal, zongora, varrógép, vegyes bútorok eladók. Csapó ucca 16. 1926

Egy
nagy előszoba szekrény, egy sötétszürke férfi felöltő eladó — Mester u. 43. 1909

Eladó
egy gyermekkocsi — Csapó 74. 1911

Dísztárgyak,
servisek, vázák olcsón eladók. Varga u. 27. keresztépület. 1897

Jégszekrény
kétajtós, alig használt, olcsón eladó. — Maróthy György u. 4. 1905

Rokokó
garnitura eladó Meszena ucca 5. sz. 1918

Eladó
ablakok kettő drb kibeynilós 85x180 cm. Teleki u. 104 1891

Épületbontásból
szárnyasajtók, ablakok eladók, Schadek mérnök. Kétmalom u. 4. 1921

Fürdőszobaberendezés
jókarban eladó Bethlen ucca 21. szám alatt. 1992

Bontásból
kikerült épületfák, ajtók, parketta, kitűnő karban eladók. Csapó u. 31. szám. 1997

Gazdasági eszközök

Homokfutó,
henteskocsi és erősebb igásszekér eladó. Csapó ucca 23. 1976

Hévér,
szórórosta, féderes jó talyiga eladó. Károly Ferenc József út 21 B. 1955

Cséplőgép
1000 m/m. tízéves, 4. 6 8 HP gőzlokomobil kijavítva eladó, bérbeadó. Cséplést vállalok. Király, Royal épület. 1721 8. 6.

Eladó házhely

Népfürdő
mellett, közvetlenül a Kassai úton, házhelyek eladók, négyszögölenként 11 pengőért. Értekezhetni: Böszörményi Béla ügyvédnél, Piac u. 70. szám. 1266 7. 15.

Háromszáz
négyszögöles villatelkek, termő gyümölcsössel eladók. Sesztina u. 4. szám, (kisállomás mellett). 1418 8. 2.

Villa,
háromszobás, összkomfortos, parkírozott, gyümölcsössel és szőlővel beültetett 448 négyszögöles telken, vill. negyedben, áthelyezés miatt, sürgősen eladó vagy földbirtokkal elcserélendő. Értekezni: Nap ucca 4. szám. 107 vv

Villatelkek
egy 404 és egy 327 négyszögöles a Lajos király téren, közművekkel, áthelyezés miatt, sürgősen eladó. Értekezni: Nap ucca 4. 107 vv

Pompás
helyen szép telek olcsón megvehető. Komlóssy út és Dóczi ucca között az egyetemi atletikai pályával szemben fekszik, 864 négyszögöl. Három parcellában is eladó. Cim a kiadóban. E 29

Egészséges
városrészen, Komlóssy út 10. sz. 519 négyszögöles villatelek, két uccára szól, eladó. Felvilágosítás a kiadóhivatalban. E 28

Villatelek,
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén, kedvező feltételekkel eladó. Kölcsönös Segélyző, Kossuth ucca 8. 104+

Eladó házhely
a Sámsoni követúttól 1 percnyire. Apponyi u. 48. szám. Négyszögöle 3 pengő. Részletfizetés mellett is. 2+

Ideális
helyen üres telek, 230 négyszögöl, fiatal gyümölcsfákkal, Viola ucca 18. szám. Értekezni lehet ugyanott 9. szám alatt. 1859

Eladó
Geréby-telepen 600 négyszögöl gyümölcsös, szőlő, Árpád-tér 29. 1868

300 négyszögöles
telek műhely épülettel eladó, Víz, villany bevezetve, Kassa út 48. Schadek mérnöknél, Kétmalom u. 4. 1921

Eladó
két házhely Böszörményi út 59. sz. a. (villamos megállónál) igen kedvező áron és fizetési feltételek mellett. 1986

KIRÁLY KAVÉI MÉGIS A LEGJOBBAK! AROMÁS, ZAMATOS KAVÉT! KIRÁLY UZLETÉBEN A VEVÖ ELÖTT PÖRKÖLIK DÉGENFELD-TÉR 11. SZÁM

Házhelyek
eladók, 300 négyszögöles, Kishegyesi úton. Halastó uccán. Értekezni: Garay ucca 20. 1895

Eladó ház

Simonyi út 5. sz. villa eladó
600 négyszögöl, van rajta 2 rendbeli lakás. Tulajdonos cime a kiadóban. E 44

Jó nyugdíjnak
megfelelő jövedelmet biztosíthat magának, aki megveszi a város forgalmas fejlődő helyén azt a házat, amelyikben egy kétszobás, négy egyszobás konyhás és 1 szoba küzlethelyiségből álló lakás van. Jövedelmez havi 130 pengőt. Fele árával átvehető. Cím a kiadóban. 14 A+

Jó vétel
A Salétrom uccán 115 négyszögöles telkes ház, havi 54 P bérjövedelemmel eladó. két egy szoba, konyhás és egy egyszoba, konyhás lakás 2 pincehelyiségből áll. Nem sok pénzzel átvehető. Cim a kiadóban. 17 A+

Ilyen csodavételt
még nem hallott! Nem egészen két év alatt önmagát kifizeti egy most renovált ház. Havi bérjövedelme 290 pengő. Van benne két háromszobás és 5 egyszobás lakás. Ügynökök kizárva. Cím a kiadóban. 19 A+

Eladó
villamos végállomásnál gazdáknak is nagyon alkalmas házastelek, két szoba, konyha, kamara, 2 istálló, góré, egy nagy szénás szín deszkából. Az épületek téglából, cseréppel fedve, jóvízü kút. Az egész ára 3500 pengő. Részletre is megvehető. Készpénz esetén engedmény. Bihari u. 4. szám. 105+

Gyönyörű
ötszobás lakással biró 293 négyszögöles telkes ház, méltányos áron eladó. Jókai ucca 9 C. — Közelebbit a kiadóban. E 27

Keresztessy u. 7.
számú nagytelkü, rengeteg gyümölcsfával, s szőlővel beültetett családi ház, nagyon olcsón eladó. Értekezhetni: Timár ucca 26. 2000

Eladó
a város legszebb helyén adómentes családi új ház, bankteherrel, 478 négyszögöl gyümölcsössel, azonnal beköltözhető, áron alul is. Elköltözés miatt. Tócóskert: Lőcse ucca 3. Érdeklődni Bika félemelet Club ruhatárosnál. 2003

Rákóczi u. 26. sz.
ház 291'34 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség, öt lakás, igen értékes telek. Címe megtudható a „Debreczen" kiadóhivatalában. E 42

Tőkepénzesek!
nyugdíjaosk, kereskedők figyelmébe, nagyértékü, masszív, üzletes sarokház a város legforgalmasabb piacterén, a tulajdonosok visszavonulása miatt, kedvező feltételek mellett, esetleg részletre is eladó. Átvételhez cca 1000 P elégséges. Cím a kiadóhivatalban. 106+

Alkalmi vétel
kedvező áron eladó 132 négyszögöles telken három egy szoba, konyhás és két egyszobás lakással biró ház. Havi bérjövedelme 56 pengő. Cím a kiadóban. 13 A+

Takaros
kertségi ház, nagyon olcsón megvehető, a Bozzai telepen, — 384 négyszögöles telek, két egy szoba, konyhás lakás és egy egy szoba, konyhás lakás van benne. Kevés pénzzel átvehető. Cim a kiadóban. 16 A+

Rakovszky u. 57.
és Bercsényi u. 54. sz., két uccára nyiló alápincézett, havi 100 pengő jövedelmet hozó ház villany s vízvezetékkel olcsón, sürgősen eladó. 109+

Kétlakásos
ház 129 négyszögl telekkel, Móricz ucca 1 sz alatt olcsó áron eladó. Bővebbet a kiadóban. E 30

Meszena ucca 2. Könyök ucca 1.
saroktelek, 138 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség és 4 lakás Cim a kiadóban. E 40

Négyszobás,
uccai fürdőszobás és egy udvari fürdőszobás lakással biró 246 négyszögöles telekkel, Teleki ucca 77. alatt, szép ház, garázs is van benne, most olcsón megvehető. Tudnivalókat a kiadóhivatalban. E 31

Szent Anna ucca 34. számú ház
418'54 négyszögöl, négy rendbeli lakás, az épület hátsó részén nagy kert. Tulajdonos címe megtudható a kiadóhivatalban. E 46

Simonyi út 7. sz. villa
888'20 négyszögöl, 6 szobás lakás és külön 1 szoba, konyhás lakás, nagy kert, tulajdonos címe a kiadóban. E 45

Kossuth ucca 49.
szám alatt ötlakásos istállós ház hat munkateremmel, kerttel, 627 négyszögöl telken eladó Tulajdonos címe a kiadóban. E 47

Kitűnő jövedelmet hoz
158 négyszögöles telken fekvő ház, két háromszobás lakásból áll, most renoválták, havonként 172 pengő bért hoz. Kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó. Cím a kiadóban. 22 A+

Gyönyörü szép nagy budavidéki őszi barack
1 kg 72 fill.
Gödény csemegeüzlet Csapó u. 7. Szállégység mellett.

Komlóssy út 36.
szám alatt modern családi ház, teljes komforttal, egyetem közelében, jutányosan eladó. Értekezhetni lehet: Böszörményi Béla ügyvéd nél, Ferenc József út 70 1265 7. 15.

Szép masszív
családi ház, kerttel 217 négyszögöli, 4 parkettes szoba, minden kényelemmel elköltözés miatt eladó. Megtekinthető 10 6 óráig, Ajtó ucca 23. 1923

Eladó
Tócóskert, Faiskola u. 7 f. alatti ház és mellette levő beépítetlen telek, együtt, vagy külön is. A ház áll: uccai 2 szoba, előszoba, konyha, spájzból, lakható alápincézésből, udvari 1 szoba, konyha, spájzból. Szivattyús kút, 12 jószágra istálló, gyümölcsös, konyhakert és szőlő van a 393 négyszögöl telken. A beépíthető házhelv 384 négyszögöl. Olcsó ár! 108+

Masszív sarokház
vásártéren, a város legforgalmasabb központján, régi bevezetett jómenetelű fűszerüzlettel és italméréssel, a tulajdonosok visszavonulása miatt, jutányos árban eladó. **Kitűnő tőkebefektetés.** Cím a kiadóban. 106+

Homokkertben
119 négyszögöles telken 3 egyszobás és egy egyszobás lakás van. Most havi 30 pengőt hoz. Alkalmi áron átvehető, kevés pénz kell hozzá. Címet a kiadóhivatal megmondja. 18 A+

Ötszobás
lakás, 900 négyszögöles kerttel, egyszobás s ház mesterlakással kiadó, a Simonyi úton. Tulajdonos cime a kiadóban megtudható. E 33

Jól jövedelmező ház
reme kfeltételek mellett eladó. Havi 111 pengőt hoz, mert 1 kétszobás, 3 egyszobás, konyhás lakás és 1 üzlethelyiség van bérbeadva. Cim a kiadóban. 21 A+

Eladó
Simonffy u. 39. sz. ház, 141'40 négyszögöl, van rajta 6 lakás. Cím a kiadóban. E 43

Vargakertben
kitűnő vétellehetőség nyilt egy most renovált házra. A lakbérből a ház ára kifizethető, mert 2 kétszobás és 6 egyszobás lakásban bérlők laknak. Most havi 97 pengőt fizetnek. Jó feltételek mellett a ház azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 20 A+

Eladó ház
a város szivében 7 lakással, fürdőszobákkal. Virágoskert. Termő gyümölcsfák. Elsőrendű tőkebefektetés. Rákóczi u. 35. szám. 101+

Magas kamatnak
megfelelő jövedelmet hoz a Hatvan uccán egy eladó modern ház. 591 négyszögöles telek, 1 négyszobás, 4 háromszobás, 7 kétszobás, 7 egy szoba, konyhás lakás és 3 üzlethelyiség van benne. Havi bérjövedelme 909 pengő. Jó feltételek mellett megvehető. Cím a kiadóban 15 A+

Eladó
Tégláskert, Szepesi u. 51. számú ház, szép gyümölcsfákkal, az 53. számú jómenetelű fűszerüzlettel 1941

Eladó
csínos, rendezett családi ház, gyümölcsfás udvarral, jó vizű fúrott kúttal és vízvezetékkel ellátva, Csillag ucca 72. 1870

Eladó
3 szoba, előszoba összes mellékhelyiségekből álló kertes családiház Sipos u. 4. Villamoshoz közel. 1821

Nagyállomásnál
150 P havi jövedelmes ház hétezerért eladó, a felével átvehető. Erzsébet utca 89. 1819

Hajduszoboszló
főterén bérház, gyógyfürdőnél, nyaraló gyümölcsössel eladó. Értekezni: Auspitz Sámuelnél Hajdúszoboszlón. 1793

ÓLMOT
vesz lapunk nyomdája
József királyi herceg u. 1. sz.

Mosott rongyot
vesz
lapunk nyomdája

Eladó
1800 négyszögöl szőlő terméssel, gyümölcsfákkal, 2 szobás komfortos házzal. Honvédtemető 33. 1798

Eladó
gyönyörű családi ház szőlővel, gyümölcsössel Budai Ézsaiás u. 69. 1839

Teleki u. 98. sz.
(Deák Ferenc u. sarok) Arany János u. 27. és Szoboszlai ut 4. sz. házak és telek eladók. Értekezni Farkas ügyvédnél, Arany J. u. 2. 1853

Ház
eladó sürgősen, Nyilastelepen, templomnál, autóbuszhoz félperc, — Arnold ucca 5. 1888

Adómentes
sarokház, forgalmas üzletekkel, havi 220 P tiszta jövedelemmel eladó, Sámsoni út 69. 1899

Pompás
családiház, 3 szobás, s teljes komfortos, szőlővel és gyümölcsössel, Sinay Miklós ucca 13. 1859

Földbérlet

130 kat. hold
haszonbérbe kiadó. Értekezhetni: dr Pécsi és dr P. Pap ügyvédek irodájában, Werbőczy ucca 4. szám. 1651

Szepesen
1 hold föld kiadó. Kossuth ucca 58., trafik. 1871

Bérbeadó
27 hold Fanesikán. Értekezni lehet Jókai u. 23. 1935

Fanesika 67.
67. számú 32 holdas tanya októberre kiadó. Dr Halász ügyvéd, Piac 41. 1916

21 holdas
tanyás kiadó. Mester ucca 37. 1912

Kiadó
húsz hold tanyás föld Ujmacson gazdasági felszereléssel októberre Kölcsey u. 15 1851

Kiadó
Bánkon 42 kat. hold tanyásföld, októberre, Miklós ucca 36. 1970

Eladó föld

Nyugdíjasok,
eladó a sárándi állomásnál félhold szőlő s gyümölcsös épülettel. Méhészetre kiválóan alkalmas hely. Érdeklődni: Lovász csősznél. 1234 vv.

Eladó
Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmason 54 kat hold prima tanyásföld. Értekezni: Czeglédy Lajos, Hajdúszoboszló, Rákóczi ucca 74. 591 vv.

Eladó
Martinka 103. sz. 2 nyilas természőlő. Érdeklődni Kerekestelep Géza u. 1/b. 1409

Eladó
Boeskaikertben kisebb és nagyobb szőlő. Értekezni Szalkai 3. sz. 1963

BMW, AJS, Puch
motorkerékpárok kitűnő állapotban eladók.. DKW körzetképviseletnél, Széchenyi ucca 24. 1338

Homokbánya,
a Rigó ucca elején, kövesúthoz közel, kedvező áron eladó.. A telek a kibányászás után ingyenbe marad a vevőnek. Felvilágosítás: 28-83. sz. telefonon. 11+

Eladó
hadházi Boeskay-kertben egy kat. hold jókarban tartott szőlő gyümölcsössel, télen és nyáron lakható lakással mely áll: 2 szoba, konyha, pádimentomozva, spájz, külső konyha, borház, pince, fásólból, szüreti felszereléssel. — Értekezhetni: Debrecen Bujdosó u. 4/a. vagy a helyszinen Balog csősznél, Bajdor utca. 1826

Boeskay-kertben
Takács-féle szőlőből néhány darab eladó. Bemutatja Takács. 1842

Eladó
szőlőskert a Hatvan uccai kertben Gohér utca 20/a. alatt. Megtekinthető d. u. 4-től fél 6-ig. 1843

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld a vágóhídi villamos végállomáshoz három percre, részletre is eladó. A terület házhelynek is parcellázva van. Bihari ucca 4. 102+

Eladó állatok

Méhészek!
eladó 8 méhcsalád, kisboczonádi kaptárban, 20 darab új méhkaptár, 10 darab mezes kanna és 1 kaptármérleg. Debrecen, Ruyter ucca 26. 1756

Eladók
választott angol malacok, Csapókert, Klapka ucca 41. sz. 1878

Féléves,
mangalica ártány süldő eladó. Csörsz ucca 14. (Honvédtemető uccából nyiló első ucca). Értekezni: hétfőn. 1234

Eladó
2 darab hízott tehén, hatvanuccaikert, Diófa ucca 36. 1903

Fajkomondor-
kölyök és puli kutyák eladók. Székelyhadosztály ucca 20. 1937

Két darab
fiatal fejőstehén eladó. Értekezni lehet Kondorosi csárdánál. 1965

Sertések
2—3 hónapos malacok, egy és féléves kocák hízlalásra is jó és egy fajkan. Szappanos ucca 19. szám. 1990

Szerkesztésért felelős PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős (F). SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető SZIGETHY KÁROLY